A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

TELUGU MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

BY

MAHĀMAHŌPĀDHYĀYA VIDYĀVĀCASPATI

S. KUPPUSWAMI SASTRI, M.A., I.E.S.

PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE AND CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

(Prepared under the orders of the Government of Madras)

Volume V—Grammar, Prosody and Lexicography

MADRAS

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS

1935

CONTENTS.

CLASS I—GRAMMAR.

Name of work.	R. Number
Akṣaragucchamu	1222
Āndhrakaumudi	1223–1226
Āndhradhātupāṭhamu	1227
Āndhrabhāṣābhūṣaṇamu...	1228–1234
Āndhravyākaraṇamu (In English language)...	1235
Āndhravyākaraṇa Sangrahamu	1236
Āndharaśabda cintāmaṇi	1237–1239
Āndhraśabda cintāmaṇi (Saṭīkamu)	1240
Āndhraśabda cintāmaṇi vṛtti	1241
Kaviśirōbhūṣaṇamu	1242–1244
Triliṅgaśabdānuśāsanamu	1245
Paṭṭābhirāmapaṇḍitīyamu	1246
Praśnōttararatnamāla	1247
Bālasarasvatīyamu	1248–1253
Rēpharakāravacchabdajnāpakalōkōpakāramu	1254
Vikṛtivivēkamu	1255, 1256
Vaikṛtacandrika	1257
Śakatarēphāvaḷi	1258
Śabdatattvavivēkamu	1259
Entire Grammar of Telugu	1330
Telugu Vocabulary and Grammar	1331

CLASS II—PROSODY.

Name of work.	R. Number
Analysis of Telugu Prosody	1260
Appakavīyamu	1261–1272
Ānandaraṅgacchandamu	1273–1277
Kavicintāmaṇi	1278
Kavijanāśrayamu	1279–1287, 1303, 1304
Kavisarpagāruḍamu	1288
Kavisārvabhaumacchandassu	1289
Kāvyālankāracūḍāmaṇi...	1290–1295
Kāvyālankārasaṅgrahamu	1296–1302, 1305
Chandōviṣayamu	1306–1310
Dhūrtakaviprayōgamu	1311
Yatinirūpaṇasīsamālika	1312
Ragaḍalakṣaṇamu	1313
Lakṣaṇagranthamu	1314
Lakṣaṇadīpika	1329

Name of work.	R. Number
Lakṣaṇavilāsamu	1315
Lakṣaṇaviṣayamu	1316
Lakṣanasārasaṅgrahamu	1317, 1318
Vīrabhūpālīyamu	1319
Sarasāndhravṛtta Ratnākaramu	1320, 1321
Sulakṣaṇasāramu...	1322–1328

CLASS III—LEXICOGRAPHY.

Āndhradīpika	1332–133
Āndhranāmaśēṣamu	1361–1365
Āndhranāmasaṅgrahamu	1337–1357
Āndhranāmasaṅgrahamu (Satīkamu)	1358–1360
Āndhrabhāṣārṇavamu	1366–1369
Do. Sabdasūci	1370
Āndhra Ratnākaramu	1371
Ābhāsāndhranighaṇṭuvu	1372
Karkambāḍi Nighaṇṭusamuccayamu	1373
Dēśipadanighaṇṭuvu	1374–1378
Nānārthanighaṇṭuvu	1379, 1380
Do. Satīkamu	1381
Nānārthasārasaṅgrahamu	1382–1384
Padanidhi	1385
Sarvalakṣaṇaśirōmaṇi	1386–1389
Sāmbanighaṇṭuvu	1390
Brown's Telugu-English Dictionary	1391
Brown's Telugu translation of Johnson's English Dictionary ...	1392, 1393
Brown's preface to his English-Telugu Dictionary	1395
Telugu-English Dictionary	1394

my Percmottel

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

TELUGU MANUSCRIPTS.

VOLUME V.

CLASS I. GRAMMAR.

No. **1222.** అక్షరగుచ్ఛము.

AKṢARAGUCCHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11¼ × 1 inches. Pages, 14. Lines, 1 on a page. Character, Telugu. Condition good. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

A treatise on Telugu alphabets.

Beginning:

ఓ న మః శి వా య సి ద్ధం న మః.

End:

జ్గ, జ్ఞ, జ్ఘ, జ్ప, జ్వ, జ్స, జ్య, జ్ర, జ్ధ, జ్మ.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు బాలురకు తెలుఁగులిపిని నేర్పు విధానము పూర్వకాలపు సంప్రదాయము చొప్పునఁ గలదు. పంచాక్షరి, అచ్చులు అయిదుబళ్లు, యరలవాదులు, అజ్ఝల్గుణిత సంకేతములు వ్రాయఁబడినవి.

No. **1223.** ఆంధ్రకౌముది.

ĀNDHRAKAUMUDI.

Substance, paper. Size, 12 × 9½ inches. Pages, 179. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Slightly different from the work described under R. No. 124 (b). The author Lakṣminṛsiṁha son of Nācāramāmbā and Varadayajva belonged to Kāśyapagōtra and is said to be the great grandson of Rāmānujācārya who was the preceptor of Vēṅkaṭapatirāya.

Beginning :

శ్లో. కళ్యాణాయతనం శ్రీమాన్ రుక్మిణీవల్లభో మమ ।
ఆవిరస్తు పురః కృష్ణః శ్రేయసే యశసే శ్రియై॥

శ్లో. లక్ష్మీశ్శశ్వద్భవతు నకులీశారదాన్యై నమోస్తు
శ్రీమల్లక్ష్మీనృహరి విభవే దేవవర్యాయ తస్మై

కణ్వం శేషం కలితనుభవం రావణం పుష్పదంతం
విష్ణుం చంద్రం సురగురుమహం సోమచంద్రం నమామి॥

శ్లో. బార్హస్పత్యం రావణీయం కాణ్వమాథర్వణం విదన్ ।
కరోమి సారస్వత త్రిలింగశబ్దానుశాసనమ్॥

శ్లో. నకులీ శారదాదేవీ కటాక్షామృతవర్ధితః ।
దిగంతరపరివ్యాప్త కీర్తిజ్యోత్స్నా విరాజితః॥
సుకరో వేంగినాటీయః విష్ణుభక్తస్సుమంత్రవిత్ ।
ధన్యస్సహస్రావధానీ హ్యష్టభాషా సరస్వతిః॥
శ్రీకామదేవమిశ్రద్విరద దంతావళద్విషః ।
శ్రీగోపీనాథమిశ్రేంద్ర ప్రియమిత్రస్యధీమతః॥
శ్రీమతో వేంకటపతిరాయ విద్యాగురోః ప్రభోః ।
అవతారస్య వాల్మీకే రంశస్య చ బృహస్పతేః॥
వాక్పతే రుత్తరమణి సారగ్రంథ కృతోనిధేః ।
సతో రామానుజాచార్య దిగ్గజస్య మహాకవేః॥
ప్రపౌత్రో వేంకటాద్ర్యార్యసూరే ర్నప్తా విపశ్చితః
శ్రీవేంకటాచార్యమణేః పౌత్రః కాశ్యపగోత్రవాన్॥
నాంచారమాంబాతనయ స్సూనుర్వరదయజ్వనః ।
లక్ష్మీనృసింహసుకవి రాజో హం మండవంశజః
పూర్వమే వాంధ్రభాషోత్పత్తిర్భగవద్భిః
కణ్వపుష్పదంత సోమచంద్రరావణనిర్జరా
చార్యాదిభిః మహర్షిభిః భగవతావాల్మీకినాచ
ప్రోక్తాప్రాకృతాదిషు.

End:

ద్వికచయశేష్వతః । అతఃపూర్వస్యాకారస్యాద్విత్వ సహితేషు కచయశేషు పరేషు ఇత్యాది.

Colophon:

ఇతి త్రిలింగ శబ్దానుశాసన వ్యాకరణం సంపూర్ణమ్.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. కడపటి భాగము కొంచెము కొఱఁతగా నున్నట్లున్నది. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది ఆర్ నె 124b రున వర్ణితమైనదే కాని అక్కడి పీఠికకంటె నిందు పెక్కు శ్లోకము లెక్కువగా నున్నవి. ఈ గ్రంథకర్త వెంకటపతిరాయల విద్యాగురువయిన రామానుజాచార్యుల ప్రపౌత్త్రుఁడని యిందుఁ గలదు. గ్రంథమునఁగూడ నిందు విశేష విషయములు గానవచ్చుచున్నవి. ఆర్ నె 124 రు పుస్తకమింత విస్తృతముగాదు. ఆంధ్ర కౌముదికే త్రిలింగశబ్దానుశాసనమని నామాంతరము. ఈ పుస్తకమున నీపేరే కానవచ్చుచున్నది.

No. 1224. ఆంధ్రకౌముది.

ĀNDHRAKAUMUDI.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × $1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 16. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, not old. Mode of writing good, does not contain many mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి కారక ప్రకరణమునఁ గొంతదాఁకఁ లేదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

ఆర్ నె 124(b) రున గూడ వర్ణితమైనది.

No. 1225. ఆంధ్రకౌముది.

ĀNDHRAKAUMUDI.

Substance, paper. Size, 10¼ × 6½ inches. Pages, 60. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins on fol--1 *b*. The other works herein are:—Sāraṅgadhara caritra 33*a*. Surābhāṇḍēśvaramu 181*a*. Āndhrakaumudi 175*a*. Āndhraśabdacintāmaṇi (Saṭīkamu) 195*a*. Āndhrakaumudi 201*b*.

Incomplete.

Same work as that described under R. No. 124 (b).

(కి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు. పుస్తకము తుద మూఁడు పుటలలోఁ గూడ నిందలి క్రియాప్రకరణ భాగమించుకంతగలదు.

పూర్వమువోలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు:— 33*a* సారంగధర చరిత్ర, 81*b*, సురాభాండేశ్వరము, 175*a*, ఆంధ్ర కౌముది, 195*b*, ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి (సటీకము), 20 *b*, ఆంధ్ర కౌముది.

No. 1226. ఆంధ్రకౌముది.

ĀNDHRAKAUMUDI.

Substance, paper. Size, 10¼ × 6½ inches. Pages, 3. Lines, 28 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, not bad and not free from mistakes.

Begins on fol 201 *b*. The other works herein are:—Āndhrakaumudi 1*b*. Sāraṅgadharacaritra 33*a*. Surābhāṇḍēśvaramu 81*b* Āndhrakaumudi 175*a*. Āndhraśabdacintāmaṇi with commentary. 195*b*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆద్యంత శూన్యము. అత్యల్పభాగము మాత్రః గలదు. వ్రాంత చెడ్డదిగాదు. తప్పులున్నవి.

పూర్వమువోలె.

ఇంకీ ఇతర గ్రంథములు గలవు. 1*b* ఆంధ్రకౌముది, 33*a* సారంగధర చరిత్ర, 81*b* సురాభాండేశ్వరము, 175*a* ఆంధ్రకౌముది, 195*b* ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి (సటీకము), 21*b* ఆంధ్రకౌముది.

No. 1227. ఆంధ్రధాతుపాఠము.
ANDHRADHĀTUPĀṬHAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{1}{4} \times 9\frac{3}{4}$ inches. Pages, 155. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

A work on conjugating the Telugu verbs, in different moods and tenses together with their meaning and illustrations in the colloquial Telugu language. The authcr Paṭṭābhirāmapaṇḍita was the senior Telugu and Sanskrit Pandit, in the Presidency College, Madras.

The following note in the hand of C. P. Brown is found on the fly leaf at the beginning of the work :—

Charles Philip Brown, 1826.

This book is the Analysis of Telugu Roots, drawn up by the celebrated Pattabhi Rama Sastri, late head Master of Sanskrit and Telugu in the College of Madras.

The original of this very valuable work is in the College, and I am informed that no copy except the present was ever taken.

This copy is erroneously lettered Andhra Dipica, which is a distinct work. The title correctly is Āndhra Dhātu Pāṭha or Series of Telugu Roots : also called Dhātu Māla : see page 4 of Mr. Ellis's Note, in Campbell's Grammar.

Though it pretends to investigate Telugu alone this book admits Hindustani words, as అట్కాయించుట, page 31 . . . . . .

Beginning :

క్రియాలక్షణంబు వర్తమానార్థంబునందు
ధాతువునకు పరంబుగా చువర్ణకంబు
చువర్ణకంబునకు పరంబుగా—న్ను—అని యనుబంధకంబు
దానిమీద వన్నెలు.
వన్నెలు - అను అవు - అడు - అము - అరు - అరు.
అది . . . . . . స్త్రీ.
అది, . . అవి . . జడ పదార్థములు.

ప్రక్రియ. పాడు అనునది ధాతువు దానిమీద చువర్ణకంబు వచ్చితే పాడుచు దానిమీద న్న్ అని యనుబంధకంబు వచ్చితే పాడుచున్న్ దానిమీద ఆను అను వర్ణెవచ్చితె పాడుచున్నాను.

End:

ధాతువు.	సంస్కృతార్థము.	కర్మకము.	క్రియ.	తెలుఁగు అర్థము.	[illegible]	భూతను.	[illegible]
సోలు	పిత్తాది వైవశ్యేప రాజయేచ.	అ.	సోలడము.	పిత్తాదులచేత వివశుండయ్యె. ఓడె.	చు.	ఇత్. ఇన్.	ఎడ్. డ్.
హత్తు	అవలంబనే సన్ని-ధానేచ.	స.	హత్తడము;	అవలంబించె దాపునంజేరె.	చు.	ఇత్. ఇన్.	ఎడ్. డ్.
హెచ్	విజృంభణే అతిశాయనేచ.	అ. స.	హెచ్చడము.	విజృంభించె అతిశయించె	చు. చు.	చిత్. చిన్.	చెడ్. ల్డ్.

ధాతుపాఠము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చకరనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఇందు ముందు సామాన్యముగా ప్రథమ మధ్యమోత్తమ పురుషములలో భూతభవిష్యద్వర్తమాన తద్ధర్మాద్యర్థములలోఁ గల్గు తెల్గు క్రియల రూపములకు ప్రక్రియా నిష్పత్తులును, తర్వాత అకారాది క్రమమున యెల్ల తెల్గు ధాతువుల పాఠమును సంస్కృతాంధ్రములందు వాని యర్థ వివరణమును, ప్రత్యయాదులును, వివరింపఁబడినవి. వాడుకభాషలో లకిణాదులు వివరింపఁబడినవి. చెన్నపురి సర్వకలాశాలలో సంస్కృతాంధ్రములకుఁ బ్రధాన విద్వాంసులుగానుండిన పట్టాభిరామ శాస్త్రి గారు దీనిని రచియించిరి.

No. 1228. ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 22. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

This is the first work in verse on Telugu Grammar. The author of the work Mūlaghatika Kētanakavi says that he wrote it under the guidance of Nannayabhatta etc. His other work is Daśakumāracarita.

Beginning:

శా. శ్రీవాణీగిరిజేశదంతిముఖరాజీవాప్తులం గొల్చి వా
గ్దేవిం జిత్తములోన నిల్పుకొని శక్తిన్ భక్తిఁ గీర్తించి నా
నావిద్వత్కవులన్మదిం దలఁచి నూత్నప్రౌఢకావ్యక్రియా
ప్రావీణ్యంబున నుల్లసిల్లు కవులం బ్రార్థించి ధన్యుండనై

క. వివిధకళా నిపుణుఁడ నభి
నవదండియనంగ బుధజనంబులచేతన్
భువిఁ బేరుఁ గొన్నవాఁడను
గవిజనమిత్రుఁడను మూలఘటికాన్వయుఁడన్.

క. ఖ్యాతశుభచరితుఁడను వృష
కేతనపాదద్వయీని కేతనుఁడన గాఁ
గేతనసత్కవియనఁగా
భూతలముననుతిశతంబుఁబొందినవాఁడన్.

ఆ. కవితచెప్పియుభయ కవిమిత్రు మెప్పించు
టరిది బ్రహ్మకైన నతఁడు మెచ్చఁ
బరగ దశకుమార చరితంబుఁ జెప్పిన
ప్రౌఢ నన్ను వేఱె పొగడనేల.

క. మున్నుఁ దెనుఁగునకు లక్షణ
మెన్నండెవ్వరును జెప్పరేఁ జెప్పెద వి
ద్వన్నికరము మదిమెచ్చఁగ
నన్నయభట్టాదికవి జనంబులకరుణన్.

తే. సంస్కృతప్రాకృతాది లక్షణముచెప్పి
తెనుఁగునకు లక్షణము మున్ను దెలుపకునికి
కవిజనంబుల నేరమిగాదు నన్ను
ధన్యుఁ గావింపఁ దలఁచిన తలఁపుగాని.

క. భాషావేదులు నను విని
యాషణ్ముఖపాణినులకు నగునెనయని సం
తోషింప నాంధ్రభాషా
భూషణమను శబ్దశాస్త్రమును రచియింతున్.

క. ఒప్పులు గలిగిన మెచ్చుఁడు
తప్పులు గల్గిననుదిద్ది తగఁదీర్పుఁడు త
పొప్పునకుఁడొప్పు తప్పని
చెప్పకుఁడీ బుధు లుపాస్తిచే సేద విమ్మున్.

* * * *

తే॥ కంచి నెల్లూరు మఱి యోరుఁగల్లయోధ్య
యనుపురంబులపై గంగకరుగుమనిన
పగిది నొక త్రోవ చూపెద బహుపథంబు
లంధ్రభాషకుఁగలవని యరసికొనుఁడు॥

ఆ॥ తల్లి సంస్కృతంబ యెల్ల భాషలకును
దానివలనఁ గొంత గాననయ్యెఁ
గొంత దానకలిగె నంతయు నేకమై
తెనుఁగు భాషనాఁగ వినుతికెక్కె॥

క॥ తెలుఁగులఁగల భేదంబులుఁ
దెలుఁగై సంస్కృతము చెల్లు తెలుఁగులుఁ దత్సం
ధులును విభక్తులునయ్యె
యలఘుసమాసములు క్రియలునవి యెఱిఁగింతున్.

క॥ ఆదులు స్వరములు నచ్చులు
కాదులొగిన్ వ్యంజనములు హల్లులనఁగా
మేదిని నెల్లెడఁ జెల్లును
గాదుల నైదైదుగూర్ప నగు వర్ణంబుల్.

End:

క॥ కరియరిగెఁదురగ మరిగెను
గరియుం దురగంబునరిగె గ్రక్కున నరిగెన్
గరియును దురగము ననఁదగుఁ
గరియరిగెం దురగ మనినఁ గైకొన రార్యుల్.

క॥ తీవలమ్రాఁకుల పేళ్లే
పూవులకుం బేళ్లు మొగలి పువ్వులు దకరున్
గ్రోవులు మల్లెలు జాజులు
దావిరవాజులని చెప్పఁదగవైయునికిన్.

క॥ మానయు జేనయు లోనగు
నానా పరిమాణముల జనము గొల్చునెడన్
మానెడు జేనెడు నను క్రియ
మానుగనిరవొందుమీఁద మార(మాన)య కేతా.

క॥ తెనుఁగు పదంబుల వయిఁబెం
పొనరఁగ సంస్కృతము చెల్లు నొక్కొక చోటన్
మునుసుకవీంద్రులు కృతులను
బనిగొని రచియించినట్టి పరిపాటి మెయిన్.

క॥ వాఁడి మయూఖములనఁగా
వేఁడిపయోధారలనఁగ వెంజామర నా
మూఁడ స్త్రీం(బుల)న(ంగాఁ)
బోఁడిమిఁ గఱకంఠనామముం బోలితగన్.

Colophon:

క॥ తెలుఁగునకు లక్షణము భువి
నలవడుక్రియ దండి చెప్పె నభిధానములన్
గల క్రియలన్నియు నేర్పడఁ
దెలియుఁడు సత్కవులు మేలు తేటపడంగన్.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రభాషకు మొట్టమొదట పద్యరూపమున వ్రాయఁబడిన వ్యాకరణమిది. దీనికిఁబూర్వము తెనుఁగున(కు) వ్యాకరణ మెవ్వరును జెప్పరయిరని యీ గ్రంథకర్తయనెను. దీని కర్త మూలఘటిక కేతనకవి. ఈతని కృత్యంతరము దశకుమార చరిత్రము గలదు. నన్నయభట్టాది కవిజనముల కరుణచే దా నీకృతిని రచించినట్టు కవి చెప్పుకొన్నాఁడు.

No. 1229. ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 9½ inches. Pages, 9. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Begins on fol. 43(*a*) The other work here in is—Sarasāndhravṛt-taratnākaramu 1(*b*).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందే యితర గ్రంథ మున్నది :—

1a సరసాంధ్రవృత్తరత్నాకరము.

No. **1230.** ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅞ × 1¼ inches. Pages, 26. **Lines, 5 on a** page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత యంత మంచిది గాదు. తప్పు లెక్కువ. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు కొంచెముగ గలవు.

పూర్వమువలె.

No **1231.** ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢABHŪṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, 11⅞ × 8⅛ inches. Pages, 6. Lines, 22 on a page. Character, Telugu Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 190-b.

Other works herein are ;—Ānandarangachandəssu 1(*a*), Lakṣaṇasāra-saṅgrahamu 76(*a*), Kāvyālankāracūdāmaṇi 108(*a*), Āndhranāmasaṅgrahamu 195(*b*), Āndhranāmasēṣamu 243(*b*), Abhinayadarpaṇamu 257(*a*), Tālalakṣaṇasangrahamu 278(*b*), Mṛdangalakṣaṇāmu 285(*a*), Kumāra-Vāstu 297(*a*), Visvabrāhmapurāṇamu 333.

Incomplete.

Contains only the first 28 stanzas.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. పాఠభేదములు ఎదిరి పుటలమీఁదఁ జేర్పఁబడినవి.

పూర్వమువలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు:—

1-a ఆనందరంగచ్ఛందస్సు, 76-a లక్షణసారసంగ్రహము, 108-a కావ్యాలంకారచూడామణి, 195-b ఆంధ్రనామసంగ్రహము, 243-b ఆంధ్రనామశేషము, 257-a అభినయదర్పణము, 278-b తాళలక్షణ సంగ్రహము, 285-a మృదంగ లక్షణము, 297-a కుమారవాస్తు, 333 విశ్వబ్రహ్మపురాణము.

No. 1232. ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1⅜ inches. Pages, 33. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య మించుక కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమందీ వ్రాఁత కలదు.

ఉ॥ "శ్రీదయితాంఘ్రిపంకజయుగానతదాసదాసుఁడౌ
మేలనినాదివన్నెకులమేల్గిరిరౌతులిఖించెనాంధ్రసం
పాదనిఘంట్లు నాల్గునమఃపాళసుధీవర రామలింగ భ
ర్తాదయశాలికిన్ వరదరాజ కృపావరిలబ్ధశీలికిన్"

No. **1233.** ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 54. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete, but imperfect.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథి ల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. **1234.** ఆంధ్రభాషాభూషణము.

ĀNDHRABHĀṢĀBHŪṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, 12⅜ × 8⅝ inches. Pages, 7. Lines, 18 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁతయంత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. పాఠ భేదములు ఎదిరి పుటలమీఁదఁ జేర్పఁబడినవి. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. **1235.** ఆంధ్ర వ్యాకరణము (ఆంగ్లేయ భాషలో వ్రాసినది.)

ĀNDHRAVYĀKARAṆAMU (In English language.)

Substance, paper. Size, 13 × 8 inches. Pages, 226. Lines, 31 on a page. Character, English and Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad but not free from mistakes.

Incomplete.

The last 3 pages contain an index to the work. The first 8 pages contain the title page and the author's preface. This is a work on

Telugu grammar written in English by Charles Philip Brown. Begun on 27-11-1835 in Walton Hall, Derbyshire, it was completed in November 1837 in London. It was edited twice in 1844. The following extracts from the title page will furnish some useful information.

"This volume is referred to as being the third"

"ఆంధ్ర వ్యాకరణం"

A Grammar of the Telugu Language on a new plan.

Explaining both the colloquial dialect and the language used in the Poetics and the Prosody.

By Charles Philip Brown of the Madras Civil Service.

* * * *

"After filling the present volume I found it necessary to transcribe it anew as numerous improvements gradually occurred to me tending to facilitate the progress of the learner. June 1837, London.

"It was again transcribed before I printed it in 1840 and in 1844. I wrote it out again the corrections and additions being numerous.

"I began to write this volume at Walton Hall, Derbyshire, 28th November 1835."

In continuation of this, there is the author's preface dated 27th November 1835 and it extends over six pages the first of which is numbered 5. And there is only one left before that. And in the end of the preface appears the following note and it is only here that pages 11 to 198 are cut off from the bound MS. It is doubtful, whether the work referred to in this note was on some of the leaves so cut off from the MS.

"The grammar ought to be separated from the "first book" or Introduction—which will be solely on spelling and Prosody."

Beginning:

ON SOFTENING INITIAL CONSONANTS.

Chap. The principle of softening Initial consonants is in India peculiar to the Telugu language, being quite unknown in Sanscrit. The Welsh language possesses (See page 187) a similar principle: and the parallel that exists between the Telugu and the Welsh rules is very close*

* In each language the present rules are not merely a matter of orthography like the Sanscrit rules for Sandhi, but relate to the meaning. It must be observed that he rules n w given are never applied to Sanscrit words

The four consonants క చ త ప K, Ch, T, and P are (on the present occassion) called *Hard* and are liable to be changed into certain Soft letters.

క K Changes into గ G.
చ Ch into జ Z or even into స S.
త T into ద D.
ప P into బ B or even into వ V. ట does not change into డ.

End:

E. 72. Here give a verb in *double y*, as వ్రయ్యుట, వ్రస్సి, and వ్రెయ్యుట, వ్రెస్సి.

F. 49. ఇది in the plu makes వీరు, వీండ్లు these women But if compounded with another word, as బోగముది, సానిది, సొగసుది, makes the plu in వాండ్లు (not వారు) as సాని వాండ్లు.

G. 49. Here decline చిన్నది a girl, a little one, a descendant.

H. 26. In rapid talking many other contractions take place. Thus డ folld by N డిని becomes ణ్ణి as బడిని వుంటిని I was in the school becomes బడిని వుంటిని which is correct and by contraction బణ్ణుంటిని.

K. 49. వీళ్లు These things! q v in dict U వాని Them, those things! See vasucha 3·189, (three instances.)

* * * *

"C. P. BROWN."

"June 1837 London."

(ఐ-ఐ.)—

అసమగ్రము. తెలుఁగు వ్రాఁత మంచిది గాదు. తప్పులును కలవు. శైథిల్య మించుక గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది చెన్నపురి సివిల్ సర్వీసులో నుండిన చార్లెస్ ఫిలిప్ బ్రౌను దొరగారిచేత క్రొత్త పద్ధతిని తెలుఁగు భాషకు ఇంగ్లీషు భాషలో రచింపఁబడిన వ్యాకరణము. ఇది 1835 వ సం॥ నవంబరు నెల 27 వ తేదిని డర్బీషైర్ వాల్టన్ హౌసులో ఆరంభింపఁబడి 1837 సం॥ జూన్ నెలకు లండను నగరమున ముగింపఁబడినదట !

దోషములు, కొఱఁతలు, ఉండుటచే నిది సంస్కరింపఁబడుచు 1840, 1844 వ సంవత్సరములలో రెండు తూరులు ముద్రిత మైనదట.

No. 1236. ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము.

ĀNDHRAVYĀKARAṆASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅓ inches. Pages, 21. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

A treatise on Telugu grammar written in Telugu prose. The name of the author is not known.

Beginning:

శబ్దంబులు నామంబులనియు క్రియాపదంబులనియు, అవ్యయంబు లనియు ముత్త్రివిధంబులు. అందులో నామంబులమీఁద విభక్తులువచ్చును. ఆ విభక్తు లేడు విధంబులు. ప్రథమా విభక్తియు ద్వితీయా విభక్తియు తృతీయా విభక్తియు, చతుర్థీవిభక్తియు పంచమీవిభక్తియు షష్ఠీ విభక్తియు సప్తమీవిభక్తియు. డు-ము-వు-లు అనువర్ణకంబులు ప్రథమా విభక్తియు, అందులో డు-ము-వు ఈ మూడు వర్ణకంబులు ప్రథమైకవచనంబులు. లు-అను వర్ణకంబు ప్రథమా బహువచనము.

End:

వీనిలో పదునాల్గచ్చులు ప్రాణంబులు. తక్కినవి హల్లులు ప్రాణులు. నకారంబు ద్రుతంబు. కచటతపలు పరుషములు. గజడదబలు సరళంబులు. తక్కినవి స్థిరంబులు. ఏ ఓ లు వక్రంబులు. ఐ ఔ లు వక్రతమంబులు. ఇది సంజ్ఞాపరిచ్ఛేదము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. ఇందు వ్రాఁతలో పరిచ్ఛేదములు క్రమముగా లేవు. సంజ్ఞా, సంధి, అజంత, హలంత సమాస క్రియాపరిచ్ఛేదములనియాఱు పరిచ్ఛేదములు గలవు. ఈ వచనాంధ్ర వ్యాకరణమునకు కర్త యెవ్వరో?

No. 1237. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి.

ĀNDHRAŚABDACINTĀMAṆI.

Substance, paper. Size, 16 × 10¼ inches. Pages, 4. Lines, 29 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Begins on Fol. 5*a*. The other works herein are: Bālasarasvatīyamu 9 (*a*), Kaviśirōbhūṣaṇamu 101 (*a*).

Complete.

Same Sūtras as those described under R. No. 85 of the Triennial Catalogue of Telugu MS., Vol. I.

The following notes of Mr. C. P. Brown appear in the beginning of the volume; a most of them seem to be valuable.

" This volume contains

Critical treatises on the Telugu Language—viz.

1. The Nannaya Bhattīyam or standard Grammar, composed in 90 stanzas of Sanscrit metre.
2. The Bala Saraswatiyam, a Telugu comment upon the same, in five chapters, exactly similar to the " Syntaxis " construed in Latin Grammars.
3. A second comment explaining of the fifth chapter, regarding the verb.
4. The Ahōbala Panditīyam or Cavi sirō Bhushanam a voluminous commentary written in Sanscrit upon the Nannaya Bhattiyam."

" The Telugu Grammar written by Nannaya Bhatt, which stands first in this volume is deservedly celebrated for its great learning and exactitude. It is however extremely difficult. The acknowledged intricacy of the language is here very much increased by the plan of the work which is entirely unintelligible to such as are not already expert in the language. A very extensive command of Sanscrit Grammar is likewise requisite. Even those who have these advantages will find the axioms given in an inverted order that greatly tends to render the whole unintelligible.

" Thus the changes formed by elision and in the cases and tenses are described, before either of these subjects is defined : and exceptions to rules are placed before the rules themselves. The fundamental principle is placed at the close of each subject rather than at the beginning ; and the whole is as far as possible made to assume a resemblance to Sanscrit, a language the Grammar of which is utterly dissimilar in almost every part to Telugu. September 1827.

" It is much to be wished that a plain grammar were written in Telugu for the use of the natives : among whom grammar is now fallen into a degree of undeserved neglect for which the circumstances above stated will account.

" The present volume is in the handwriting of a very sound scholar who thoroughly understood his subject, and yet in every page we find irregularities in orthography from which his learning ought to have secured him. He is a Brahmin named Boddapāti Subbanna,

" The Bāla Saraswatiyam or first comment on these grammatical ...ons, is not exhibited uniformly in all the copies, some manuscripts adding considerable details under certain heads.

" In perusing the poets I discovered that the middle voice (కొను) h... a causal Mood: viz. కొలుపు thus మరులుకొను, మరులుకొలుపు etc. etc. This Mamidi Vencayya Campbell has inserted in his dictionary—but omitted this curious etymology. *This important rule Nannaya passes over in silence! and for this reason the fact remains unknown to even native Grammarians, most of whom look upon his Grammar as entirely perfect and faultless. The very learned Rāvipāti Gurumūrti Head Master of Telugu in the College at Madras remarked to me that this Grammar leaves the verb very slightly explained. 1829.

" I have twice translated the Bhattiyam and Bāla Saraswatiyam: the first translation was finished on 23rd July 1825. And the second on 25th September 1827.

" The Adharvana Cārikalu or Principles of the Grammar (400 in ll. I have 220) are commented upon, for the most part, in the Cavi Sirobhushanam. But I am informed by Zūlūri Appaya, a very eminent Telugu Grammarian, that those principles (also denominated Vicriti Vivēcam) are so obscure that he himself does not comprehend such as are not explained in this work."

Beginning:

విశ్వశ్రేయః కావ్యం తదదోషౌ పరిష్కృతౌ చ వాగర్థౌ
సావాగ్యారసవృత్తిస్సాధ్యోహిరసోయథాయథం కవిభిః ॥

స్వస్థానవేషభాషాభిమతాస్సంతో రసప్రలుబ్ధధియః
లోకే బహుశఃసన్యం తే వైకృతకావ్యాని చాన్యదపహాయ ॥

సిద్ధిర్లోకాద్బుశ్చా లోకోనన్యాదృశశ్చ నిత్యశ్చ [శః ॥
సంస్కారార్థోనియమోఽనియమాద్గ్రామ్యం హి యత్త్వపభ్రం

ఆద్యప్రకృతిః ప్రకృతిశ్చాద్యే ఏషా తయోర్భవేద్వికృతిః
కేవలతయానుసర్పత్యుభే చ యే యాఽయథాయథం భాషా ॥

ఆద్యాయాఃపంచాశద్వర్ణాః ప్రకృతేస్తు తే దశోనాస్స్యుః
షట్త్రింశదత్ర తేఽన్యే చానుప్రవిశంతి శబ్దయోగవశాత్ ॥

End:

కర్మణ్యనుబంధ స్స్యాత్ప్రతిధాతుఃకర్తృవచ్చ తద్విధయః
ఆశిషి గాపుత గాతా వెడు మేత్యాద్యాభవంతి గాకశ్చ ॥

* This remark is rather rash.

అత్యాదితత్సమానామివ దేశ్యానాం క్రియాపదానాం చ
వర్ణాగమో విశేషః పురుషేష్వర్థేషు చాపి వచనేషు ॥

Colophon:

ఇతి శ్రీసకలభాషావాగనుశాసన నన్నయభట్టవిరచితాంధ్రశబ్దచిం
తామణౌ క్రియాపరిచ్ఛేదః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. ప్రాంత చకరానిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము
కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

నన్నయభట్టరచితమనఁబడు వ్యాకరణగ్రంథమిది. ఆంధ్రశబ్దచి
తామణియని, నన్నయభట్టీయమని యిది పేరొనఁబడును. ఎనుబది
యెనిమిది యార్యాశ్లోకములలో సంజ్ఞా సంధ్యజంత హలంత
క్రియాపరిచ్ఛేదములతో నిందు తెలుఁగుభాష వ్యాకరణముగలదు. నన్న
యరచిత భారతభాషావ్యాకరణ లక్ష్యములకును, నీవ్యాకరణ లక్షణముల
కును కొన్నిచోట్ల వైరుధ్యము గానవచ్చుటచే నిది నన్నయరచిత
మనుట విశ్వసనీయముగాదని ప్రాజ్ఞులు తలఁచుచున్నారు. ఇది ఆర్
నె 85 రునగూడ వర్ణితమైనది.

• ఇందీ యితర గ్రంథము లున్నవి :—

9*a*, బాలసరస్వతీయము. 101*a*, కవిశిరోభూషణము.

No. 1238. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి.

ĀNDHRAŚABDACINTĀMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 7. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete but not perfect.

A treatise on Telegu Grammar written in the Āryā metre and attributed to Nannayabhaṭṭāraka.

Beginning:

ఆర్య. విశ్వశ్రేయః కావ్యం। తదదో పాపరికృతౌ చవాగర్థౌ
సావాగ్వ్యరసవృత్తిః సాధ్వ్యోహిరసోయథాయథం కవిభిః.

End:

పదంతౌవ్యతిరేకాదపిసంప్రార్థన రౌపుయాణాంస్తః
ఛామోవిశేషః పురుషేష్వర్థేషు . . . . .

Colophon :

ఇత్యంధ్రశబ్దచింతామణౌ పంచమః క్రియా పరిచ్ఛేదః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతమంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యమించుక కలదు. గ్రంథపాతములల్పముగాఁగలవు.

పూర్వమువాకాలె.

No. 1239. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి.

ĀNDHRAŚABDACINTĀMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంతచకని నిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువాకాలె.

ఇందుమూలము మాత్రమే కలదు. గ్రంథాంతమున రెండు పుటలలో రేఫద్వయమును దెలుపు కారికలు గొన్ని సటీకముగా గలవు.

Beginning :

పశ్చాన్ముఖపునరుక్తాతి క్రమణాహ్వాన్యభూషణానాంఱల్.

పశ్చాన్ముఖార్థే। మాఱుమొగము ; పునరుక్తార్థే। మాఱుమాట ; అతిక్రమణార్థే। మీఱుట ; ఆహ్వానార్థే। చీఱుట ; అన్యభూషణార్థే। ఎఱువులసొమ్ములు ;

End :

ఆపూపక్షీణగతద్రావిడజనానపోహాగతార్థే.

ఆపూపార్థే। అఱిసెలు ; క్షీణగతార్థే। అఱిగిపోవుట ; ద్రావిడజనార్థే। అఱవలు ; అనపోహాగతార్థే। అఱలేక చనుట ; వివాహవేదికార్థే। పెండ్లిఱుఁగు.

తర్వాత—

భూధాతువుమీఁది క్రియారూపములు రెండుపుటలమీఁద వ్రాయఁబడియున్నవి.

10-4-9

No. 1240. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటీకము).

ĀNDHRAŚABDACINTĀMAṆI (SAṬĪKAMU).

Substance, Śrītāla. Size, $8\frac{5}{8} \times 2\frac{1}{8}$ inches. Pages, 68. Lines, 10 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and not free from mistakes.

Complete.

Contains the original Sūtras attributed to Nannayabhaṭṭāraka with a commentary in Sanskrit. The name of the commentator is not given.

Beginning:

ఆంధ్రవ్యాకరణ గచ్ఛద్వ్యాఖ్యానం-ఉదాహరణంచ.

౧ శ్లోకే. పరికృతౌ - సామగ్రీసంపన్నా - రసపివవృత్తిః జీవనం యస్యాస్సా.

౩ శ్లో. సిద్ధిః - ఆంధ్రశబ్దరూపస్యేతి శేషః, నియమః - శాస్త్రం, సంస్కారార్థఃశబ్దశుద్ధ్యర్థః - అనియమాత్ అపభ్రంశ ఇతియాత్.

౪ శ్లో. (ఆద్య) ప్రకృతిః-సంస్కృతభాషా, ప్రకృతిః-ప్రాకృతభాషా ఏషా ఆంధ్రభాషా, ఉభే-సంస్కృతప్రాకృతభాషేయథాతథేయమ్.

End:

౫౦ సూ. దేశ్యక్రియావిషయమిదం-వచ్చు అనుధాతువు వర్తమానే వచ్చుచున్నాఁడు, వ్యతిరేకే-రాడు-భావిని-రాగలడు, తద్ధర్మే ప్రథమపురుషైకవచనే-వచ్చు-ఇతరవచనేషు-వత్తురు, వత్తువు-వత్తును, ణౌ-రప్పించెన్-రావించెన్, కాచుధాతువు-కాచె, కాచిరి-కాతురు, కావుము-కావఁగలడు, ప్రోచుధాతువు-ప్రోచె, ప్రోచిరి-ప్రోతురు, ప్రోవుము-ప్రోవగలడు, పోవుధాతువు-పోవుచున్నాడు, పోగలడు-పోయె, పోతిని-వ్యతిరేకేపోడు-ణౌ-పంపించె, చేయుధాతువు-చేయుచున్నాడు, చేయగలడు-చేసె, చేసితివి-చేసితిరి, ఇత్యాదిక్రమముగా ప్రయోగములవలన దెలియఁదగినది గావి షర్గంబనవద్యంబు. ఇతి క్రియాపరిచ్ఛేదః.

సంజ్ఞాపరిచ్ఛేద శ్లోకాలు ౧౮.
సంధిపరిచ్ఛేద శ్లోకాలు ౧౩.
శబ్దపరిచ్ఛేదః ౪౧.
క్రియాపరిచ్ఛేదః ౧౭.
అంతు శ్లోకాలు ౮౯.
ఆంధ్రవ్యాకరణం సమాప్తమ్.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. తొలుత మూలమెల్లను, తర్వాత గద్యవ్యాఖ్యానమును గలవు. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అల్పముగాఁగలవు.

ఆంధ్రశబ్దచింతామణికీ గద్యవ్యాఖ్యానమును సంస్కృతమున రచించినదెవ్వరో తెలియదు. క్లుప్తముగా ముఖ్యపదములకు టీకయు, ముఖ్య సూత్రములకు, ఉదాహరణములు, ఇందుఁగలవు.

No. **1241.** ఆంధ్రశబ్దచింతామణివృత్తి.

ĀNDHRAŚABDACINTĀMAṆIVṚTTI.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1½ inches. Pages, 33. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 234 of the Triennial Catalogue of Telugu Manuscripts vol. II, part III.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆర్. నె 234 రున వర్ణితమైనదే.

No. **1242.** కవిశిరోభూషణము.

KAVIŚIRŌBHŪṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, 16 × 10¼ inches. Pages, 200. Lines, 25 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

This is a commentary on the Andhraśabdacintāmaṇi which is an original work on Telugu Grammar written by Nannayabhaṭṭāraka. The commentator Ahōbalapaṇḍita was a disciple of the well-known. Mādhavayajva of Pōlūru. This commentary is also called Ahōbalapaṇḍitīya after the name of the commentator.

Beginning :

శ్రీమద్భూమితలోదరీతనుభవావక్త్రోజసత్పంజర
స్థాయతీర-రమణిర్గిరి ప్రవరజాచిత్తాబ్జ భృంగాగ్రణీః
భక్తవ్రాత మనోవ్యథాదవశిఖా ప్రోద్భూతవర్షాంబుదో
రామస్సర్వజగంతి పాతు సతతం కారుణ్యపాథోనిధిః.

* * * *

యద్వ్యాకరణవైద్యేన। హృతాలోకాపవాగ్రుజా
విద్వత్సహస్రనేత్రం తం। దాక్షీసూను ముపాస్మహే॥

* * * *

యః ప్రేమాపండితాగ్రేసరపరిగణితాఖండ షడ్దర్శనీ వా
క్పాండిత్యోదారలీలాచతురిమకలనా దక్షిణామూర్తిదేవే
పుత్రే తన్నామ్ని తస్మాదపి గురురుదభూదస్య మయ్యాత్తభాగ్యే
మస్మాత్ప్ర భావితరం తం సకలగుణనిధిం <u>మాధవం</u> భావయామః.

* * * *

యజ్జ్ఞానధుర్యధియ ఏవసుధీవశంసా
నిర్వాపణాంధ్రకవితా భరణాభవంతి
సోయంసుధీజన శిరోమణిరాంధ్రశబ్ద
చింతామణిర్విజయతేధికగూఢభావః.

* * * *

వాచానుశాసనాద్భూమిలోకవాచానుశాసనాత్
నిర్మాణకాలయేవేమం గ్రంథంజగ్రాహబుద్ధిమాన్.
రాజరాజతనూజాత స్సారంగధరబాలకః
సకృత్తః పాణిపాదేన రహితో జనిహేతునా.
మత్స్యేంద్రనామ సిద్ధేంద్రమహిమ్నా సిద్ధతాంగతః
జగ్రాహవ్యాకృతింతస్మాత్ <u>కవిర్బాల సరస్వతిః.</u>

* * * *

ప్రసిద్ధ సారంగధరేణటీకా
మపిస్ఫుటీ కర్తుమతీ వహార్షాత్

వాతూలవంశేஉవతతార భూయః
శ్రీనన్నవిద్వానహామేవసోஉస్మి.

టీకాబాలసరస్వతీ కవికృతా శుద్ధాంధ్రవాగ్గుంభితా
సూత్రప్రోత పదార్థమాత్రకథన ప్రక్షీణ శక్తిస్తతః
కస్తుష్యేద్బుధపండితః కవివరః కించాంధ్రపద్యైర్మితో
గ్రంథోప్యప్పకవేర్మదందిశతిహో విద్వత్తతీనాంఘునాం.

*   *   *   *

శ్రీమత్పోలురి మాధవార్యకరుణాప్రాప్తాప్త భాషాస్ఫురత్
సారశ్శాస్త్రవిదర్చితాఖిలబుధో వాతూలవంశాగ్రణీః
సర్వానందకవాగహోబలపతిర్వ్యాఖ్యాంకరోతిస్ఫుటం
శ్రీమన్నన్నయ భట్టసూత్ర వితతేః శ్రీరామకారుణ్యతః.

*   *   *   *

యస్సారోద్ధర్వణ గ్రంథేసోప్యత్రైవనిధీయతే
తేనతత్ఫకిరకాలోకలాలసా త్యజ్యతాంబుధైః.

*   *   *   *

విశ్వశ్రేయః కావ్యం॥ టీక॥ సర్వాణి గ్రంథేష్మిన్ పద్యాన్యార్యా గీతి వృత్తాని లక్ష్మ్యె తత్సప్తగణాగోపేతానే హాభవతి విషమేజః। ఇత్యాది సామాన్య లక్షణాత్ త్రిష్వంశకేషు పాదోరళ యోరాద్యేషు దృశ్యతే యస్యాః। పథ్యేతి నామ తస్యాశ్ఛందో విద్భిః స్ఫుటంసమామ్నాతం। ఇతి విశేష లక్షణాచ్చ। అద్యర్థసమాగీతిరితిపైంగళ సూత్రాచ్చ గురులఘు ప్రమాణ నిశ్చయాది తత్ప్రపంచంతు వృత్తరత్నాకరే తద్వ్యాఖ్యానే లలితే చద్రష్టవ్యం॥ కీర్త్యాది సమస్తశ్రేయస్సాధనం కావ్యం శుద్ధ సారోపలక్షణయా అవ్యభిచారేణ నిష్పాదకత్వంధ్వన్యతే కవయతే వర్ణయతీతి కవిః। సచ। సతుఃలీనశ్శుచిర్దక్షశ్ఛందో వ్యాకరణాదివిత్। ప్రశాంతస్సుభగాకారో దైవజ్ఞశ్చకవిర్భవేత్॥ ఇత్యాదివచనోక్త గుణ సంపన్నః। సచ। వివేకి వాచిక రాచికార్థిక శిల్పిక భూషణార్థి మార్దవానుగతాఖ్యాభిస్సప్తవిధః॥ గుణదోష విభాగజ్ఞో వివేకీ పరికీర్తితః। అనుప్రాస సమాబద్ధపదబంధస్తువాచికః। ప్రసాద మధురా యుత్తరచనోరాచికో భవేత్। అర్థ సంగ్రహ చాతుర్య ధుర్యస్స్యాదార్థికః కవిః। శిల్పి కస్తుభవేద్దక్షః కవనే యమకాన్వితే। సాలంకృతిర్భూషణార్థీ। మార్దవీరసతత్పర ఇతి। తేషాంలక్షణాని సంప్రదాయసంజీవిన్యాం విద్యాచక్రవర్తినా ప్రతిపాదితాని। తస్యకర్మ కావ్యం।

End:

సీ. కర్కశతర్కవాక్తర్కనాకుంఠిత
విశదమేధావిధావిలసనంబు
ఫణిరాజఫక్కికాప్రముఖశబ్దగ్రంథ
సారసర్వస్వ విజ్ఞానపటిమ
యుభయమీమాంసార్థ విభవానుసంధాన
బంధురమేధాధురంధరతయు
వల్మీకసంభవ వ్యాకృత్యలంక్రియా
కోశాదిపరిచితి కౌశలంబు

సరసకవితామహామార్గ సతతగమన
చతురిమయుఁ గల్గుపండితజనుల కెలిమి
నెలవుకొనఁజేయు జగతిలో లలితసూక్తి
భూషణంబైన కవిశిరో భూషణంబు.

* * * *

క. గట్టిగ నభినవనన్నయ
భట్టాచార్యాభిధాన పటుబిరుదాంకం
బట్టిట్టనక వహించిన
దిట్టను ననుఁబోలఁగల సుధీమణు లేరీ.

శా॥ ధాత్రీపుత్రఫణీశముఖ్యకృతులం దప్పించు నాకొర్కకర్కచో
నాక్షేపింపఁగజాలువారలకు మీ కస్మత్కృతిం జూడఁగా
నాక్షేపంబులు పుట్టనేరవె సుధీహార్యత్రులారా వినుం
డాక్షేపంబును దన్నిరాకృతియు మీ యంచస్మనీషాగతుల్.

Colophon:

గద్య. ఇతి శ్రీమత్సీతారామ చరణారవిందమిళిందాంతఃకరణేన శ్రీమత్పోలూరి మాధవయజ్వపండితాఖండలసముజ్జ్వలకృపారస సముత్థితకటాక్షాసాదిత పాండిత్యాభరణేన ఆహోబలపతి సంఖ్యావతా విరచితాయాం ఆంధ్రశబ్దచింతామణివ్యాకరణవ్యాఖ్యాయాం కవిశిరోభూషణాఖ్యాయాం పంచమః క్రియాపరిచ్ఛేదస్సమాప్తః.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

సంస్కృతభాషలో కవి శిరో భూషణమని, అహోబల పండితీయమని, పేళ్లుగల యీ వ్యాకరణగ్రంథము ఆంధ్రశబ్ద చింతామణికి వ్యాఖ్యాన రూపము. తెలుఁగున ఆంధ్రశబ్ద చింతామణికి, బాలసరస్వతియు, అప్పకవియు రచియించిన వివరణములకుఁ దర్వాత నిదిరచితమై [illegible] ఆంధ్రశబ్ద చింతామణికి శేషమనఁదగు వికృతి వివేక (అథర్వణ కారికలు)ము గూడ నిందు చాలఁగా నుద్ధృతమయినది. దీనికిఁ గర్త అహోబల పండితుఁడు. పోలూరి మాధవయజ్వయను ఘనవిద్వాంసునొద్ద నీతఁడు విద్య నభ్యసించెను.

No. 1243. కవిశిరోభూషణము.

KAVIŚIRŌBHŪṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, $12\frac{3}{8} \times 8\frac{7}{8}$ inches. Page, 186. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Begins on fol. 1(*a*). The other works herein are.—Āndhrabhāṣabhūṣaṇamu 100 (*b*). Āndhranāmasaṅgrahamu 107 (*b*). Lakṣanadīpika 168 (*a*). Dhūrtakaviprayōgamu 242 (*b*).

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యమించుక కలదు.

పూర్వము వోలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములున్నవి.—

100(*b*) ఆంధ్రభాషా భూషణము. 107(*b*) ఆంధ్ర నామ సంగ్రహము 168(*a*) లక్షణ దీపిక, 242(*b*) ధూర్త కవి ప్రయోగము.

No. 1244. కవిశిరోభూషణము.

KAVIŚIRŌBHŪṢAṆAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 223. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము కొంత గలదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No 1245. త్రిలింగశబ్దానుశాసనము.

TRILIṄGAŚABDĀNUŚĀSANAMU.

Substance, paper. Size $11\frac{1}{8} \times 6\frac{7}{8}$ inches. Pages, 7. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good.

Incomplete.

Begins on fol. 89(*a*). The other works herein are :—Anantavratōpākhyānamu, 1(*a*) Vikṛtivivēkamu 102(*a*).

Of the two works attributed to Atharvaṇācārya, the work under notice is one, the other being Vikṛtivivēkamu described under R. No. 405. This work has been written on the lines of Bārhaspatyasūtras, Kānvavyākaraṇamu, etc. On a careful examination it would appear that this work is not older than the 15th century.

Beginning :

శ్లో. జయతి ప్రసిద్ధం(ధితం?)లోకే సర్వలక్షణలక్షితమ్ ।
శబ్దం త్రిలింగశబ్దానామథర్వణకవేఃకృతిః
శబ్ద బ్రహ్మేతి విఖ్యాతశ్శుభయో . .
. . . . చతుర్వేద విదాంవరః
కరోమి శబ్దం శబ్దానాం త్రిలింగానాం సలక్షణమ్ ।
బార్హస్పత్యానిసర్వాణి (సూత్రాణి?) కాణ్వంవ్యాకరణంవిదన్
నానావిధ ప్రయోగాంశ్చ జ్ఞాత్వావివిధ ఫక్కికాః
ఆంధ్రే సంస్కృత మర్యాదాభిజ్ఞై స్సాధువిచారితాన్
కరోమ్యాథర్వణం శబ్దం సర్వలక్షణ లక్షితమ్
జ్ఞాత్వాబహూని బహుషు బహుధాబహుభిర్బహు

హేమచంద్రాదిమునిభిః కథితం చాంధ్రలక్షణమ్
అథ వక్ష్యామి సూత్రాణి ప్రయోగానుసరేణవై.
రామాది ప్రాతిపదికం నామేతిచనిగద్యతే
కనివిన్యాదయస్సర్వే ధాతవశ్చ క్రియాస్త్వమీ

* * * *

End :

కృదంతా అథ ఉచ్యన్తే దిఙ్మాత్రేణ ప్రదర్శనమ్.

* * * *

వెటశ్శే, (?)శునక్ణశ్చ, డుశ్చ, ఇత్యాద్యాః ప్రత్యయాస్స్మృతాః
బాలానామ్బృజుభోధార్థం సంగ్రహః కృతఏవహి
ఏవం ధాతోః ప్రత్యయస్తు కర్తవ్యస్సానుబంధకః।

Colophon :

ఇతి చతుష్షష్టి కళాధుర్యాధర్వణాచార్య విరచితే త్రిలింగ శబ్దానుశాసనే దశమః కాండః.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. పదికాండము లున్నవి వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చు.

అధర్వణాచార్య రచితముగా వికృతి వివేకమని, త్రిలింగశబ్దానుశాసనమని, సంస్కృతభాషలో, రెండు వ్యాకరణములు గలవు. వికృతివివేకము ఆర్ నె 405 రున వర్ణితమైనది. ఇందధర్వణుఁడు చతుర్వేద విశారదుఁడని, చతుష్షష్టి కళాధుర్యుఁడని, కలదు. బార్హస్పత్య (సూత్ర?)ములు, కాణ్వ వ్యాకరణము, నానావిధ ప్రయోగములు, అనేక ఫక్కికలు, చూచి యాతఁడీగ్రంథమును రచించెనట! ఆంధ్రభాషా లక్షణమును హేమచంద్రాది మునులింతకుముందు చెప్పిరని యిందుఁ గలదు. అనేక దోషములతో నుండుటచే నీగ్రంథము సరిగా నర్థమగుటలేదు. కాని యీ గ్రంథమందలి లక్షణములఁ బట్టిచూడఁగ నిది పదునైదవ శతాబ్దికిఁ బూర్వపుదిగాదని తోఁచును.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు.

1*a* అనంతవ్రతోపాఖ్యానము, 102*a* వికృతి వివేకము.

No. 1246. పట్టాభిరామపండితీయము.

PAṬṬĀBHIRĀMAPAṆḌITĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 31. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

A work in verse on Telugu Grammar written after the model of Āndhraśabdacintāmaṇi. The work is called Paṭṭabhirāmapaṇḍitīya after the name of the author who was a Paṇdit, in the Presidency College, Madras.

Beginning :

గీ. మొదటిభాషకేఁబదిసలువది ప్రకృతికి
తెలుఁగునకు వర్ణములు మఱితెలియవలయు
ముప్పదియు నాఱు లు నితరములగు వర్ణ
ములును దత్సమాదులవల్ల గలయునిందు.

సీ. అ. ఇ ఉ. ఎ ఒ. లు రెండయి హ్రస్వదీర్ఘ భే
దమునఁబరగు నివి యు మఱి వేఱ
నై ఔ లు రెండును నచ్చులునాఁబడుఁ
బదిరెండు వర్ణముల్ మదిఁదలంప
కగలును చయుగజయుగములును టడణత
దనపబమలును మీఁదయరలవలు
సహాళంబులును వరుసను హల్లులనఁబడు
నిరుపది రెండివి యరయనంత
బూర్ణఖండభేదమున ననుస్వారంబు
నిరుఁదెఱఁగ నవెలయు నివివిబుధులు
కొందఱచ్చులంద్రు కొందఱు పెద్దలు
హల్లులంద్రు రెంటఁ జెల్లునిట్లు.

End :

క. తోతోడవర్ణకంబులు
చేతోహరముగసహార్థ చింతనమున నా
శ్రీతోడఁగూడెఁ గృష్ణుఁడు
శ్రీతోడను వచ్చెనతఁడు శ్రీతోవచ్చెన్.

క. తోడయగు వర్ణకమునకు
నీడైయుండునదియేన నికరమ్ముధరణిన్
దోడుత పదమవ్యయమని
పాడుదురు కవిప్రవరులు ప్రావీణ్యమునన్.

(వి-వి)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులంతగా లేవు శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పట్టాభిరామ పండితుఁడు (ఈయన పూర్వము ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి పండితుఁడుగా నుండెను.) ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి ననుసరించి పద్యరూపమున రచియించిన యాంధ్ర వ్యాకరణమిది.

No. 1247. ప్రశ్నోత్తర రత్నమాల.

PRAŚNŌTTARARATNAMĀLA.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 104. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, very old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

A work on Telugu Grammar for the use of beginners. The author Pudūri Sītārāmaśāstri wrote this work in the form of questions and answers.

Beginning:

" శ్రీమదఖిల భూమండల భూషణాయమానంబగు చెన్నపురంబున నున్న వివేకగుణ సమృద్ధిగల శ్రీమంతులచేతఁ గల్పితంబైన హిందూ విద్యా సభలో సంస్కృతభాషా పండితుండగు పుదూరు సీతారామ శాస్త్రి, మ-రా-రా శ్రీ, మే కుళులో దొరగారి యనుజ్ఞవడసి నన్నయ భట్టీయము మొదలగు నాంధ్ర వ్యాకరణములు శోధించి సుఖముగా బాలురకు బోధగలిగెడు కొఱకు నేర్పరచిన ప్రశ్నోత్తరాంధ్రవ్యాకరణము. ఇది సంజ్ఞాపరిచ్ఛేదము, సంధిపరిచ్ఛేదము, శబ్దపరిచ్ఛేదము, కారకాది పరిచ్ఛేదము, క్రియా పరిచ్ఛేదమని యైదు పరిచ్ఛేదములుగ నున్న, అందు మొదటి పరిచ్ఛేదము, భాషా ప్రకరణము, వర్ణ ప్రకరణము, నామ ప్రకరణమునని మూఁడు ప్రకరణములుగానున్న రెండవ పరిచ్ఛేదము అచ్సంధి ప్రకరణము, హల్సంధి ప్రకరణము, సముదాయ

సంధి ప్రకరణమునని మూఁడు ప్రకరణములుగానున్ను, మూఁడవ పరిచ్ఛేదము అజంతశబ్ద ప్రకరణము, హలంతశబ్ద ప్రకరణమునని రెండు ప్రకరణములుగానున్ను, నాలవ పరిచ్ఛేదము విభక్తి ప్రకరణము, సమాస ప్రకరణము, మిశ్ర ప్రకరణమునని మూఁడు ప్రకరణములుగానున్ను, ఏనవ పరిచ్ఛేదము క్రియా ప్రకరణము, కర్తృపురుష ప్రకరణము, కారయితృపురుష ప్రకరణము, కర్మపురుష ప్రకరణము, విశేష ప్రకరణమునని యైదు ప్రకరణములుగానున్ను విభాగింపబడియున్నది. ఈ పుస్తకము ౧౮౭౪ వ సంవత్సరమునకు సరియైన జయనామ సంవత్సరమునందు చెన్నపట్టణములో చర్చి మిశియోన్ అనే యచ్చుశాలలో నచ్చు వేయబడినది.

End:

౮. ప్ర॥ తత్సమ క్రియలకంటెన్, దేశ్య క్రియలకు పురుషలయందున్నర్థములయందున్, వచనంబులయందున్నేమి విశేషంబు? అపుడు వాటికి నుదాహరణంబులేలాగు?

ఉ॥ కొన్ని దేశ్య క్రియలకు వర్ణాగమంబు విశేషంబు; వాఁటికి, వచ్చుచున్నాఁడు, రాఁడు, రాగలఁడు, వచ్చు, వత్తురు, రప్పించెన్, రావించెన్, అని యుదాహరణంబులు.

౯. ప్ర॥ ఉకారాంత దేశ్య క్రియాపదంబులకు నేమి విశేషంబు అపుడు వాటి కుదాహరణంబులేలాగు?

ఉ॥ వాటికి నొక పక్షంబున నుకారలోపమువచ్చును; చూతురు, చూతుర్, చూడరు, చూడర్, అని యుదాహరణంబులు.

క్రియాపరిచ్ఛేదము సమాప్తము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చకCనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

ఆంధ్రశబ్ద చింతామణ్యాదులగు ప్రాచీన వ్యాకరణముల ననుసరించి పుదూరి సీతారామ శాస్త్రి ప్రశ్నోత్తర రూపమున బాలక సుబోధ

ముగా రచియించిన యాంధ్ర వ్యాకరణమిది. ఇందలి విషయవిభాగాది కము నుదాహృత గ్రంథ భాగమునుబట్టి తెలియునది. ఇది క్రీ 1874 వ సంవత్సరమున చర్చి మిషన్ ప్రస్సులో ముద్రిత మయ్యెనట!

No. 1248. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1¼ inches. Pages, 82. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

This is the oldest commentary on Nannayabhaṭṭāraka's Āndhraśabdacintāmaṇi. The commentator Elakūci Vēṅkaṭakṛṣṇa kavi *alias* Bā'asarasvati was the son of Lakṣmamāmba and Kṛṣṇayārya. He has also written (1) Kaumudīnāṭaka, (2) Bhāṣāvivaraṇa, (3) Bāhaṭa, (4) Candrikāpariṇaya, (5) Vāmanapurāṇa, (6) Bhrāmaragītiprabandha, (7) and Yādavarāghavapāṇḍaviya in Telugu.

Beginni g:

శ్రీకరశాఖమై ద్విజనిషేవితమై సుమనఃప్రజీవనం
బై ఖ్యాత సుందర మహాచ్ఛదమై సుమసారవద్యుతిం
ప్రాకటమై ప్రశస్తమయి . . . . .
. . . . . సమాశ్రయించెదన్.

సీ. చిన్నిచెందోవ విందు కన్నెగేదఁగి రేకు
దోఁపినయందంపుఁ దురుముతోడ
సరసమూర్వ . . . .
. . . .
. . సమరంద భరసంభృతంబులై
తనరు నేత్రారవిందములతోడఁ
గాలాహిక్రియ నభక్తజనంబులకు భయో
త్పాదివ . . . . .
. . . . యభీప్సిత ప్ర
బంధశబ్దార్థ విజ్ఞానభవ్య శక్తి
యొసఁగుఁగావుతఁ దల్లి భక్తౌఘదురిత
రావి దక్షిణ కాళికాదేవి

వ. . . . . . విద్యానగరిలోన చింత్య కారణో
పాగమస్నేహ సాహచర్యుండగు శివయోగివర్యుచేత . . .
దనంబరి . . . రంబుగావింపఁగోరి నెమ్మనంబున.

ఉ. ఏమి మహాద్భుతంబిది హాగీహాగియ . . . .
. . . . చెన్ననన్నన మహా కవియెవ్వఁడు సిద్ధుఁడెవ్వఁడా
హామదగణ్య పుణ్యసముదగ్రతఁ జేకురు . . .

. . . .

మ. . . . . . ములంతర్భాశమైయున్న యీ
తెలుగున్వ్యాకరణంబు నాకొసఁగెఁ బ్రీతిన్వ్రేఁకఁగావింపు మం
చల . . . .

. . . .

వ. . . . . వితరణంబునం బ్రహర్షించి యంధ్రవ్యాకరణ[illegible]వ్య
నిబంధనోత్సుకుండనై యందాది నస్మచ్చరిత్రంబభివర్ణించెద.

సీ. స్థిర . . . .

. . . .

. . . . తిప్పన్న యజ్ఞన్నయనఁగ
సుచరిత్రు లిద్దరు సుతులుపుట్టి
రాతిప్పనకుభైర వన్ననన్నయనాఁగ
నలఘు లిద్దరు తనూజాలు . .

. . . .

. . . . . నయనుగల్గి
రా తిరుమలేంద్రు తనయరామావనిశె
దత్తయెడవల్లి నామ సద్గ్రామహేమ
చామరచ్ఛత్ర పల్యంకికా . . .

. . . .

ఉ. . . . . . . సఁడాత్మజులం గనియెఁ రచిత్రసాం
తత్యగభీరు భైరవుని నాగననప్పన రామధీమణిఁ
ధృత్యమరాద్రి భైరవమనీషికిఁ గల్గిగన . . .
. . . . డుఁ.

ఆ. పాకనాటి సుకవి పండిత ముఖజనా
చార్యుఁడైన కృష్ణయార్యవర్యు

నకునులక్ష్మమాంబి కకునేనునాదిత్య
కవియుఁగల్గి తిమి జగన్నుతుల్లము.

సీ. భాష్యాదిక గ్రంథ పరిచయోదాత్తుఁడఁ
గౌముదీ(నా)టక కావ్యకవిని
భాషావివ(ర)ణాఖ్య భవ్యశాస్త్రకరుండ
బాహటస్థాన నిబంధనుండఁ
జంద్రాపరిణయాది సత్కృతి స్రష్టను
(దీ) ప్రవామన పురాణప్రబంధ
భ్రామరగీతి ప్రబంధౌఘకర్తను
దక్షిణకాళికా . . . చణుఁడఁ
బ్రకటయాదవ రాఘవ పాండవీయ
నామకశ్లేష కవితా ప్రణాయకుండ
నలఘుకౌండిన్య గోత్రుండ నఖిలసుకవి
తాస్వతంత్రుండ బహుకళాధరుఁడనేను.

వ. వేంకటకృష్ణ యాఖ్యుండనే సంధ్ర శబ్ద చింతామణి తెలిఁగిఁ చెద నిది తొల్లి సకల కవితా ప్రవర్తకుండగు వాగనుశాసనుండు సకల కవి హితంబుగా యథోచిత సూత్రగర్భితంబులగు నార్యావృత్తంబులు పంచ పరి(చ్ఛే)దంబులుగా సమకట్టి నేను నా నేర్చుకొలందిఁ దత్సూత్ర విభాగంబును తత్ప్రమేయ వివరణంబును దదుదాహరణ స్వరూపంబును నంధ్రమయ గద్య పద్యంబుల నేర్పరించి నాయా . . . యగు సంఖ్యాదేవి కర్పించువాఁడఁ దదుపక్రమం బెట్లన్న.

శ్లో. విశ్వశ్రేయః కావ్యం తద(దోషా పరికృతౌ చవాగర్థౌ
సావాగ్యా రసవృత్తిస్స్యాద్ధ్యోహిరసో యథా యథం కవిభిః)

(ఈయా)ర్యావృత్తము నాలుగు సూత్రాలు. అందు ప్రథమ సూత్రాన కర్త మెట్లన్న ॥ కావ్యం । కవియొక్క కర్మము . . . . ర్మము చేత కర్తకు కవియనే వ్యవహారమావో యది కావ్యము ॥ వాచకత్వ । వాచకత్వాదులవలెనే యిదిన్ని యట్టి కావ్యము । విశ్వశ్రేయః । సర్వ ధర్మాలలోసున్న . . . .

End:

చనియెఁదినియె నిత్యాది క్రియలకు భూతార్థసుందు వచ్చె
. పరమైయుంటే ఇకారము యివి మొదలైన వర్ణాగమాదులు బహు
విధాలు ప్రయోగ వేద్యాలు ప్రయోగమావశ్యకము.

శా. సజ్జీతాహారసముల్ల సన్మధురసాస్వాదోన్నిషచ్ఛిత్తపీ
తజ్జర్థా . . . వికార . . . పీరజననిత్యశ్లాఘ రాజీపభూ
వజ్జీశానకిరీటకోటిని కషద్వజ్రాంకపాదాంగదా
అజ్జేభార్ధశశాంకవీతహాకరా . . . వర్తిలోకప్రియా.

గద్య. శ్రీసకలభాషావాగనుశాసనాచార్య నన్నయభట్టవిరచితాం
ధ్రశబ్దచింతామణౌ క్రియాపరిచ్ఛేద స్సంపూర్ణగ్రంథః.

ఉ. మంగళమంగజారిభుజమధ్య సరోవరహంసికికిబున
ర్మంగళమంగనాజన సమాజశిరోమణికిఁబునఃపున
ర్మంగళ మంగ సంగ్రథితమౌక్తికభూష కనంతనిత్యస
న్మంగళము ల్సుమంగళకు మంగళము ల్శుభ మంగళంబులున్.

సీ. దుర్గకు బుణ్యసంసర్గకు దళితారి
వర్గకుఁ బరమపావననిసర్గ
కంబకు వేదావలంబకు రుచిరాస్య
బింబకుఁ బులినశోభితనితంబ
కార్యకు సత్కృపాధుర్యకు విమలసౌం
దర్యకు సాధ్వీజన ప్ర . . ర్య
కాద్యకు శివమనోహ్లాద్యకు వేదాంత
వేద్యకు శుద్ధసంవిత్ప్రసాద్య
కర్పణంబుగ నా చెప్పినట్టి యంధ్ర
శబ్దచింతామణి సమస్తసత్కవీంద్ర
మస్తకమణికమై సుప్రశస్తమైవి
భాసిలుత(లీ)ల నాచంద్రభాస్కరముగ.

Colophon:

గద్య. ఇది. సకలకవితాస్వతంత్రభట్టారకబాలసరస్వతి కవి
మహోపాధ్యాయ ప్రణీతంబైన యంధ్రశబ్ద చింతామణి వ్యాఖ్యా
నంబునందు సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదనంబు (నుసంధి) పరిచ్ఛేదనంబును అజంత
పరిచ్ఛేదనంబును, హలంత పరిచ్ఛేదనంబును, క్రియాపరిచ్ఛేదనంబునన్నది
సర్వంబును సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము
గ్రంథ పాతములు చాల హెచ్చు.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణికిది తెలుఁగు వివరణము. చింతామణి టీకలలో నిదియే తొల్తటిది. ఒక యోగి యంధ్రశబ్ద చింతామణిని దనకొసఁగఁగాఁ దాను టీకరచించినట్లు గ్రంథకర్త చెప్పుకొన్నాఁడు. బాలసరస్వతియని బిరుదు పేరుగల యెలకూచి వేంకటకృష్ణకవి దీనికిఁ గర్త. ఇతఁడు లక్ష్మమాంబికా కృష్ణయార్యుల కుమారుఁడు. దక్షిణ కాళికోపాసకుఁడు. కౌముదీ నాటకము, భాషా వివరణము, బాహాటము, చంద్రికా పరిణయము, వామన పురాణము, భ్రామరగీతి ప్రబంధము. యాదవరాఘవపాండవీయమునను కృతులకుఁ గర్త.

No. 1249. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, paper. Size, 16 × 10¼ inches. Pages, 92. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Wants the introductory portion, otherwise complete.

Same work as that described under R. No. 142 of the Tril cat of Tel MSS, Vol. II, Part II.

(...-వి.)—

అవతరణిక కొఱఁతగా గ్రంథ మెల్లఁగలదు. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

నెం 1248 రున వర్ణితమైనదే. ఆర్. నెం 142 రునఁగూడ నిదియే వర్ణితమయ్యెను.

No. 1250. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches Pages, 47 Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good. Contains mistakes and omissions.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక తక్క తక్కిన చెల్లఁగలదు. గద్యాదులు భిన్నవిధముల నున్నవి. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1251. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 17. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక లేదు. సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదమున గొంత దాఁకఁగలదు. గ్రంథపాతములు లేవు. శైథిల్యము లేదు.

పూర్వము వోలె.

No. 1252. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 21. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక లేదు. అజంత పరిచ్ఛేదమునఁగొంత దాఁకఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1253. బాలసరస్వతీయము.

BĀLASARASVATĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size. 16½ × 1⅓ inches. Pages, 23. Lines, 6 on a page, Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(ఆ-ఆ.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక లేదు. శబ్ద పరిచ్ఛేదమునఁ గొంత దాఁకఁగలదు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలెనె.

No. 1254. రేఫఱకారవచ్ఛబ్దజ్ఞాపకలోకోపకారము.

REPHARAKĀRAVACCHABDAJÑĀPAKALŌKŌPAKĀRAMU.

Substance, paper. Size, $8\frac{7}{8} \times 7\frac{3}{8}$ inches. Pages, 130. Lines, 25 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete in 9 Paricchēdās.

By citing instances from the Mahābhārata and other works the author explains where to use the Sādhurēpha ర and where to use the Sakatarēpha ఱ.

Author's name is not given.

Beginning:

క. శ్రీగణపార్యాశివులకు
వాగుగఁ బ్రణమిల్లి నేను భద్రకవీంద్రుఁడ్
బాగవి సన్నుతి సేయఁగ
వేగమె గురులఘుఱవర్ణవిధ మెఱిఁగింతున్.

* * * *

క. లింగనన్నయభట్టుఁడు
పెలుగఁ బ్రాసలవిరతులవిశ్రుతవఱిచెన్
వాలుగ రేఫలభేదము
గాలించదరఱలనెల్ల కవులుప్పొంగన్.

* * * *

క. భారతమాదిగ నుండెడి
సారతరగురు ప్రమాణ సంతతులెల్లన్
చారుగఁగూర్చిన గ్రంథం
బారయ ముఖ్యప్రమాణమగు నెపుడెలమిన్.

*　　*　　*　　*

క. కావున శబ్దం బర్థము
చేవగ బ్రావాసియుఁ బ్రమాణసేవధిపల్కుకుల్
లావుగఁగూర్చెద నిందును
గావున లోకోపకారకం బనఁబడునా.

*　　*　　*　　*

క. అచ్చ తెలుంగు పదమ్ముల
విచ్చలవిడి రేఫఱములు విలసిల్లుటచే
నిచ్చగఁదెలియదు భేదము
క్రచ్చఱనొనఁగూర్చి నేను ఘనత వహింతున్.

*　　*　　*　　*

రేఫగల శబ్దము.	ఇందుకు అర్థము.	ఇందుకు ప్రమాణములు.	పద్యముల యెన్నిక.
ఆదిపర్వము 1 ఆశ్వాసంలో—			
అరిది ...	వింత ...	ఉ. అరిదితపోవిభూతినమరారులుబాధలువొంద కుండఁగా|సురగుల నెల్లఁగాచిన మహో రగనాయకుఁడానమత్సురా | సురముకు టాగ్రరత్నరుచిశోభితపాదునక్రద్దినందనే| శ్వరునకు భూషణంబయిన వాసుకి మాకుఁబ్రసన్నుఁడయ్యెడున్.	
అరసి ...	విచారించి.	ఉ. సారమతింగవీంద్రులు ప్రసన్న కథాకలి తార్థయుక్తిలో|నారసి మేలునా నితరు లక్షరరమ్యత నాదరింపనా|నారుచిరార్థ సూక్తినిధినన్నయ భట్టు తెలుంగునన్ మహా|భారత సంహితారచన బంధురుఁడ య్యె జగద్ధితంబుగన్.	
పర్వి ...	విస్తరించి.	క. పర్విసభాప్రభృతిగనవ పర్వములను విస్తరిల్లి పండిత చేతో నిర్వృతిఁజేయుచు రెండవ |పర్వమునా రమ్యమగుసభాపర్వమిలన్.	
అచ్చెరువు.	ఆశ్చర్యము.	క. ఉరగమవైయుండి మునీ శ్వర వేషముదాల్చియున్న వడు వెంతయున| చ్చెరు విదియొట్టు లునావ్వుడు రురునకు నిట్లనియెమునివరుండును బ్రీతిన్.	

End:

ఱేచుకఱ్ఱ
ఱేల
ఱేగు
ప్రేఱేచుట
ఱేయుట
ఱోఁతపడుట
వేఱుపడుట
వీఱిఁడి
వేఱొకటి

క. లోకము మెచ్చఁగఁగూర్చుట
నాకేశునకైనరాదు నయమొప్ప భువిన్
లోకులు దయచే దీనిని
జేకొందురు గాక యనియు శివునర్చింతున్.

Colophon:

ఇది శ్రీసుకవిమిత్ర సమస్తవిద్యాధురంధర . . . . సమాఖ్య ప్రణీతంబైన రేఫఱకారవచ్ఛబ్దజ్ఞాపక లోకోపకారంబనియెడు గ్రంథంబునందు సర్వంబును నవమ పరిచ్ఛేదము.

(వి. వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్ర మహాభారతాదులనుండియు, యితర ప్రమాణ గ్రంథముగ నుండియు నుదాహరణములతోఁ దెలుఁగున బండి ఱ గల శబ్దము లేవో సాధు రేఫముగల శబ్దము లేవో యిందుఁ దొమ్మిది పరిచ్ఛేదములలో వివరింపఁబడినవి. గ్రంథకర్త పేరు లేదు. గ్రంథకర్త పేరుండవలసిన పట్టు గద్యములో విడువఁబడినది.

No. **1255** వికృతివివేకము. See also R. 1976 P.L.

VIKṚTIVIVĒKAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅛ × 1½ inches. Pages, 14. Lines, 7 on page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under R. No. 405 of the Triennial Catalogue of Telugu MSS. Vol. III, Part III.

(వి-వి)

సమగ్రము. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథి
ల్యము కొంచెము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆర్. నె 405 రున వర్ణితమైనది.

No. **1256** వికృతివివేకము.

VIKRITIVIVĒKAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{1}{8} \times 6\frac{7}{8}$ inches. Pages, 19. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not good contains mistakes.

Begins on fol. 96. The other works herein are :--Anantavratōpākhyānam 1(*a*) Triliṅgaśabdānuśāsanamu 84(*a*).

Complete

Same as the work described under R. No. 405.

(వి-వి.)

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము
గ్రంథపాతములు హెచ్చుగాంగలవు

ఇది ఆర్. నె 405 రున వర్ణితమైనది.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు.

1-a అనంతవ్రతోపాఖ్యానము, 84-a త్రిలింగశబ్దానుశాసనము.

No. **1257** వైకృతచంద్రిక.

VAIKṚTACANDRIKA.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 29. Lines, 7 on page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as that described under R. No. 237 of the Triennial Catalogue of Telugu MSS. Vol. II, Part II.

(వి-వి.)

అసమగ్రము. కడపటంగొంచెము భాగము కొఱంత. వ్రాంత
చిన్నది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అల్పముగాం
గలవు

ఇది ఆర్. నె 237 రున వర్ణితమైనది.

No. 1258. శకటరేఫావళి.

ŚAKAṬARĒPHĀVAḶI.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1¼ inches. Pages, 32. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, not many mistakes.

Complete.

Author is Challā Pēraya.

The book contains two lists of Telugu words, one containing rēphas (ర) and the other containing Śakaṭarēphas (ఱ) written in verse.

The work has been dedicated to Telicherla Hari Hara At the end of the work 25 words have been commented upon.

Date of transcription 30th day (Monday) of the dark fortnight of the month of Nija Śrāvaṇa in the year Vikrama.

Beginning :

క. శ్రీవత్స శ్రీగళాశ్రిత
భావపరిభ్రమ మహానుభావామరసం
భావనపావననామ సు
సేవితమునిరాజ తెలికిచెర్ల హరిహరా !

క. అవధారు రేఫములు మఱి
భువిలోపల శకటరేఫములు వేర్వేరఁ
వివరించి కృతియొనర్చెద
శివకరసాంబశివ తెలికిచెర్ల హరిహరా !

* * * *

క. దేవాసురులవిధంబున
భావములను రేఫఱాలు పగగొనియుండుఁ
గావున వడి ప్రాసములకు ,
నేవర్ణంబునకు నదియొ యిడవలయుహరీ !

క. అదిదెలిసి భారతాదుల
ముదమునశోధించి రేఫములుఱాలుదగఁ
విదితముగనప్పకవియును
గదియించెఁ సీసమాలికాద్వయముహరీ !

క. ధాతముఖంబునవేదము
లాతతముగఁబొడమి రావణాధిపునిముఖ

వ్రాతమునఁబనస లక్ష్మము
లేతెఱఁగుననయ్యె నట్లయేనిపుడు హరీ !

క. అప్పకవి రేఫఱాలకుఁ
జెప్పినమాలికలనూఁత చేసియునురసం
బుప్పతిలఁగందములుగాఁ
జెప్పి సమర్పణము చేసి సేవింతు హరీ !

క. అచ్చులవాల్లులమీఁదను
గ్రచ్చుఱహ్రాస్వములమీఁదఁ గడునిడుపులపై
వచ్చిన రేఫఱకారము
లచ్చుగ విభజింతు సుకవులవుననఁగ హరీ !

* * * *

అకారోపరి రేఫము :—

క. అరదం బరగన్నరవా
యరగొఱఁతయు నరుదు నరయు టరిగెయుననఁగా
నరియప్పనంబుననివి
తిరముగ రేఫంబులంద్రు దితిజారి హరీ !

* * * *

క. పన్నుగ శీలపుఱాయన
వెన్నెలఱేఁడనఁగ ఱోఁతవిడుచుటయనఁగా
మన్నుగ ఱోయుటలనఁగా
నిన్నియుఁదగ శకటరేఫలిల నెన్న హరా !

క. అందముగ శకటరేఫలు
పొందించియుఁ గందపద్యములుకృతిమీకే
నందఱు మెచ్చఁగ నిచ్చితిఁ
జెందినవేడుకను దెలిగ్ చెర్లపురి హరా ! ౫౮

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

అప్పకవీయమునఁ గల రేఫఱకార నిర్ణయ సీసమాలికల ననుసరించి, అచ్చులమీఁద, హల్లులమీఁద, హ్రాస్వములమీఁదఁ, దీర్ఘములమీఁద వచ్చిన వానిని పై నాలుగువిధములను విభాగముచేసి చల్లా పేరయయను కవి

కందపద్యములలోఁ గూర్చినాడు. అప్పకవీయ సీసమాలికలకంటె నిందు విశేషము పైతెలుఁగు విభాగమే. తెలికిచెర్ల గ్రామమున వెలసిన హరిహరుల కీకృతి యర్పణము చేయఁబడినది. గ్రంథము ముగిసిన తర్వాత ఆయాపదములకు టీక వ్రాయ నారంభింపఁబడినది. 25 పదములకు మాత్రము వ్రాయఁబడినది.

గ్రంథాంతమున నీవ్రాఁతగలదు :—

" విక్రమనామసంవత్సర నిజశ్రావణ బహుళ 30 సోమవారం సరియా శకటరేఫలు సంపూర్ణంగా మాజేటి సర్వేశలింగం ఖాసాను వ్రాసుకున్నాడు."

No. **1259.** శబ్దతత్త్వవివేకము.

ŚABDATATTVAVIVĒKAMU.

Substance, paper. Size. 8¼ × 6½ inches. Pages, 319. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

An elementary work on Sanskrit grammar in Telugu language: by Varada Vēdāntācārya. At the beginning of the work seven pages contain the introduction. Closely follows Pāṇinī's grammar.

Beginning:

ప్రథమపాఠము.

౧. అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఋ, ౠ, ఌ, ౡ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ, ఈ పదునాలుగున్ను అచ్చులు.

౨. ఇందులో, అ, ఇ, ఉ, ఋ, ఌ ఈ యైదును హ్రస్వములు.

౩. ఆ, ఈ, ఊ, ౠ, ౡ, ఏ, ఐ, ఓ, ఔ, ఈ తొమ్మిదిన్ని దీర్ఘములు.

౪. ఈ దిగువ రాగల ముప్పదిమూడును హల్లులు—

వర్గము.		ప్ర.	ద్వి.	తృ.	చ.	పం.
కంఠ్యం	...	క	ఖ	గ	ఘ	ఙ
తాలవ్యం	...	చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ
మూర్ధన్యం	...	ట	ఠ	డ	ఢ	ణ

దంత్యం	...	త	థ	ద	ధ	న
ఓష్ఠ్యం	..	ప	ఫ	బ	భ	మ
అంతస్థాః	...	య	ర	ల	వ	
ఊష్మాణః	...	శ	ష	స	హ	

x. వర్గప్రథమ ద్వితీయములున్ను ఊష్మములును వినా కడమ హల్లులకు ఘోషవత్తులని పేళ్లు.

* * * *

End:

* * * *

అథపున్నపుంసకాధికారః.

ఘృత, భూతము స్త, క్ష్వేళిత, ఐరావత, పుస్తక, బుస్త, లోహిత, శృంగ, అర్ఘ, నిదాఘ, ఉద్యమ, శల్య, దృఢ, వ్రజ, కుంజ, కుధ, కూర్చ, ప్రస్థ, దర్ప, అర్మ, అర్ధర్చ, పుచ్ఛ, కబంధ, ఔషధ, ఆయుధ, అంత, దండ, మండ, ఖండ, శవ, సైంధవ, పార్శ్వ, కాశ, అంకుర, ఆకాశ, కుశ, కులిశ, గృహ, మేహ, దేహ, పట్ట, పటహ, అష్టాపద, అర్బుద, కకుద, ఏతే, పు-న, ఇతిపున్నపుంసకాధికారః.

అథత్రిలింగాధికారః.

అవ్యయం, కతి, యుష్మద్, అస్మద్, షకారాంత, నకారాంత, సంఖ్యావాచిశబ్దాః, గుణవాచి శుక్లాదిశబ్దాః, కృత్యప్రత్యయాంత భవితవ్య భవనీయాదిశబ్దాః, కరణాధికరణార్థకల్యుడంత పచనాదిశబ్దాః, సర్వాదిసర్వనామశబ్దాః, ఏతే త్రిలింగాః.

ఇతి త్రిలింగాధికారః.

ఇతిలింగానుశాసనం సంపూర్ణమ్.

ఇతి బాలబోధిన్యాం శబ్దతత్త్వవివేకాఖ్యే ప్రథమభాగే ప్రథమకోశః సంపూర్ణః.

(వి-వి.)——

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాఠములు లేవు

ఆంగ్లేయభాషాభ్యాస సంప్రదాయము ననుసరించి తెలుగున రచింపఁబడిన సంస్కృత భాషావ్యాకరణ మిది. పాఠములు, పరీక్షలు అను

పేళ్లతో విషయ విభాగములఁగా విభజించి, పాణినీయ వ్యాకరణమునగల ప్రకరణములనెల్ల నిందు చక్కని తెలుఁగున అయ్యా వెంకటాచార్యులు, శ్రీ. వరద వేదాంతాచార్యులు అనువారు సంగ్రహించి రచియించిరి. ఈ గ్రంథము నుపయోగమును గుఱించి తొలుత 7 పుటలలో నొక యుపోద్ఘాతముగలదు. అందీగ్రంథము ముద్రణమును బొందినట్లు వ్రాఁత గలదు. ఇది ముద్రణమున కుపోద్ఘాతముతో సిద్ధపఱిచిన ప్రతియయి యుండవచ్చును. ఇది ముద్రితమయినట్లు తెలియరాదు. సంస్కృత భాషను సులువుగా నేర్చుకొనుటకై బాలబోధిని గ్రంథమాల యని యే తద్గ్రంథకర్తలు క్రమముగాఁ గొన్ని లక్ష్య లక్షణ గ్రంథముల రచింపఁ దలంపుగొన్నట్టందలి యుపోద్ఘాతమునగలదు.

ఈ పుస్తక సంపుటమున "రాజనీతి సారసంగ్రహ" మని సంస్కృత గ్రంథ మొకటిగలదు.

No. 1260.

ANALYSIS OF TELUGU PROSODY.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{4} \times 5\frac{5}{8}$ inches. Pages, 58. Lines, 25 on a page. Character, Telugu and English. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing good.

Begins on Fol. 55*a*. The other work herein is :—Kavijanāśrayamu 1*b*.

Complete.

This is a work in English on Telugu prosody in 8 sections, dealing with the 8 feet, rhymes, fixed metres, changing of metres, the Gīti metre the Sīsa metre and the Kanda metre. Each section is followed by an appendix at the end.

The following note of C. P. Brown on Fol. 55*a* is interesting.

"Telugu Prosody is grounded on the Sanskrit system: but the superstructure is entirely peculiar; containing refinements unknown to Sanskrit or Greek systems."

"A great number of Telugu authors have written critical works on the prosody of their native language: several of these are ancient. All these writers agree on the material points; but lest perspicuity should dimish the value of the art in the eyes of others, they have added voluminous comments on matters that entirely belong to astrology or to mystic philosophy: declaring particular syllables or words as initia-

to be fortunate or the reverse—niceties that are evidently scorned by the poets. These intricacies have rendered Telugu prosody so obscure that we rarely meet with any one who understands it—even Telugu Brahmins who have studied Sanskrit prosody remaining ignornt of the Telugu system."

"My object is to make the attainment as easy as its nature admits by placing first what the learner requires; and placing all the *useful* refinements in the appendix."

"The examples cited, are all taken from the standard poets of the language. The notes are intended for those who have made some progres."

No. **1261.**

APPAKAVĪYAMU. (3rd ĀŚVĀSA)

Substance, paper. Size, $8\frac{5}{8} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Pages, 13. Lines, 25 on a page. Character, Telugu and English. Condition injured. Appearance, old. Mode of writing, fair.

Begins on fol. 54 (*b*). The other work herein is:—Ahalyāsankrandanavilāsamu 1(*b*).

Complete.

Treats of Yati and Prāsa in Telugu prosody. For the text which is in Telugu an explanation by C. P. Brown is given in English.

No. **1262.** అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, $12 \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 411. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Contains the first five Āśvāsas.

Same work as that described under R. No. 2.

(వి-వి.)—

మొదటి యైదాశ్వాసములును గలవు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు హెచ్చు. పుస్తకారంభమున మొదటి మూఁడు పత్రములమీఁద విషయసూచిక తెలుఁగున, ఇంగ్లీషునఁగలదు.

పఁబడు ఇది ఆర్ నె 2 రున వర్ణితమైనది.

No. 1263. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, 13 × 9. Pages, 44. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are :—Laksaṇavilāsamu 23*a* Ānandaraṅgacchandassu 46*a*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి రేఫఱకార నిర్ణయముదాకఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. పురుగు తినుటచే పుస్తక మెల్లఁ జెడినది. శైథిల్యము అమితము. గ్రంథపాతములు మిక్కిలి హెచ్చు.

పూర్వమువలె

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు 23*a* లక్షణ విలాసము. 46*a* ఆనందరంగచ్ఛందస్సు.

No. 1264. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, 12¾ × 9¼ inches. Pages, 36. Lines, 28 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ద్వితీయాశ్వాసము మాత్ర మున్నది. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు హెచ్చు.

పూర్వము వలె.

No. 1265. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{7}{8} \times 7\frac{3}{8}$ inches. Pages, 48. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Begins on fol :—57 a. the other works herein are :—Viṣṇucittīyamu (Savyākhyamu)1a. Āndhrabhāṣābhūṣaṇamu 81a. Vāṇīvilāsavanamālika 112a Sasyānandamu 133a. Reṭṭamatamu 149a. Samvatsaraphalamu 152a. Jyōtissiddhāntaviṣayamu 153a.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. మొదలు లేని ద్వితీయాశ్వాసమును తృతీయాశ్వాసారంభమును గలవు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములున్నవి :—

1a విష్ణు చిత్తీయము. (సవ్యాఖ్యము) 81a ఆంధ్రభాషా భూషణము, 112a వాణీ విలాస వనమాలిక, 133a సస్యానందము. 149a రెట్ట మతము, 152a సంవత్సర ఫలము, 153a జ్యోతి స్సిద్ధాంత విషయము.

No. 1266. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, Palm-leaf. Size, $16\frac{7}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 62. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearnce, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above,

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. యతిప్రాస విషయకమగు నల్పభాగమే కలదు. వ్రాంత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1267. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 177. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ద్వితీయాశ్వాసమును, పంచమాశ్వాసమునఁ గొంత భాగమును గలవు. వ్రాఁత మంచిదే కాని తప్పులు గలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు చాలఁగాఁ గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1268. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, $7\frac{3}{4} \times 5$ inches. Pages, 37. Lines, 16 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమాశ్వాసమున కొంత నుండి ద్వితీయాశ్వాసమున కొంత దాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1269. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 72. Lines, 33 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, good. Contains mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ద్వితీయ తృతీయాశ్వాసములు మాత్రముగలవు. ద్వితీయాశ్వాసమున తొల్లిటి భాగము కొంత కొఱఁత. వ్రాఁత చిన్న నిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము హెచ్చు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1270. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, palm-leaf. Size 17⅝ × 1¼ inches. Pages, 250. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి మూడవయాశ్వాసమునఁ గొంత దాఁకఁగలదు. వ్రాఁత యొక్క మాదిరిగానున్నది తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1271. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, paper. Size 13 × 9 inches. Pages, 44. Lines, 29 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old Mode of writing, good.

Incomplete.

Same work as the above.

అసమగ్రము. రేఫ శకట రేఫ నిర్ణయము దాఁకగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు నిండారియున్నవి.

పూర్వము వోలె.

No. 1272. అప్పకవీయము.

APPAKAVĪYAMU.

Substance, Paper. Size, 13 × 9 inches. pages, 54. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing fair but full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above

(తె-తె.)—

అసమగ్రము. ద్వితీయాశ్వాసము మాత్రము గలదు. వ్రాంత యొక మాదిరిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అమితముగాఁ గలవు. పురుగు తినుటచే పుస్తకమెల్ల పాడైనది.

పూర్వము వోలె.

No. 1273. ఆనందరంగచ్ఛందము.

ĀNANDARAṄGACCHANDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 218. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing fair but full of mistakes.

Wanting in the author's preface ; otherwise complete.

Same as the one described under R. No. 159*b*.

(తె-తె.)—

అవతరణిక తక్కుఁదక్కిన గ్రంథమెల్లఁ గలదు. వ్రాంత మంచిదే కాని తప్పు లెక్కువ. శైథిల్య మల్పముగాఁ గలదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

ఆర్. నె 159 (*b*) రున వర్ణితమైనదే.

No. 1274. ఆనందరంగచ్ఛందము.

ĀNANDARAṄGACCHANDAMU.

Substance, paper. Size, 13 × 9 inches. Pages, 20. Lines, 40 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. **Mode** of writing, good. Contains mistakes.

Begins on fol. 46a. The other works herein are :—Appakavīyamu 1a. Lakṣaṇavilāsamu 23a.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. సమగ్రముగా కృత్యవతరణికయు, చతుర్థాంకము తుదిపట్టును గలవు. వ్రాఁత మంచిదే. తప్పులున్నవి. లిపి స్పష్టముగాఁ గానవచ్చుట లేదు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అత్యధికముగాఁగలవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందీ యితర గ్రంథము లున్నవి.

1a. అప్పకవీయము. 23a. లక్షణ విలాసము.

No. 1275. ఆనందరంగచ్ఛందము.

ĀNANDARAṄGACCHANDAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{7}{8} \times 8\frac{1}{8}$ inches. Pages, 139. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. The other works here in are :—Lakṣaṇāra-grahamu 76 (a). Kāvyālaṅkāracūḍāmaṇi 108 (a). Āndhrabhāṣābhūṣaṇmu 190 (b). Āndhranāmasaṅgrahamu 196 (b). Āndhranāmaśeṣamu 243 (b). Abhinayadarpaṇamu 257 (a). Tālalakṣaṇasaṅgrahamu 278 (b). Mṛdaṅgalakṣaṇamu 285 (a). Vāstuśāstramu 297 (a). Viśvabrahmapurāṇamu 333.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక లేదు. ఆదినుండి చతుర్థాంకమున కొంతదాఁకఁగలదు. వ్రాఁత తిన్ననిదేకాని తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

ఇది నె 1273 రు ప్రతికి పుత్రిక.

పూర్వము వోలె.

ఇందే యితర గ్రంథములున్నవి :—

76^{a}. లక్షణసార సంగ్రహము. 108^{a}. కావ్యాలంకార చూడామణి. 190^{b}. ఆంధ్రభాషా భూషణము. 196_{b}. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము. 243^{b}. ఆంధ్రనామ శేషము. 257^{a}. అభినయ దర్పణము. 278^{a}. తాళలక్షణ సంగ్రహము. 285^{a}. మృదంగలక్షణము. 297^{a}. వాస్తుశాస్త్రము. 333. విశ్వబ్రహ్మ పురాణము.

No. 1276. ఆనందరంగచ్ఛందము.

ĀNANDARAṄGACCHANDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 125. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.—No author's preface; breaks off in the fourth Aṅka.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అవతరణిక లేదు. చతుర్థాంక మధ్యము దాఁక గ్రంథముగలదు. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1277. ఆనందరంగచ్ఛందము.

ĀNANDARAṄGACCHANDAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 252. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of omissions.

Wanting in the author's preface; otherwise complete.

Same work as the above.—Name of the scribe :—Suṅkarapalle Venkatasubbaḍu is found at the end.

(వి-వి.)—

అవతారిక తరువాత దక్షిణ గ్రంథమెల్లఁ గలదు. వ్రాంత తిన్న నిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వో॰ లె.

గ్రంథాంతమున నీ వ్రాంత గలదు :—

"విషు నామ సంవ్వత్సరం పుష్య బ ౧౪ స్థిరవారం పూర్వాషాఢా నక్షత్రం ఈ శుభ దినమందలి సుంకరపల్లె వెంకటసుబ్బడు వ్రాశిన లక్షణ చూడామణి".

No. 1278. కవిచింతామణి.

KAVICINTĀMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 61. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, good. Mode of writing, fair and full of mistakes.

Incomplete, contains 4 chapters;

This is the work of Vellanki Tātambhaṭṭa. It is also called Kāvyānuśasanamu. It is written on the lines of the works of Dandin, and Bhāmaha and is based on the works of some old Telugu poets. The author's titles are found in different forms at the end of each chapter.

Beginning:

క. స్వరములు నచ్చులుననఁగా
నరయఁనకారాదిగఁగల(య)క్షరములు
యరలవలంతస్థలుభ
స్వరముగనైయొరలు వృద్ధిశషసహలూష్మల్.

End:

క. వదలక యర్థముకందులు
?పదునెనిమిది జగతికలదు(వు?)పాపాధికముల్
మదివానినెఱిఁగి కబ్బము
పదిలముగాఁ జెప్పవలయుఁ బ్రఖ్యాతముగన్.

క. చద(ఇది?)దండి కామానా (వామనా)దిక
విదితాలంకార శాస్త్రవిశదములగున
ర్వది దోషంబులలో కిం
చిదకంబులు మాని కొన్ని చెప్పితిఁ దెలియన్.

Colophon:

ఇది యష్ట భాషావతార వెల్లంకి తాతం భట్ట ప్రణీతంబైన కవి చింతామణియను కావ్యాను శాసనంబున భాషా లక్షణాధికారము.

End:

ఇది శబ్దవర్ణనీ (నిర్ణ?)య వెల్లంకి తాతంభట్ట . . . . వర్ణనీయా (నిర్ణయా?)ధికారము.

. . . ఇది సారసాహిత్య వెల్లంకి తాతం భట్ట . . . వళిప్రాసాధికారము.

. . . ఇది వినుత విద్యావిశారద వెల్లంకి తాతంభట్ట ప్రణీతంబైన కవి చింతామణీ కావ్యాను శాసనంబున దోషాధికారము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. మొదలు లేదు. నాలుగధికారములు మాత్రము గలవు. వ్రాఁత తిన్ననిదే కాని తప్పు లెక్కువ. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

కవి చింతామణియని, కావ్యాను శాసనమని పేళ్లుగల యీ కావ్య లక్షణ గ్రంథము వెల్లంకి తాతంభట్టను కవి వరునిచే రచింపబడినది. ఇందు భాషా లక్షణాధికారము, వర్ణ నిర్ణయాధికారము, వళి ప్రాసాధికారము, దోషాధికారము అను నాల్గధికారములు సంపూర్ణముగఁ గలవు. ఇంకను గొంత గ్రంథము ఉండవలెను. ఇందు దండి భామహుల గ్రంథముల ననుసరించియు ప్రాచీనాంధ్ర కవుల రచనా సంప్రదాయముల ననుసరించియు కావ్యలక్షణము వ్యాకరణము, చెప్పబడినది. పిల్లల మఱ్ఱిపినవీరనవంటి కుఁగల కవుల రచన లిందు లక్ష్యములు గా కొనఁ బడినవి. అధికారాంతములందు కవి బిరుద గద్యములు భిన్న విధములుగా నున్నవి.

No. 1279. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{4} \times 5\frac{7}{8}$ inches. Pages, 52. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Begins on fol. 16.

Incomplete.

This is written only on one side of the folio and on the other is given by Mr. Brown, an English translation under the title of "The refuge of poets."

This is the oldest work on Telugu metre and is popularly known as written by Bhīmakavi. But in the work itself the author's name is mentioned as one Malliyarēcana, the disciple of Vādindracintāmaṇi, also surnamed as Kavijanāśraya and Śrāvakābharaṇānka. This MS. contains only three chapters out of the five.

The following note by Mr. Brown appears on a fly-leaf in the beginning of the work.

" Bhimana's
Treatise on Telugu Prosody
Translated by
C. P. Brown
1825.

" The only manuscript of Bhīmana in my possession is extremely incorrect and imperfect at the end. This copy is corrected by my learned teacher Vencat Siva. But unless I obtain another copy I cannot suppose the work complete even as far as this copy goes. The common copies being made for hire by writers utterly ignorant of the science teem with errors in every line."

Beginning:

TEXT.

శ్రీకాంతాతిప్రియ వా
క్ఛ్రీకాంతజగత్త్రయైకసేవితనుత వి
ద్యాకాంత దివ్యకావ్యస
దేకాంతనితాంతకాంతినీవుతమాకుఁ.

TRANSLATION.

May learning, she (the woman) who is worthy to be praised and alone worshipped by him *Vishnu* who is beloved by the fair Lacshmi,

and by *Bramha* the spouse of *Saraswati* (Vacchhree blessed voice) and by the trio of worlds may she bestow on me the hidden noble and eternal glory of illustrious verse.

* * * *

TEXT.

క. (పరగినవిమలయశోభా)
సురచరితుఁడు భీమనాగ్రసుతుఁడఖిలకళా
పరిణతుఁడయ్యేనుభూసుర
వరప్రసాదోదితధ్రువశ్రీయుతుఁడై.

TRANSLATION.

He who walks *in virtue* and conducts himself bright stainless in glory, the eldest son of Bhimana, and ripe in all wisdom: he who dwelleth in that happiness which was produced by the favour of Brahmins, those jewels, the lords of earth. (Note here an amphibrach వరప్ర appears in the 4th place, which is very rare).

TEXT.

క. అసమానదాననరవితన
యసమానోన్నతుఁడువాచకాభరణుఁడు ప్రా
ణసమానమిత్త్రుఁడీకృతి
కిసహాయుఁడుగానుదాత్తకీర్తిప్రీతిన్.

TRANSLATION.

Great in matchless gifts and equal to *Carna* the son of Ravi; an Ornament to Bards a friend suiting the very soul; he (as an aider to this work), in love, with noble glory.

TEXT.

క. అనవద్యకావ్యలక్షణ
మొనరంగఁ గవిజనాశ్రయుఁడుమల్లయరే
చనసుకవి కవిజనాశ్రయ
మనుఛందముఁ దెలుగుబాస నరుదుగఁ జెప్పెన్.

TRANSLATION.

For the well being of the stainless rules of (poesy) the sweet poet Mallia Recana (worthy of the favour of bards) hath composed in the Telugu language this admirable Prosody entitled The Refuge of Poets.

* * * *

TEXT.

క. కమనీయసమస్తకళా
క్రమములకునుజన్మభూమి కావ్యముకావ్యా
గమవిదుఁడుసర్వవిదుఁడని
సమయచతుష్టయమునందుఁ జదివిరి మొదలన్.

TRANSLATION.

Poesy is the region that produces the series of all lovely and desirable literature that he who knoweth the attainment of poesy is all wise, have not ye erst read in the four vedas?

End:

TEXT.

ప్రాససీసలక్షణము.

సీ. వృత్తంబులకుబలె వెలయనాల్గడుగుల
వెసఁబ్రాసముల నిల్పి విరతులునుపఁ
బ్రాససీసంబగుఁబశ్చిమార్థమునిట్లు
భాసిల్లనవకలి ప్రాససీస
మమరుమున్గైకొన్నయతిపాదమంచెల్ల
నడరినవడిసీసమనఁగరంగు
నర్థమర్థమునకుయతులువేఱేచనఁ
జెప్పిననవకలిసీసమయ్యె
నవకలికి నిట్లుప్రాసంబు లతిశయిల్లు
యతులుప్రాసంబులిష్టసంగతులనడువ
నదియసమసీసముత్సాహతుదనుగీతి
పరగవిషమసీసంబగు భానుతేజ.

TRANSLATION.

On the Prāsa Sīsa. If thou placest a prāsa in each line, as is done in common Vṛitta metres, this is the Prāsa Sīsa—and in the yettu gīta if thou likewise place a prāsa this is the Aracali Prāsa Sīsa. If the yati first adopted (gaiconi) be carried through each pāda, this is the Vadi Sisa (as was said above). If the yatis in each half be diverse, this is the Aracali Vadi Sisa, which hath prāsa. But if thou placest the yatis and prāsas at pleasure (as in the commonest sīsas) this is the Sama Sīsa. And if instead of Āṭaveladi or Tēṭa Gīti thou substitutest a verse in the Utsāha metre, this is the Venomous Sīsa.

In this same folio 49*a.*, appear the following notes of Mr. Brown.

"From this place my manuscript of Bhīmana is so excessively inaccurate and obscure that it is difficult to make out any satisfactory sense. And I have applied to others for other copies in vain.

"I therefore had recourse to the Appacavīyam wherein the prosody is given entire."

The text alone is given in the next three pages.

క. ఆద్యంతప్రాసంబులు
హృద్యంబుగ రెంటరెంట నిడిపాదముగా
నుద్యతులఁగూర్పఁదగు నన
వద్యముగా రగడలందు వాసవవిభవా.

Colophon:

క. శ్రీనారీప్రియుఁ డఖిలబు
ధానందకరుండు కవిజనాశ్రయుఁడు ధరి
త్రీనుతుఁడు సమస్తకళా
మానుఁడు షట్ప్రత్యయంబు(ములు)నొప్పఁగఁజెప్పెన్.

The above colophon is not complete and so the one at the end of the first chapter is also given hereunder.

గద్య. ఇది వాగి(దీ ?)ంద్రచూడామణిచరణ సరసీరుహామధుకరాయమాన శ్రావకాభరణాంకవిరచితంబైన కవిజనాశ్రయమను ఛందంబునందు సంజ్ఞాధికారము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి షట్ప్రత్యయాధికారారంభముదాఁకఁ గలదు. ఉన్నంతవఱకైన గ్రంథము క్రమముగాను, నిర్దుష్టముగాను, గానరాకున్నది. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు. గ్రంథమధ్యమున 40*b* నుండి 43 వఱకుఁగల పత్రములమీఁద బ్రౌనుదొరగారు వృత్తనిర్ణయపట్టిక నొకదాని జేర్చియున్నారు. ఒక్కచరణమునుగొని యది యే వృత్తమగునో యా పట్టికనుబట్టి కనుఁగొననగును. గ్రంథము పత్రమున కొకప్రక్కనే వ్రాయఁబడెను. ఎదిరి పుటలలో బ్రౌనుదొరగారి యాంగ్లభాషాపరివర్తనముగలదు. అది 1825 వ సంవత్సరము ఏప్రల్ 26 వ తేదిని ప్రారంభింపఁబడినదట.

భీమకవి కృతముగా లోకమున వాడుకగన్నట్టియు, గ్రంథమున వాదీంద్రచూడామణి శిష్యుఁడును కవిజనాశ్రయుఁడని నామాంతరము గలవాఁడునునయిన శ్రావకాభరణాంక మల్లియ రేచన రచించినదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టియు నీఛందోగ్రంథము ఉపలబ్ధములగు ఛందోగ్రంథముల లోనెల్లఁ బ్రాచీనము. ఇందు సంజ్ఞాధికారము, వృత్తాధికారము, జాత్యధికారము, షట్ప్రత్యయాధికారము, దోషాధికారమునని నైదధికారములు గలవు. అందీప్రతిలో మూఁడధికారములవఱకే వ్రాఁతకలదు.

గ్రంథాంతమున 55*a* నుండి 85*a* దాఁక ఛందోవిషయమున ఆంగ్ల సంస్కృతాంధ్ర భాషలలో బ్రౌనుదొరగారు వ్రాసియుంచుకొన్న విషయములు పెక్కులుగలవు.

No. 1280. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1¼ inches. Pages, 58. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

It can be made out from this that the author, Malliyarēcana (not Rēcana son of Malliya), the eldest son of Bhimana, surnamed Kavijanāśrayuḍu and Śrāvakābharāṇānkuḍu, wrote this work with the help of Vācakābharaṇudu.

Beginning:

క. శ్రీకాంతాతిప్రియవా
కీర్తికాంత జగత్త్రయైక సేవితనుత వి
ద్యాకాంత దివ్యకావ్య స
దేకాంత నితాంతకాంతి యీవుతమాకున్.

క. గురుయతి గణముల పాదాం
బురుహంబులకెఱఁగి సుకవిబుధ జనముల నా
దగమునఁ దలఁచి తదాజ్ఞం
బరహిత చరి(నిర?)తుఁడు జినేంద్ర పదభక్తిమెయిన్

క. పరగిన విమలయశోభా
సుర చరితుఁడు భీమనాగ్ర సుతుఁ డఖిలకళా

పరిణతుఁడయ్యెను భూసుర
వరప్రసాదోదిత ధ్రువశ్రీయుతుఁడై.

క. అసమానదాన యమ (రవి) తన
యసమానోన్నతుఁడు వాచకాభరణుఁడు ప్రా
ణసమాన మిత్రుఁడీకృతి
కి సహాయుఁడుగా నుదాత్తకీర్తి ప్రీతిన్.

క. అనవద్య కావ్యలక్షణ
మొనరంగాఁ గవిజనాశ్రయుఁడు మల్లియరే
చన సుకవి కవిజనాశ్రయ
మనుఛందము తెనుఁగుబాస నరుదుగఁ జెప్పెన్.

End:

క. జయదేవాదిచ్ఛందో
నయమున సంక్షేపరూపునన్ జెలువుగ మ
ల్లియరేచన సుకవిజనా
శ్రయుఁడీ ఛందంబుదెలిపె జనులకుఁబ్రీతిన్.

Substance, palm-leaf. ... page. Ch... of writing, ...

మహీజనంబులకు సంతసమయ్యెడ సౌఖ్య సంపదల్
ధరాధినాథుఁడు నిజస్థితిఁదప్పక నేలయేలఁగా
సకల కవీశ్వరుల్ పొగడ జంద్రుఁడు సూర్యుఁడు గల్గునంతకున్
సకల ధరిత్రిలోఁబరగి ఛందసువృద్ధి వెలుంగుచుండెడన్.

Colophon:

ఇది వాగీం(దీం?)ద్ర చూడామణి చరణ సరసిరుహమధుకరాయమాణ కవిజనాశ్రయ శ్రావకాభరణ విరచితంబైన కవిజనాశ్రయంబను ఛందంబునందు సర్వాధికారము మంగళమహాశ్రీ.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. ఈ ప్రతిసాధు పాఠములతోఁ జక్కఁగానున్నది. శైథిల్యము మిక్కిలి హెచ్చు. గ్రంథపాతములును హెచ్చుగాఁ గలవు.

ఇది పూర్వము వర్ణితమైనదే కాని, యీ ప్రతిలో గ్రంథమెల్ల నాను పూర్వితో సరిగాఁ గలదు. దీనిఁబట్టి కవిజనాశ్రయుఁడు, శ్రావకాభరణాంకుఁడు, అగు మల్లియరేచన (మల్లియ కొడుకు ?) వాచకాభరణుఁ

డనువాఁడు (భీమన కొడుకు ?) సహాయుఁడు కాఁగాఁగవిజనాశ్రయ మను ఛందమును రచించెనని తెలియనగుచున్నది.

No. **1281.** కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 35. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Incomplete.

Breaks off in the end of Svasthāna parasthānārdha samavṛttādhikāramu.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. స్వస్థానపరస్థానార్ధ సమవృత్తాధికారము గలదు. గ్రంథారంభము సరిగా లేదు. వ్రాఁత మంచిది on a తప్పు లెకుండ లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు. nce,

పూర్వము వలెనె.

ఇందు గ్రంథపాఠ భేదములు ప్రక్షిప్తములు ఉన్నవి.

No. **1282.** కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 65. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair.

Incomplete.

Contains many verses from other works.

Same as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత యంత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలెనె.

కవిజనాశ్రయ పద్యములు పెక్కు లున్నను, నిందు నితర లక్షణ గ్రంథములలోని పద్యములును గలవు.

No. **1283.** కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 1[illegible] × $1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 70. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not bad but contains many mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము వ్రాఁత తిన్ననిదే. కాని తప్పులు మెండు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. **1284.** కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13 × 1 inches. Pages, 10. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good, but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందు పద్యములెల్ల కవిజనాశ్రయములోనివి గావు. ఇతర గ్రంథములలోని పద్యములును గలగల పయినవి.

No. **1285.** కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{1}{2}$ × $1\frac{1}{2}$ inches. Pages 35. Lines 7 on a page. Character, Telugu. Condition, uninjured. Appearance, not old. Mode of writing good and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వీ-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

ఇందు కవి జనాశ్రయ పద్యములు ప్రధానముగానున్నను, నితర చ్ఛందోగ్రంథములలోని పద్యములును పెక్కులు కలగలపులుగాఁగలసినవి.

No. 1286. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{8}$ × 1 inches. Pages, 77. Lines 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

కవిజనాశ్రయము ప్రధానముగానున్నను, ఇందు ఇతర చ్ఛందోగ్రంథములందలి పద్యములుగూడఁ బెక్కులు కలగలపుగాఁ గలసినవి.

No. 1287. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size 14 × $1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 70. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, good but contains mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వోలె.

కవిజనాశ్రయము ప్రధానముగానున్నను నిందింక నితర లక్షణ గ్రంథములలోని పద్యము లనేకములును జేరినవి.

No. 1288. కవిసర్పగారుడము.

KAVISARPAGĀRUḌAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 11. Lines, 4 on a page. Character, telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good.

Begins on fol. 5*a*. The other works contained herein are:— Vaiṣṇava Guruparamparā stōtramu 1*a*. Daśavidha vaiṣṇavamu 11*a*. Jñānāñjanamu 16*a*. Padivārtalu 31*a*. Arthapañcakamu 33*a*. Sārāsārasaṅgrahamu 40*a*. Lakṣmaṇamauniyānati 45. Srī Sūktulu 46*a*. Tadīyārādhana vaibhavamu 51. Vākyaguruparampara 52*a*. Kurattālvāru tanianu 54*a*. Rahasyatrayamu 68*a*. Stōtramulu 83*a*.

Incomplete.

Wants the beginning and the end.

This must be the work written by Basavakavi. Treats of letters and their presiding deities.

Beginning:

వ. వెండియు నక్షర క్రమంబు.—పురుషునివలన వాయువును. వాయువువలన నాదంబును, సముత్పన్నంబయ్యె, నానాదంబు హృత్కంఠముఖాంచితంబై కంఠ తాల్వాద్యష్టస్థాన జనితంబై యక్షరస్వరూపంబు లయ్యె నయ్యష్టస్థానంబులు—

End:

క. నరసింహుండధినాథుం
డరయగ్రహంబిందుఁ డన్వయము శౌద్ర్యము తె
ల్పురుతను రుచిఫలము శుభం
బరుదుగ బీజంబుమిన్న ఘ్రాక్షరమునకున్.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆద్యంతరహితమైన యేకదేశముగలదు. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

కవి సర్పగారుడమని గ్రంథనామము గ్రంథ ముఖపత్రమునఁగలదు. బసవన కవి రచియించిన కవి సర్పగారుడమిదిగాఁ దగును. ఇందు అక్షర నిర్ణయము తదధిదేవతా స్వరూప వివరణము మొదలగు విషయములున్నవి.

ఇందీయితర గ్రంథములున్నవి :—1*a* వైష్ణవ గురుపరంపరా స్తోత్రము, 11*a* దశవిధ వైష్ణవము, 16*a* జ్ఞానాంజనము, 31*a* పదివార్తలు, 33*a* అర్థ పంచకము, 40*a* సారాసార సంగ్రహము, 45 లక్ష్మణమానియానతి, 46*a* శ్రీ సూక్తులు, 51 తదీయారాధన వైభవము, 52*a* వాక్య గురుపరంపర, 54*a* కూరత్తాళ్వారు తనియన్, 68*a* రహస్యత్రయము, 83*a* స్తోత్రములు.

No. **1289**. కవిసార్వభౌమచ్ఛందస్సు.

KAVISARVABHAUMACCHANḌASSU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅜ × 1½ inches. Pages 6. Lines 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but contains mistakes.

Complete.

A work on Telugu prosody.

The author is the famous Tikkanasōmayāji.

Beginning:

క. కులములు గుణములు వేళలు
నల లింగములంగములును నాగ్రహవేధల్
తెలియఁగ వలయును గవితలఁ
బలికెడు వర్ణంబులైదు పదులకు మొదలన్.

క. అకచటవర్గులు విప్రులు
ప్రకటిత తవమపలున్నృపులు రయబహాశషసల్
వికసిల్లు వైశ్యకులమున
నుకవిస్తుత ఖళలు రెండు శూద్రకులంబున్.

End:

క. ఈ వర్ణమహిమలన్నియు
భావంబున నెఱిఁగి గద్య పద్యాదులలో
నేవర్ణమ . . . .
శ్రీవిభవమునొంది బ్రదుకుఁ జిరకాలంబుల్.

క. తనరన్ గవి వాగ్బంధం
బనుఛందంబవని వెలయ పార్షముతోఁ ది
క్కన సోమయాజి చెప్పెను
జనులెల్ల నుతింప బుధులసమ్మతిగాఁగన్.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

తిక్కన సోమయాజి రచితముగా నున్న యీ లఘుగ్రంథమున అక్షరకుల గుణాదులు వివరింపఁబడినవి.

No. 1290. కావ్యాలంకార చూడామణి.
KĀYVĀLANKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, paper. Size, $11\frac{7}{8} \times 8\frac{1}{8}$ inches. Pages, 152. Lines, 23 on a page· Character, Telugu. Condition, not injured. Appearance old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 108a. Other works contained in this Ms.—Ānanda raṅgarātcandassu 1(*a*). Lakṣaṇasārasaṅgrahamu 76(*a*). Āndhra-bhāṣābhūṣaṇamu 190(*b*). Āndhranāmasaṅgrahamu 196(*b*). Andhra-nāmaśēṣamu 243(*b*). Abhinayadarpaṇamu 257(*a*). Tāḷalakṣaṇa-saṅgrahamu 278(*b*), Mṛdaṅgalakṣaṇamu 285(*a*). Vāstu Śāstramu 297(*a*). Visvabrahmapurāṇamu 333.

Complete.

Contains 9 Ullāsās: Several readings of the various copies of the work differ considerably. This is a work on Kāvya, Alaṅkāra (rhetoric) Chandas (metre) and Grammar (Vyākaraṇa). The author Vinnakōṭa Peddaya kavi was the son of Gōvindāmātya and belonged to Kauśika gōtra. This work has been dedicated to the Cālukya King Viśveśvara last part of 14th century and whose inscriptions are found in Pañca-dhāralu in Vizagapatām district.

Beginning:

శ్రీవాగాస్పదయోః పరస్పరయుజో శ్శృత్యుత్సవశ్లాఘయో
రాగాలాపనిరూఢయోర్యతిగణవ్యాపారపారీణయోః
సారస్యం గిరిజేశయోరివ సదా సంగీత సాహిత్యయో
ర్విద్వద్విశ్రమహేతుకం విహరతాం చాళుక్యవిశ్వప్రభో॥

* * * *

సీ॥ శ్రీకంఠచూడాగ్ర శృంగారకరణమే
రాజున కన్వయారంభగురుఁడు
చాళుక్య వంశభూషణము శ్రీవిష్ణువ
ర్ధనుఁడేమహీశు తాతలకుఁదాత

భృత్యకుమారారామభీముండు చాళుక్య
భీముఁడే నృపకులాబ్ధికి విధుండు
రాజమహేంద్రనగర స్థాతరాజన
రేంద్రుఁడెకుర్వ తాత యే విభునకు
సంద్రదళదానవో పేంద్రుఁడగు నుపేంద్ర
ధరణివల్లభుఁడే రాజు తండ్రితండ్రి
ధన్యరామామణే రాజు తల్లితల్లి
యతఁడు విశ్వేశ్వరుఁడు లకర్మాంబసుతుఁడు॥

* * * *

సీ॥ లక్ష్మీధగిత్ర్యుపలాలనప్రౌఢిమ
రాజనారాయణ ప్రభవహించి
హవ్యకవ్యార్థ నిత్యప్రథనావ్యాప్తి
సర్వలోకాశ్రయఖ్యాతనొంది
త్రస్తశస్త్రాఖిలోద్ధరణక్రియాసిద్ధి
ధరణీవరాహ శబ్దమునఁబేర్చి
గర్వితారాతిఖండనోదారతఁ
గరవాలభైరవఖ్యాతివడసి
కదనభీతులఁ బులుమేపి కాచి రాయ
గండగోపాల బిరుదసంగతిఁదనర్చి
యవనిఁబొగడొందు బహువిజయప్రవర్తి
చారుచాళుక్య విశ్వేశ చక్రవర్తి

* * * *

సీ॥ . . . .

సత్కళావర్తి విశ్వేశ చక్రవర్తి
యచట నచ్చట నున్న కావ్యాగమములఁ
జెలఁగి సత్కవిసాకర్యసిద్ధికొఱకు
నొకర్చోటనె యొడఁగూర్ప నుత్సహించి॥

మ॥ ననుఁగావ్యక్రమవేది నర్చితబుధానందాద . . లోకితున్
మనిత శ్రీగిరిజేశ పాదయుగ . . న్ మాన్యుం గళా కౌశలున్
వినుతుం గౌశికగోత్రుఁ బె . . నసుధీ విఖ్యాతు రావించిస
ద్వినయంబొప్పఁగ . . నాదరించి తగనా విశ్వేశ్వరుండిట్లనున్॥

ఉ॥ భావరస ప్రపంచమును బర్వ నలంకృతి లక్షణంబు ఛం
దోవిదిత ప్రచారము కుతూహలద స్ఫురదంధ్ర దేశ భా
షా వివిధ ప్రసంగముల చందమునందముగా నొనర్చి వి
ద్యావిధి గానిపించుటగదా చతురత్వమసంగమేదినిన్॥

క॥ అనుసవ్వి శ్వేశ్వరవిభు
ననుమతియను నూత్నపోత మాధారముగా
ఘనరస రత్నాకరమునఁ
గనుఁగొని యొడఁగూర్చియిత్తుఁ గబ్బపుమణులన్॥

క॥ లక్ష్మీపుత్రునకును పెం
ద్రక్ష్మావరనందనునకు ధర్మజ్ఞునకున్
లక్ష్మవిభేదనలాఘవ
లక్ష్మణునకు సమరవిజయలంపటమతికిన్॥

వ॥ అభ్యుదయపరంపరలకంపతనావహిల్లునట్లుగా నుద్వాచో రచ
నీయంబగు కావ్యాలంకార చూడామణి యను నలంకారలక్షణంబునకుఁ
బ్రథమావతరణం బెట్టిదనిన॥

End :

॥క ఇదియె తెనుంగున కెల్లను
పదవిదితంబైన తెలుఁగుపట్టించుకయె
ల్లిదముగఁ జెప్పితినెంతయు
మది నెఱుఁగుండరసిబుద్ధిమంతు లితరముల్॥

మ॥ లలితన్యోన్యముఖావలోకనము లీలంజేయఁగా లేనియా
విలసత్తార్క్వికళాచతుష్టయమునుర్వింబర్వ ధీరస్థలిన్
గలిగించెంబద వాక్యవేదియు నలంకారజ్ఞుఁడున్ భూవరో
జ్జ్వలవిద్యావిభవోన్నతుండునగు విశ్వక్ష్మావరుండుర్వరన్॥

క. శ్రీమచ్చళుక్యవిశ్వ
క్ష్మామండల విభుఁడు సకల సంగ్రామజయ
శ్రీమంతుఁడు సంతతనత
సామంతుఁడు కామినీవసంతుఁడు లీలన్॥

Colophon:

గద్య॥ ఇది శ్రీమదుమారమణ చరణారవిందవందన గోవిందామాత్యనందన వివిధబుధవిధేయవిన్నకోటపెద్దయనామధేయ విరచితంబైన (కావ్యాలంకార చూడామణి యను నలంకార శాస్త్రం)బున వివిధాంధ్రపద లక్షణసముద్దేశంబున నవమోల్లాసము)॥

(వి.వి.)—

సమగ్రము. తొమ్మిది యుల్లాసములును గలవు. వ్రాతతిన్ననిది. కాని తప్పు లెక్కువ. ఇతర ప్రతులతోఁ గొన్ని పాఠములు భేదించును. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

కావ్యాలంకారచ్ఛందో వ్యాకరణ విషయములను దెలుపు నీప్రశస్త కృతి విన్నకోట పెద్దయ కవి రచించినది. భావప్రపంచ ప్రకటన సముద్దేశము, రస ప్రపంచ ప్రకటన సముద్దేశము, నాయక నాయికా వివిధ విశేష లక్షణ ప్రబంధలక్షణోదాహరణసముద్దేశము, త్రివిధ కావ్య చాటు ప్రబంధ లక్షణవృత్తిరీతి ప్రముఖ నానావిధ విశేష సముద్దేశము, అర్థాలంకార సముద్దేశము, విమిశ్రితాలంకార యమకాద్యనుప్రాస చిత్రబంధ చిత్ర సందర్భ గుణ దోషగుణ నిరూపణ ప్రభృతి ప్రపంచ సముద్దేశము, ఛందోగణావళి ప్రాసచ్ఛందోధికారలక్షణ సముద్దేశము, (ఛందోగుణ జన్మశుభాశుభ నిరూపణ వివిధవళి ప్రాసప్రపంచ లక్షణ?) సమవృత్త జాతికల్పన షట్ప్రత్యయదర్శనాది సముద్దేశము, ఆంధ్రభాషా విశేష సంధిసమాస దేశీయ ప్రయోగక్రియా నిరూపణలక్షణ సముద్దేశము, అని తొమ్మిది యుల్లాసము లున్నవి గ్రంథకర్తయగు పెద్దయకవి. కౌశిక గోత్రుఁడు, గోవిందామాత్యనందనుఁడు. ఈ కృతి చాళుక్య విశ్వేశ్వరభూపతి కంకితము సేయఁబడినది. ఆతని వంశ విషయ ముదాహృత పద్యములఁబట్టి కొంత గుర్తింపవచ్చును. విశాఖపట్టణ మండలమున పంచధారలను గ్రామమున నా రాజు శాసనములు గలవు. ఆతఁడు క్రీస్తు శకము పదునాల్గవ శతాబ్ది కడపటి కాలపువాఁడు.

ఇందీ యితర గ్రంథము లున్నవి.

1-a ఆనంద రంగరాట్ఛందస్సు, 76-a లక్షణ సారసంగ్రహము. 190-(b) ఆంధ్రభాషాభూషణము, 196-(b) ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, 248-(b) ఆంధ్రనామ శేషము, 257-a అభినయ దర్పణము, 278-(b) తాళలక్షణ సంగ్రహము, 285-a మృదంగ లక్షణము, 297-a వాస్తు శాస్త్రము, 333 విశ్వబ్రహ్మపురాణము.

No. **1291.** కావ్యాలంకారచూడామణి.

KĀVYĀLAṄKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, paper. Size, 12½ × 8¼ inches. Pages, 152. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing is fairly good, but not free from mistakes.

Begins on fol. 1a. Other works herein are Appakavīyamu 76a. Andhrabhāṣārṇavamu 112a. Vēṅkatēsāndhramu 132a.

Incomplete.

Contains 8 Ullāsās. Same work as the above.

(బి-బి.)—

అసమగ్రము. ఎనిమిదవ యుల్లాసము లేదు. తొమ్మిదవ యుల్లాసమే యెనిమిదవదిగా నిందున్నది. షష్ఠోల్లాసము తుదిపట్టు కొంచెతగా నున్నది. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు.

76-a అప్పకవీయము. 112-a ఆంధ్రభాషార్ణవము. 132-a వేంకటేశాంధ్రము.

No. **1292.** కావ్యాలంకారచూడామణి.

KĀVYĀLAṄKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, paper. Size, 9¾ × 6⅜ inches. Pages, 120. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fairly good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(బి-బి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి సప్తమోల్లాసమునఁ గొంతవఱకు గలదు. నడుమ మూడవ యుల్లాసము లేదు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అల్పముగాఁగలవు.

పూర్వమువలె.

No. **1293.** కావ్యాలంకారచూడామణి.

KĀVYĀLAṄKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1½ inches. Pages, 139. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, Slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Contains Ullāsas 1 to 7 and 9 the last of which is wanting in the Colophon.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి యేడుల్లాసములును, గద్యము కొఱంత గా నవమోల్లాసమును గలవు. వ్రాంత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

No. **1294.** కావ్యాలంకారచూడామణి.

KĀVYĀLAṄKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1½ inches. Pages, 139. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes

Incomplete.

Same work as the above.

(ఓ-వి.)—

అసమగ్రము. కాని ప్రథమ నవమోల్లాసములు పూర్తిగా లేవు. వ్రాంత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వలె.

No. **1295.** కావ్యాలంకారచూడామణి.

KĀVYĀLAṄKĀRACŪḌĀMAṆI.

Substance, paper. Size, 9⅝ × 7¾ inches. Pages, 214. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good.

Incomplete.

Contains 8 Ullāsās. The 8th Ullāsa as found in this Ms. forms the 9th according to the Ms: described under No. 1290 ante.

Same work as the above.

(వి-వి.) —

అసమగ్రము. అష్టమోల్లాసము లేదు. నవమోల్లాసమే అష్టమోల్లాసముగా నిందున్నది. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథ పాతములు లేవు 1831 వ సం॥ జూలై నెల 18 వ తేది నిదిమాతృకతో సరిచూడఁబడినదట !

పూర్వము వోలె.

No. 1296. కావ్యాలంకారసంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1½ inches. Pages, 124. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

This is written on the lines of the Sanskrit work Pratāparudrīya. The hero of this work is Nṛsiṁhabhūpati son of Ōbanṛpāla and Lakkamāmba, sister of Aḷiya Rāmarāya. The whole work is written in praise of Nṛsimhabhūpati.

The author is Mūrtikavi. He is supposed to be no other than Rāmarājabhūṣaṇa, the author of Vasucaritra.

Beginning:

శా. శ్రీలీలావతి దా నురో మణిసభాసింహాసనత్కౌస్తుభా
వేలాభాప్రతిబింబితాంగియయి నన్ వేరొక్కతెం దాల్చినాఁ
డా లేయంచుఁ దలంచునో యనియమందానందుఁడై లక్ష్మి నే
వేళం గౌఁగిటఁ జేర్చు శౌరి నరసోర్వీనాథునిం బ్రోవుతన్.

* * * *

వ. . . . . . నానావిధఖానాధిక సేనాంబు నిధానానువమానాహవమానామితామోఘువైఖరీ పరీతబరిదసపాద సప్తాంగహారుండును, భోజరాజవంశ సంభవుండును లక్కాంబా గర్భపావనుండును . . . ఓబ భూపాల పుత్త్రవరుండును గడి దుర్గస్థాపనాచార్యుండును, సత్యభాషా హరిశ్చంద్రుండును నగు నృసింహక్షితీంద్రుండొక్కనాఁడు.

* * * *

సీ. శతలేఖి నీపద్యసంధాన ధౌరేయు
ఘటికాశతగ్రంథ కరణధుర్యు
నాశుప్రబంధ బహుధాభిజ్ఞనోష్ఠ్యని
రోష్ఠ్యజ్ఞునచలజిహ్వావ్యాక్తినిపుణుఁ
దత్సమభాషావితానజ్ఞ బహుపద్య
సాధితవ్యస్తాక్షరీధురీణు
నేకసంధోచిత శ్లోకభాషాకృత్య
చతురు నోష్ఠ్య నిరోష్ఠ్య సంకరజ్ఞు.

నమితయమకాశుధీ ప్రబంధాంకసింగ
రాజసుతతిమ్మరాజిపుత్త్రి ప్రసిద్ధ
సరస వేంకటరాయ భూషణసుపుత్త్రి
ననుబుధవిధేయు శుభమూర్తినామధేయు.

క. కనుఁగొనిదయామరందము
కనుదమ్ములఁ గ్రమ్మనుచిత గౌరవలీలా
ఘనతర గభీరభాషల
ననియె నరసింహుఁడభిన వానందముతోన్.

సీ. బాణవేగంబును భవభూతిసుకుమార
తయు మాఘు శైత్యంబు దండిసమత
యలమయూరసువర్ణకలన చోరునియర్థ
సంగ్రహమ్ము మురారిశయ్య నేర్పు
సోమప్రసాదంబు సోమయాజులనియ
మంబు భాస్కరుని సన్మార్గఘటన
శ్రీనాథునిపద ప్రసిద్ధధారాశుద్ధి
యమరేశ్వరుని సహస్రముఖదృష్టి

నీక కలదటుగాన ననేకవదన
సదన సంచారఖేదంబు సడలుపఱిచి
భారతీదేవినీజిహ్వ బాదుకొనియె
మూర్తి కవిచంద్ర ! విఖ్యాత కీర్తిసాంద్ర !

* * * *

(కృతిపతి వంశము.)

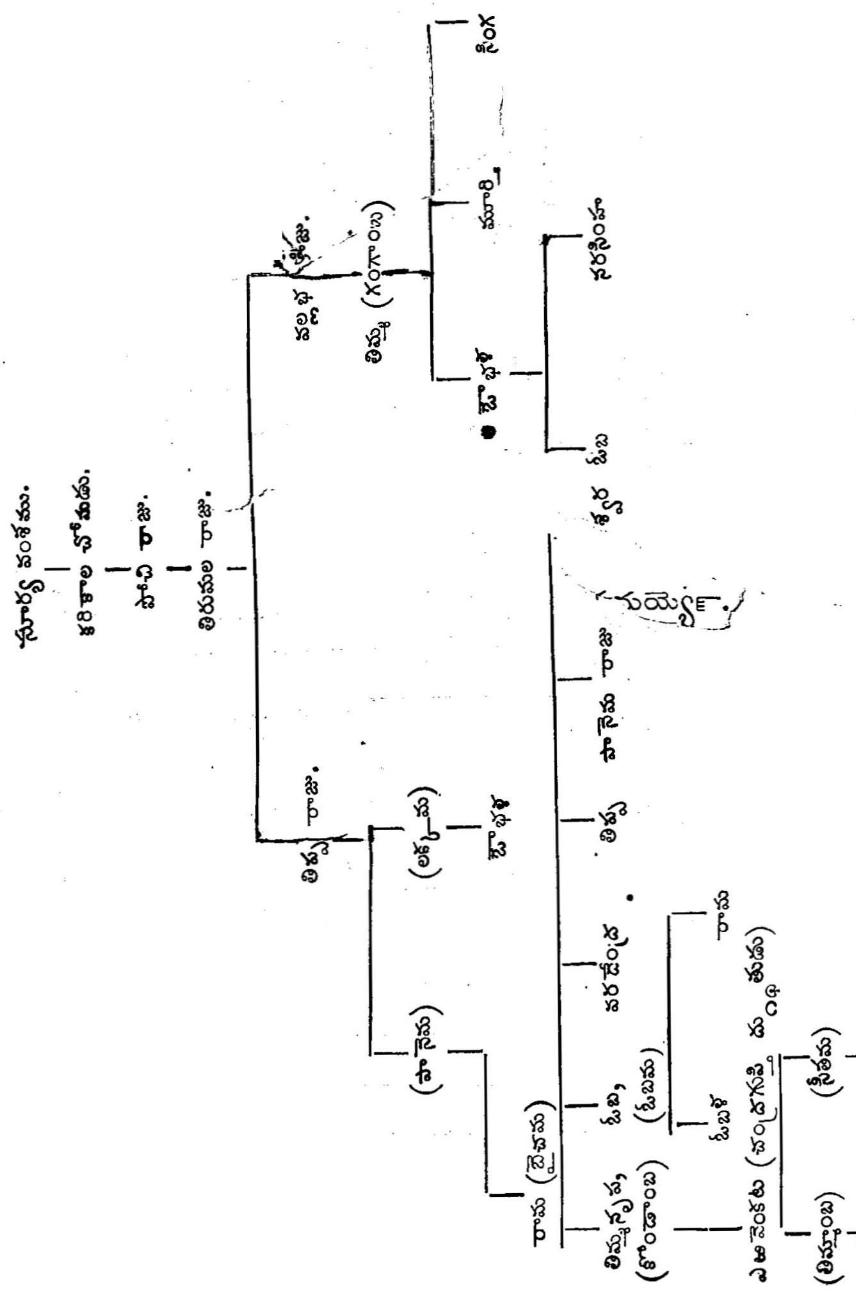

తరువాత పద్యము చూచునది.

గీ. ఇట్లు సుగుణాభిరాముఁడైయెనయుమూర్తి
ఘనుఁడు సింగక్షితీంద్రుండు తనుభజింప
నెలమి భీమార్జునులు గొల్వనింపుమీఱు
ధర్మసుతుమాడ్కిఁదగునొబ్బధరణివిభుఁడు.

సీ. ఘనభుజాశౌర్య రాఘవుఁడు రాఘవదేవ
ధరణీశుఁడే రాజు తాతతాత
నరనుతుఁడైన పెన్నమరాజు సౌజన్య
ధన్యుఁడే రాజన్య తాతతండ్రి
అమితవైభవుఁడైన యఱ్ఱకోటి బుక్కభూ
తలనాథుఁ డేరాజు తండ్రితండ్రి
అసమానదానవిద్యాధురంధరుఁడగు
రామరాజేంద్రుఁ డేరాజు తండ్రి.
అట్టి సోమాన్వయా శీతాంశుం డనఁగ
నమరు శ్రీరంగవిభుపుత్రి యై చెలంగు
లక్కమాంబను పరియించి [illegible]తలీల
నమ్మహా[illegible] సోదరు లధికయశులు.

క. [illegible] నరసింహ, తిమ్మను
బాణవేగ[illegible]ఁడు, రామనృపతి, యెఱతిమ్మధరా
[illegible]ంక టేంద్రుఁడు
భూనాయక తిలకులగుచుఁ బొల్తురు ఘనులై.

* * * *

సీ. ఖలు, నతిద్రోహి, సలకయతిమ్మని హరించి
సకలకరాట దేశంబునిలిపె
నతని వర్ధితునిఁ దత్సుతునిఁబట్టముగట్టి
కుతుపన మల్లికా (మలకని) క్షోణినిలిపె.
పదిలు డై రామూరు ముదుగల్లు కప్పంబు
సేయఁగాచి సపాదుసీమ నిల్పె
శరణన్న మలక నిజాముని కభయంబొ
సంగి తదీయ రాజ్యంబునిలిపె.
నవనియంతయు రామరాజ్యంబుసేసె
తనగుణంబులు కవికల్పితములుగాగ

నల వెవఁచియింప సత్కావ్యములుగ వెలయ
భూమి నొకరాజ మాత్రుఁడే రామవిభుఁడు.

* * * *

క. ఈ రాజమణుల సోదరి
వైరాజిలు లక్కమాంబ యమృతాశనధా
త్రీరుహముల కైదింటికి
నారయఁదోఁ బుట్టువగురమాంగన పగిదిన్.

* * * *

క. పౌలోమికి నింద్రునకుమ
హాలిశాకృతి జయంతుఁ డాత్మజుఁడైన
ట్లాలక్కమాంబకో బన్న
పాలునకు నృసింహధరణిపతి జనియించెన్.

* * * *

క. అతఁడిలరామయ తిమ్మ
క్షితిపతి సత్పుత్త్రుఁడగుచుఁ జెలువొందుగుణా
న్వితుఁడగు తిరుమలధాత్రీ
పతితనయం దిరుమలాంబఁ బరిణయమయ్యెన్.

* * * *

గీ. ఆ మగువయందు నరసింహభూమి విభుఁడు
రసిక సారంగరాజు శ్రీ రంగరాజుఁ
గనియె ననఘుని దేవకీ కాంతయందు
ఘనుఁడు వసుదేవుఁ డచ్యుతుఁ గన్న పగిది.

* * * *

సీ. గీ. నిలువ నేర్చిన నాఁటనుండియు విరోధి
నృపతి సేనాపతుల గెల్చి నిలువ నేర్చె
నరసవిభుని సిరంగ భూనాథవిభుఁడు
ప్రబలెఁ బ్రబలుచునున్నాఁడు ప్రబలఁగలఁడు.

* * * *

క. గర్విత బరీదసేనా
సర్వస్వహానివార్యశౌర్యునకు సమి

ఢ్గూర్వహాస పాదభయదా
ఖర్వమహా విజయభేరికా భాంకృతికిన్.

క. పీనసమలారు స్థాపన
మానితకరుణా ప్రసంగమాంగళ్యునకున్
ధీనిధికి నృహరి చరణ
ధ్యానవిధానావధాన ధౌరేయునకున్.

క. తొరగంటి దుర్గ రాజ్య
స్థిర సింహాసన నిదానదీక్షానిధికిన్
వరయంత్రమత్స్య భేదన
బిరుదోద్దండునకు గండభేరుండునకున్.

* * * *

End :

శా. మక్కామండువ పండువా భయదదోర్దామాహత్యధాటీమహా
తుక్కార ప్రతిరుద్ధభూభువన హిందూ రాజ్య సంస్థాపనా
ప్రాక్షద్యోతకులోత్థితధ్వజపట ప్రాయఃప్రసన్నద్యశ
స్సాక్షీకృత శర్వ కంకణ నమస్యా జాలకోలాహలా !

* * * *

Colophon :

ఇది శ్రీ హనుమత్ప్రసాదలబ్ధ కవితాసారసారస్వతాలంకార నిరంకుశ ప్రతిభాబంధుర ప్రబంధ వచనరచన ధురంధర ప్రబంధాంక వేంకటరాయ భూషణ సుపుత్త్రి తిమ్మరాజ పౌత్త్రి సకల భాషా విశేష నిరుపమావధాన శారదామూర్తి మూర్తి ప్రణీతంబైన నరసరాజ భూపాలీయంబనఁదద్రాజనామధేయాంకితంబై పొల్చు కావ్యాలంకార సంగ్రహంబను మహా ప్రబంధంబునందు అర్థాలంకార విభాగంబును సంకర సంసృష్టి నిర్ణయంబును నన్నది సర్వంబును పంచమాశ్వాసము.

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :—

" ప్రమోదూత నామ సం॥ భాద్రపద శు ౫ లు లగాయతి బ ౧౦ లు వరకు గోపాళపురం శేషప్ప వ్రాశిన నరస భూపాలీయం సర్వంబును పంచమాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు వ్రాఁతలోనే కలవు.

సంస్కృతమున ప్రతాపరుద్రీయమను పేరఁగల యలంకార శాస్త్ర గ్రంథము ననుసరించి తెలుఁగున రచియింపఁబడిన యీ గ్రంథమున, నాయికా నాయక భేదములు, కావ్యలక్షణములు, శబ్దార్థ రసాలంకారాది లక్షణ భేదములు నిరూపింపఁబడినవి. అళియ రామరాయలతోఁ బుట్టువగులక్కమాంబకును, ఓబ నృపాలునకును జనించిన నృసింహ భూపతి యేతత్కృతిపతి. గ్రంథమెల్ల నా నృసింహ భూపతి ప్రశంసతోనే కలదు. గ్రంథకర్త మూర్తి కవి. వసుచరిత్రకారుఁడగు రామరాజ భూషణుఁడే యీతఁడని తెలియనగు చున్నది. కృతి భర్తను గూర్చి కృతికర్తను గూర్చి, విశేషములకు బాహ్యత గ్రంథ భాగముఁ జూచునది.

No. 1297. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1½ inches. Pages, 48. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good not many mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

Author's name is Mūrtikavi.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమాశ్వాసము మాత్రము గలదు. తొలుత వసు చరిత్ర పీఠికా పద్యముల టీక యుఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1298. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 1 inches. Pages, 134. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, bad and full of mistakes.

Contains the first four Āśvāsams complete and the 5th incomplete.

Author's name is : Mūrti ; also known as Rāmarājabhūṣaṇudu.

This is a copy of the work described under No. 1299 which is complete ; but in this M.S. a few pages in the end are lost.

(వి-వి.)—

ఆదినుండి నాల్గాశ్వాసములు సమగ్రముగాఁగలవు. పంచమాశ్వాస మసమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగా లేదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమించుక కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వో॰లె.

No. 1299. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.
KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 82. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good not many mistakes.

Complete.

Author's name is Rāmarājabhūṣaṇudu.

This work is also known by the name Narasabhūpālīyamu, which is a treatise in verse on poetics in five Āsvāsams.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్నది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము హెచ్చు. గ్రంథపాతము లున్నవి.

పూర్వము వో॰లై.

No. 1300. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.
KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 19 × 1¾ inches. Pages, 51. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆద్యంతములు లేవు. నడుమను బెక్కు పత్రషులు పోయినవి. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పు లల్పముగాఁ గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు చాలఁ గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1301. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18⅝ × 1⅜ inches. Pages, 32. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new. Mode of writing, good and there are not many mistakes.

Begins on fol. 1(*a*). The other work herein is Nīlāsundarī pariṇa yamu 17*a*.

Incomplete.

This contains the 1st āsvāsa only.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమాశ్వాసము మాత్రము గలదు. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందు గ్రంథాంతరము గలదు.

17(*a*) నీలాసుందరీ పరిణయము.

No. 1302. కావ్యాలంకార సంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, 9⅞ × 6½ inches. Pages, 130. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, not injured. Appearance, not old. Mode of writing, not good, contains mistakes.

Begins on fol. 163(*a*). The other work herein is, Viṣṇumāyāvilā-samu (*b*).

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి రసప్రకరణమునఁ గొంత బాఁకుఁగలదు. వ్రాఁత యంత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వము వలె.

. ఇందీ గ్రంథాంతరము గలదు.

1(b) విష్ణుమాయా విలాసము.

No. 1303. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, paper. Size, 8 × 5¾ inches. Pages, 32. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Same work as that described under No. 1280 ante.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యంత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్య గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది నె 1280 రున వర్ణితమైనదే.

No. 1304. కవిజనాశ్రయము.

KAVIJANĀŚRAYAMU.

Substance, paper. Size, 7⅞ × 5 inches. Pages, 5. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is . . . Sṛṅgāra-padamulu 6 (a).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతము లు గలవు.

పూర్వము వో లె.

ఇందు గ్రంథాంతరము గలదు. 6a, శృంగారపదములు.

No. **1305.** కావ్యాలంకారసంగ్రహము.

KĀVYĀLAṄKĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¾ inches. Pages, 132. Lines, 6 **on** a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

Same work as that described under No. 1296 ante.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతము అల్పముగాఁ గలవు.

ఇది నె 1296 రున వర్ణితమైనదే.

No. **1306.** ఛందోవిషయము.

CHANDŌVIṢAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 154 × 1¼ inches. Pages, 34. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

A collection of stanzas on prosody taken from such works as Sulakṣaṇasāra etc.

Date of transcription :—Saturday the 11th day of bright fortnight of the month of Māgha in the year Sarvadhāri.

Name of the scribe :—Nandivāḍa Vīraraghavuḍu.

Beginning :

క. శ్రీవనితాసమ భూతన
యావశ్యార్ద్రకుంకు మాంకితవక్షుల్

పావన చారిత్రుని నే
సేవించెదఁ జెదలువాడ శ్రీరఘురాముణ్.

గీ. ఇందు మౌళివలన నందిగాంచినఛంద
మెలమిఁజదివి రౌకరివలన నాకర
రలసనత్కుమారకలశజజీవ వృ
త్తారిశేషపింగళాద్యులోలి.

End :

క. వపయోరభేదయనియెడి
నెపమునఁబఫబభలువాకు నెఱయఁగవల్లో
నుపమింపవచ్చుఁ గృతులను
నపరిమితంబుగఁ గవీంద్రు లనుమతిచేతన్.

క. పాదప్రథమాక్షరము
త్పాదిగ వడి యనఁగఁజెల్లుఁ బ్రాసంబనఁగాఁ
బాదద్వితీయవర్ణము
పాదచతుష్కములకివియుఁ బ్రాణములయ్యెన్.

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :

"సర్వధారినామ సం॥ మాఘశు ౧౧ శనివారం వరకు నందివాడ వీరరాఘవుడు ఛందం సంపూర్ణంగా వ్రాశెను."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

సులక్షణ సారము మొదలయిన ఛందో గ్రంథములలోని లక్షణ లక్ష్య పద్యములు గొన్ని యెవరో తమకుఁ గావలసినంతమట్టుకు సంకలనముచేసి వ్రాసికొన్నారు. ఇదియానుపూర్విగల యొక గ్రంథము గాదు.

No. **1307**. ఛందోవిషయము.

CHANDŌVIṢAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{5}{8} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 34. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, bad.

Incomplete.

A collection of stanzas on prosody take... bearing on Gaṇa Yati and Prāsa. The illu... రామున్. various other works.

Beginning :

క. శ్రీకాంతాలి ప్రియవాక్
శ్రీకాంత జగత్త్రియైక సేవితనుతవి
ద్యాకాంత దివ్యకావ్య స
దేకాంతనితాంతకాంతి నీవుతమాకున్.

క. సుకవిజనాశ్రయ మనఁగాఁ
బ్రకటితమగు ఛంద మంధ్రభాష నొనర్చెన్
సకలకవి సమ్మతమ్ముగ
నకలంకుఁడు భీమకవిరయమ్మున జగతిన్.

గీ. వారికరుణఁ జెలువుమీఱ సంధులుగొన్ని
కొన్నియుక్తు లొనరఁ గూర్చి యేను
బాలబోధకొఱకు నై లిఖించెదఁ గృపఁ
జూచి ప్రోవరయ్య సుకవులార.

End :

సీ. తనరుసమప్రాస మొనర సత్కవులెన్నఁ
బిన్న శౌరికి రాముఁడన్న యనఁగ
ప్రాదియసం జెల్లు భావజుఁ గన్నయ్య
ప్రాణికోటులఁ బ్రోవఁ బూనెననఁగ
తగవికల్ప ప్రాసమగు నుపేంద్రుఁడు మాంస
భుజ్నికరాటవి కగ్నియనఁగ
నిదియుసంధిగతాఖ్యముదనర్చునితఁడు. నా
ట పదాఱులిచ్చు సత్కవులకనఁగ
దేల్చియాలయు బలిర . . . మిల్లు
చాలు లోవజ్రాంగి జోళులనఁగ
ఆరూడిఁదగు రేఫతోరుకారప్రాస
మాబుషి నలరించె శౌరియనఁగ
బిందువునాగ సంధిందనర్చుని వెంత
స్ఫుటమయ్య చింబయ్యనంగ

పావన చారిత్రుని డం జెలంగుమురారి
సేవించెదఁ గానవా శోభనాంగియనఁగ
గీ. ఇందు ... స్వమైత్రి నాఁదులకించునలకాంచ
మె ... నాంబరుండొసగు వరంబులనఁగ
లోకరక్షకుఁడుజ్జ్వలాకృతి యసురారి
యాకృపాజలధికి మ్రొక్కు మనఁగ
వాసవాదులకిచ్చు భూషణంబులు రమా
ధీశుఁ డావైకుఁఠ వాసుఁడనఁగ
ఈ త్రికార ప్రాసమీ తెలుంగమరునా
రక్తాబ్జ . . వక్త్రమనఁగ
తోఁచిననరసున్న లీచందమునఁ జెల్లు
మేటియన్నింట నీబోఁటియనఁగ
నిండారనుభయాఖ్యలంద్రు నీగతిపుట్ట
చం . .

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు చాలఁగలవు. గ్రంథపాతములు కొలఁదిగా గఁలవు.

కవి జ... శ్రయాదిచ్ఛందో గ్రంథములనుండి సంగ్రహింపఁబడిన గణయతి ప్రాసలక్షణ పద్యములును, పెక్కు గ్రంథములలోనివి లక్ష్య ద్యములును (అవియుఁ బ్రాచీనులుద్ధరించినవే) గలవు.

No. 1308. ఛందోవిషయము.

CHANDŌVIṢAYAMU.

Substance, palm leaf. Size, 13¼ × 1⅜ inches. Pages, 44. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good.

Incomplete.

A work on prosody, similar to the above.

The scribe has written " Marrichandamu " on the title page.

Beginning:

క. శ్రీ తనయా సముభూతన
యావత్సో జార్ద్రకుంకుమాంకితవక్షుః

బావన చారిత్రుని నే
సేవించెదఁ జదలువాడ శ్రీ రఘురామున్.

క. గురువులు మూఁడిటమగణము
పరగంగా నాదిగురువు భగణంబయ్యెన్
సరి మధ్యగురువు జగణము
విరచితముగ నంత్యగురువు వినుసగణమగున్.

End:

మ. క్షితిబీజంబులు సంపదల్గాదటఁ బోషించుం బయోబీజముల్
సతతంబుం బ్రమదం బొనర్చు శిఖిబీజంబుల్ మృతిం జేయు మా
బీజంబులు శోకవార్ధిఁబడ
ఁ త్యంత దరిద్రుఁ జేయుఁ బిదపన్ బద్యాదులందుండినన్.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందు గణ నిర్ణయము, తదధిదేవతలు, యతిప్రాస భేదములు మొదలగు నాంధ్ర కవితాలక్షణములు గొన్ని వివరింపఁబడినవి. ఇందలి పద్యము లనేక గ్రంథములలోనివి. వ్రాయసగాఁడు దీని ముఖ పత్రమున "మట్టి ఛందము" అని పేరొన్నాఁడు.

13-9-6

No. 1609. ఛందోవిషయము.

CHANDŌVIṢAYAMU.

Substance, palm leaf. Size, $16\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 6. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes

Begins on fol. 7(*a*). The other work herein is :-Kālahasti linga Śatakamu 1a.

Incomplete.

This is only a collection of stanzas taken from various works on prosody.

Beginning:

క. గురువులు మూఁడిట మగణము
పరగంగా నాదిగురువు భగణంబయ్యెన్

ధరమధ్య గురువు జగణము
సరినెన్నఁగ నంత్య గురువు సగణంబయ్యెన్

End:

సీ. గగభజసనలముల్ క్రమ రహితంబుగ
నాల్గు పాదంబుల ననువుపఱిచి
నిలుపుచో సరి పాదముల కేనుగణములు
చేసి పాదములకు భాసురముగ
మూఁడు గణంబులింపుగనుంచి యందుల
జగణంబు బేసింటాస్థలమునందు
నిలుపక యాఱింట నెలమిని జగణమే
నియు నిల్పి రెండవదియును నాల

వదియునైన యంఘ్రులందు నాలవదియు
నైన గణము మొదటి యక్షరమున
యతియు నిల్పి రేని యది కందపద్యమై
చెలఁగున మృతలూరి శ్రీ ముకుంద !

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత బాగుగా నున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఏ వేవో ఛందో గ్రంథములనుండి యెత్తి వ్రాయఁబడిన పద్యములు గొన్ని గలవు.

ఇందీ యితర గ్రంథము గలదు.

1(*a*) కాళహస్తి లింగశతకము.

No. **1310.** ఛందోవిషయము.

CHANDÓVIṢAYAMU.

Substance, palm leaf. Size, 9 × 1½ inches. Pages, 15. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not good.

Incomplete.

Similar to the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

తెలుఁగు ఛందస్సునకు సంబంధించిన విషయములు గొన్ని, గణలక్షణములు, కందాది పద్య లక్షణములు గలవు. ఈ పద్యములు ఒకరు కట్టివి గావు. ఆనుపూర్వి గలవి గావు.

No. **1311**. ధూర్తకవి ప్రయోగము.

DHURTAKAVI PRAYŌGAMU.

Substance, pa[illegible]. Size, $12\frac{3}{8} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Pages, 3. Lines, 30 on a page. Charact[illegible] Condition, injured. Appearance, old. Mode of writi[illegible] from mistakes.

Complete.

It is described in this work how by using a 'Viśāmākṣara' in composing poems, poets can cause the destruction of their enemies.

Beginning :

సీ. శ్రీవీరభద్రునిఁ జిన్మయాకారుని
  దక్షసంహారునిఁ దలఁచిమదిని
గణనాథు దుర్గను గజరాజవరదుని
  మదనారి నలువను మదిఁదలంచి

* * * *

గురుపాదపద్మముల్ కోరి నెమ్మదిమ్రొక్కి
  వాసిగారచియింతు సీసమాల
బహుదుస్తరంబైన బాధఁబెట్టిన శత్రుఁ
  బరిమార్పఁదలఁచిన ప్రౌఢకవులు

End :

శ్రీతాళపత్రిక శిరమును ఖండించి
  కరమునదుత్తర కలముఁబట్టి
విషమార్ణ రచియించి వెలయంగఁ గన్నిట
  వానున్నవైపుగా వ్రాసినట్టి
యాపత్రికయుఁ దెచ్చి యనలంబులోవైచి
  దరికొల్పనదియును దగ్ధమైన

యాభ స్మ చయమును సమగంగఁదనమేన
నలఁదుక స్నానంబు సలుపవలయు
ఆరాత్రి కవివరుం డరినాశనము గోరి
శివు మందిరంబునఁ జేరినిలువ
పిదప నైదవదినమునఁ బెంపుమీఱ
సుకవిబుధవర్గములకును జోద్యమంద
అజుఁడు పూనిన హరిహరు లడ్డమైన
మిడుత కైవడి శత్రుండు మడియుఁగాక.

గ్రంథాంతరే.

సీ. తొలుతశత్రుగ్రహం బలవడఁగాఁ గూర్చి
కడుదుష్ట గణములఁగల ...
... బు నాలవదియు
... ఏదటి యక్షరమున
గీ. గగనపూర్ణంబుఁజా ... దే ...
కడఁగి యొడ్డుచుఁబద్యంబుఁగాలనైప
అజుఁడుపూనిన హరిహరులడ్డమైన
మిడుత కైవడి శత్రుండు మడియుఁగాక.

గీ. గ్రహములక్షి గణముగరి యకరమపిం జె
పద్య మెసగఁగోల సోద్యమైన
జిహ్వవిల్లు నలుక్షసింజిని లక్ష్యంబు
ధూర్తజను ... స్సుకవివార్తజోడు.

క. అరివరుల నణఁచి పిదపను
హరిహరపూజలను ద్విజులయారాధనముల్
ధరఁజేయు సుకవివరులకు
సురుచిరముగవారి కృపను శుభములు సేరున్

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము కలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

కవులు విషమాక్షర ప్రయోగముతో కవితఁజెప్పి శత్రు వినాశనము చేయుటకు విధానమిందు చెప్పఁబడినది. కర్తపేరు తెలియరాదు.

No. 1312. యతినిరూపణ సీసమాలిక.

YATINIRŪPAṆA SĪSAMĀLIKA.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1½ inches. Pages, 3. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Begins on fol 9 (a): The other works herein are Miscellaneous poems on Kōṭi Raghunātharāya 1 (a).

Complete.

A work in Sisa metre describing the different varieties of Yati.

Beginning :

సీ. అబ్జినీపతి భాసుర-రాన్వయాంబుధిసోమ
యతిగూఢ తమనుదా సోహమంటి
ఇలను కాకుత్స్థ నీవే దాతయనివింటి
కరుణించుభక్తవర్గ ప్రసన్న
అతిశయాప్తు తో సణాధ్యా నిన్నుఁగొలిచెద
నని [illegible]బుసఁగు లోకైకనాథ।

End :

... జనరనస్మిత యుష్మదుభయపాదమ్ముఁ
బ్రాసఖండిత రావణాసురేంద్ర
ఋషిరామనృపదోః క్తి పృథివిఁబలరి-నిమేటి
వచనసంభావన మనఁగఁగోనుము?
వలయగిరి వృతమహితభూవలయన్నృపతి
నికరమణిగణ విలసితమా[illegible]టు పటల
చటులరుచిచయ చకచకచ్చకితచరణ
సరసిజోద్దామ రవివంశ సార్వభౌమ!

(వి-వి.)—

సం[illegible]గ్రము వ్రాఁత తిన్ననిదిగాదు. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది సులక్షణసారములోని దేమో! లేక మతేదేని ఛందో గ్రంథము లోనిదో; యతిభేదములఁ దెలుపు సీసమాల.

ఇందీ యితర గ్రంథముగలదు.

1a. కోటి రఘునాథరాయలమీఁది పద్యములు.

No. **1313**. రగడ లక్షణము.

RAGAḌA LAKṢAṆAMU.

Substance, paper. Size, 11¾ × 7⅛ inches. Pages, 42. Lines, 22 on a page. Character, Telugu and English. Condition, much injured and worm-eaten. Appearance, very old. Mode of writing, not good.

Begins on fol. 205 (a). The other works herein are:— Gurubālaprabōdhika 1(a). Āndhranāmasaṅgrahamu 141 (b). Āndhranāmasēṣamu 187 (b). Dēsiyapadanighaṇṭuvu 226 (b). Dēsiyapadanighaṇṭuvu 238 (a). Vaiśyaṣōḍasākarmavidhi 251 (a). Vaiśyapurāṇamu 31 (b).

Incomplete.

A work in Telugu and English giving the definitions and illustrations for the different varieties of Ragaḍa.

Beginning:

ఇది ద్విరదగతిరగడ. ఇందులకు లక్షణము-
కరమొప్పు పంచలఘుగణ చతుష్టయము చేఁ
విరమంబు రెంటిపై ద్విరదగతి పేరు చేఁ.

*　　　*　　　*　　　*

అదిగో చూచితె కృష్ణ యరవిందకోశంబు
సుదతి యానాను వక్త్రాజప్రకాశంబు
అవులేరయదకంటె యలరారె విరిఁగల్వ
లవి యెనీకన్నులకు ననుఁగుఁజుట్టలు చెల్వ

End:

కంఠమాలికలు జిగిగల్గు చే కడియములు
నందంబుటుత్తరిగ లలరు చిఱుగజ్జియలు
కుందనపుఁ జెకఱడము గుఱుఱమాణిఘంటికలు
సతతమొకఱ బెడంగెసగు సందిబొందియలు
మితిలేని వెలలిడిన మేఖలాలందియలు
చకచకల్ గల జాతిసకలమణినికరములు.

ఇది ద్విరదగతిరగడ.

శ్రీచంద్రహాస విలాసం। పూ॥ భా॥ ౪౧౪

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత యంత మంచిదిగాదు. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

రగడ భేదములు లక్షణ లక్ష్యములతో ఆంధ్రాంగ్ల భాషలలో వివరింపఁబడినవి. సి.పి. బ్రౌనుదొరగారే దీనినిట్లు సేకరము చేయించి యుండవచ్చును. ఇంగ్లీషు వ్రాంత వారిచేత వ్రాసినదే.

ఇందీ యితర గ్రంథములున్నవి :—

1(a). గురుబాల ప్రబోధిక, 141 (b) ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, 187 (b) ఆంధ్రనామ శేషము, 226 (b) దేశీయపద నిఘంటువు, 238 (a) డిటో, 251 (a) వైశ్యషోడశ కర్మ విధి, 310 (b) వైశ్య పురాణము.

No. 1314. లక్షణగ్రంథము.

LAKṢAṆAGRANTHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × $1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 27. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but contains mistakes.

Incomplete.

A collection from various works on prosody, of stanzas, bearing on the different modes of poetic composition. The illustrations are taken from Vijayavilāsamu and other earlier works.

Beginning:

క. స్వరవర్గాఖండప్రా
ద్యురుబిందుప్లుతము లప్రయుక్తాక్షరముల్
పరువడి నెకరటి పోలిక
సరసలనంబదియువళ్లుసను నిద్ధాత్రిఁ.

వ. అందు స్వరవళ్లన్నవి.

క. అ ఆ ఐ ఔ లకుమతి
ఇ ఈ లు ఋ కార సహిత మె ఏలకు నౌ
ఉ ఊ ల్దమలో నొడఁబడి
ఒ ఔలకు వళ్లు చెల్లునున్నతచరితా.

End:

గీ. అలశకంధ్వాదియతులకు నచ్చు హల్లు
యతులొనర్తురు సుకవి వేదండరచిత
నిఖిలకృతులనుజూచి మనీషివినుత
భంజితాసురసముదాయ ఆంజనేయ

మంగళమహాశ్రీ.

క. ప్రాసంబగు రెండవయది
వాసనగల మొదటిప్రాలువడియన వెలయున్
ప్రాసంబులన్ని పదముల
భాసురమగు వల్లుపాద పాదంబునకున్.

* * * *

బీజాక్షర చక్రము.

గీ. గగనబీజంబు పేదఱికంబునగపు
వాయుబీజంబు కృతిఁజేయువహ్నిబీజ
మంబుబీజంబు సంతోషమవనిబీజ
మఖిలసంపత్కరంబు పద్యాదియందు.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆద్యంతములు లేవు. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్యమించుక గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

కవితా లక్షణపద్యములు కవిజనాశ్రయము, సర్వలక్షణ సార సంగ్రహము, సులక్షణ సారము, మొదలగు పుస్తకములనుండి యుద్ధరింపఁబడినవి యుందుఁగలవు. ఇది యొక యానుపూర్విగల గ్రంథముగాదు. విజయ విలాసమువఱకుగల ప్రాచీన ప్రబంధములపద్యము లిందు లక్ష్యములుగా గలవు.

No. 1315. లక్షణ విలాసము.

LAKṢAṆAVILĀSAMU.

Substance, paper. Size, 13 × 9 inches. Pages, 32. Lines, 32 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good.

Begins on fol. 23 (*a*). The other works herein are Appakāvīyamu, 1 (*a*). Ānandarangachandamu 64 (*a*).

Incomplete.

Similar to the pervious work. This collection of stanzas is made by Penumarti Venkatrāyuḍu from various works on grammar and prosody.

Beginning :

ఉ. శ్రీయుతమూర్తి ఛందములు సెప్పి రనేకులనేకదార్గ స్వే
చ్ఛాయతబుద్ధి నందిరువధార్ యతు లిర్వదిప్రాసభేదముల్

పాయక తేర్చి లక్షణవిలాస మొనర్చితి నేను రంగధా
మూయిదెచిత్తగింపు పెనుమర్తివరేణ్యుఁడ వేంకటార్యుఁడా.

* * * *

క. విద్యలలోపల నుత్తమ
విద్య కవిత్వంబు మఱికవిత్వము ఛందో
వేద్యముగావునఁజెప్పెద
హృద్యంబుగఁ గవితచందమేర్పడఁగృష్ణా!

End:

క. పదునాలుగు మత్తేభకు
పదియుత్పలమాలకగును పదియూఁ మూడుఁ
విదితంబుగ శార్దూలకు
పదునొకట్టి చంపకకును పంకజనాభా!

వృత్తాలు తెలిశేటందుకు.

క. మ...ము శార్దూలమునకు
సగణము మత్తేభకరయఁ జంపకమునకుఁ
నగణంబుత్పలమాలకు
భగణము చెప్పుదురు వృత్తపద్యములాదిఁ.

రేఫశ్లిష్టప్రాసానకులక్ష్యం మాసలపర్వణి.

క. కాచికొనివచ్చితగనా
నేర్చిన యట్లచటఁదెచ్చి నిల్పితిముని నా
థా చేటును భంగంబును
వైచిత్తము శోకమునకు నగ్గంబయ్యెఁ.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అమితముగాఁ గలవు

ప్రాచీనచ్ఛందో వ్యాకరణ గ్రంథములఁ బెక్కింటిఁజూచి సంధానించిన యీ గ్రంథమున నంతగా విశేష విషయములు లేవు. పద్యలక్షణములు యతి ప్రాసల విషయములు నిందుఁగలవు. లక్ష్యములుగాఁ గొన్ని ప్రాచీన గ్రంథములలోని పద్యము లిందుదాహృతము

లయ్యెను. ఆ గ్రంథము లిప్పుడు గానరావు. అవి యివి: —విజయ సేనము, నీతిభూషణము, ఆదిపురాణము, మత్రికంటివారి ప్రయోగము, కవికంఠాభరణము, ఆదినారాయణ విలాసము—ఈ గ్రంథమును పెనుమర్తి వేంకటార్యుఁడు సంధానించెను.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు.

1a అప్పకవీయము, 64a ఆనందరంగచ్ఛందము.

No. 131. లక్షణ విషయము.

LAKṢAṆA VIṢAYAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13 × 1¼ inches. Pages, 112. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old Mode of writing, not bad and not free from mistakes.

Begins on fol. 14 (*a*). Fols. 1 to 13 contain a small portion of Narasabhūpālīyamu.

Incomplete.

Similar to the above.

Beginning :

మగణానికి.

సీ. వసుధ దైవము బుధవారము త్రిగురువు
లగును శ్రీసాంబా యనఁగ మగణము
సంపంగి పూలపచ్చని చేలనాచాయ
నమరు వృశ్చికరాశియసురగణము
శూద్రజాతిరసంబు రౌద్రంబుఖడ్గరి
కరిగు జ్యేష్ఠమృగయోనిమగధదేశి
ప్రణవరూపంబు భూషణము పచ్చయుకశ్య
పాన్వయమును శుభంబలఁదగంధ
మతఁడు పురుషుండు తామసమగు గుణంబు
శంభుచంద్రార్కవహ్నిలోచన జననము
గణములకుఁ దాతకృతికర్త గ్రహముబుధుఁడు
విదితగుణకోశ ! శ్రీశ శ్రీ వేంకటేశ !

ఛత్రబంధము.

గీ. కామ వెంట గుబ్బకడ కేఁగి యప్రద
క్షీణము గొడుగులోనఁ జేసి మగలి
తాను డిగ్గివచ్చుదండ మూలమునకు
ఛత్రమునఁ దనర్చుఁ జిత్రకవిత.

క. సారసనవ పాలక సద
న్నారారావ్యాస నామనావనుత స
త్యారూఢానూనాస
వ్యారారానాద సకల పావన సరసా!

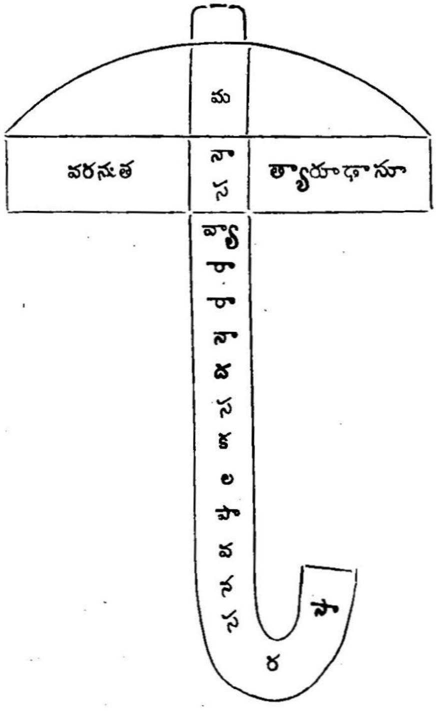

* * * *

ద్వినాగబంధము.

సీ. చాకపుటింగ్లడ చౌకంబుగా నా లు
గిడి బాహ్యకోణముల్ ముడిదనర్చి
లో వెలి మూలలులోని మూలలు వెలు
పటి మూలలకును దాఁబరపు గాఁగ

మెలివడఁగలపి పై మలక పైఁబడగలు
క్రిందిటి మలకలు క్రింద పుచ్చు
యుగ్రంబు పెనవేసియొగి నిరుప్రక్కల
మలకలపై యర్ధ మండలములు
గలపి పడగ క్రింది మలక క్రిందాదిమై
గ్రంథి నొకటి కొకటి సంధిముడిని
రెండు మండలముల రెండు వ్రాల్ కొన నొండ
వలయు మఱి ద్వినాగ బంధమునకు.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత యొక మాదిరిగా నున్నది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు గలవు.

అనేకచ్ఛందోలంకార వ్యాకరణ కావ్య లక్షణ గ్రంథములలోని విషయముల కూడిక యీ గ్రంథము. "విదిత గుణ కోశ! శ్రీశ! శ్రీ వేంకటేశ" అని మకుటముతో బెక్కు పద్యము లున్నవి. నాయికానాయక భేద లక్షణ లక్ష్య పద్యములు గర్భ బంధ చిత్ర కవిత్వ లక్షణ పద్యములు మొదలయినవి యేయే గ్రంథములలోనివో యెఱుఁగరాక కొన్ని గలవు. "లక్షణ రాజీయ" మని ముఖ పత్రమునఁ బేరుగలదు గాని గ్రంథమునఁ గానరాదు.

No. **1317**. లక్షణసార సంగ్రహము.

LAKṢAṆASĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{7}{8} \times 8\frac{1}{8}$ inches. Pages, **52**. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 76*a*. The other works here in are—Ānandaraṅga cchandassu 1*a*. Kāvyālaṅkāracūḍāmaṇi 108. Āndhranāmasaṅgrahamu 190*b*. Āndhranāmasēṣamu 243*b*. Tāḷalakṣaṇasaṅgrahamu 278*b*. Mṛdaṅgalakṣaṇamu 285*a*. Vāstuśāstramu 297*a*. Viśvabrahmapurāṇamu 337.

Incomplete.

A work on poetics by Kūcimanci Timmakavi.

Date of composition Śaka year 1662 corresponding to 1740 A.D.

Beignning :

క. శ్రీ మద్ధరణీ ధరక
న్యామానస పద్మ భృంగనయగుణ సంగా
సామజదనుజ విభంగా
కోమలభసితా వృతాంగ కుక్కుట లింగా.

వ. అవధరింపు మింక రేఫఱకార ప్రకరణం బెఱింగించెదనందు రేఫంబు లెవ్వి యనిన

క. అరి యప్పన మరి శింజిని
యరదంబరవాయి యరిదియరగన్ననఁగా
నరయుట యరణంబనఁబరి
కరుగుట యరిగె యను రేఫ లహిపతివలయా!

End :

తే. శాలివాహన శకవర్ష సంఖ్య కరర
సాంగ శశిసంజ్ఞనలరు రౌద్ర్యబ్దమునను
భాద్రపద శుక్ల పంచమివఱకుఁ బూర్ణ
మయ్యె నీకృతి నీ పేర నగసుతేశ!

* * * *

చ. రతిపతి దర్పభంగ మునిరాజమనస్సర సీజ భృంగ. సం
తత కరుణాంతరంగ నిజదాస జనావనచంగ పద్మినీ
హిత సిత రుగ్రథాంగ నిలయీ కృత పర్వత శృంగ విస్ఫుర
త్కుటతల శతాంగ పీఠపురకుక్కుట లింగ భుజంగమాంగదా!

Colophon :

గద్య. ఇది శ్రీ మత్కుక్కుటేశ్వర కరుణా కటాక్ష నిరీక్షణ సంలబ్ధ సరసకవితా సామ్రాజ్య ధురంధర ఘనయశోబంధుర కౌండిన్య సగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామాత్యపుత్ర సకలసంస్కృతాంధ్ర లక్షణ కళాకౌశలాభిరామ తిమ్మకవి సార్వభౌమ ప్రణీతంబైన లక్షణ సార సంగ్రహంబను కృతియందు రేఫ ఱకార ప్రకరణంబన్నది సర్వంబును తృతీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. రేఫఱకార వివేచనముగల తృతీయాశ్వాసము మాత్ర మిందుఁ గలదు వ్రాఁత బాగుగానున్నదిగాని తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

సుప్రసిద్ధుఁడయిన కూచిమంచి తిమ్మకవి సార్వభౌమునిచే రచితమైన లక్షణ గ్రంథమిది. పిఠాపురవు కుక్కుటేశ్వరస్వామికిది సమర్పితము. కర రసాంగ శశి సంఖ్య 1662 గల శకవత్సరమునకు సరియగు క్రీ. 1740 రౌద్రి సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ పంచమినాటికిది రచితమయ్యెను.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు.

1(*a*) ఆనందరంగచ్ఛందస్సు, 108(*a*) కావ్యాలంకార చూడామణి, 190(*b*) ఆంధ్రభాషా భూషణము, 196(*b*) ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, 243(*b*) ఆంధ్రనామ శేషము, 257(*a*) అభినయదర్పణము, 278(*b*) తాళలక్షణ సంగ్రహము, 285(*a*) మృదంగలక్షణము, 297(*a*) వాస్తుశాస్త్రము, 333(*a*) విశ్వబ్రహ్మ పురాణము.

11-13-31

No. **1318**. లక్షణసార సంగ్రహము.

LAKSAṆASĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1¼ inches. Pages, 39. Lines, 7 and 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but contains mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదే కాని తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు. ఇందు రేఫఱకార భేద నిర్ణయముగల తృతీయాశ్వాసము మాత్రము గలదు.

పూర్వమువోలె.

నె 1317 రున వర్ణిత ప్రతి కిది మాతృక.

No. **1319**. వీరభూపాలీయము.

VĪRABHŪPĀLĪYAMU.

Substance, paper. Size, 8¾ × 5¾ inches. Pages, 38. Lines, 28 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, very old. Mode of writing, good.

Incomplete.

A work similar to Appakavīyamu which is a Telugu elucidation of Āndhraśabdacintamaṇi.

The work has been dedicated to Kaḷale Vīrarāju, the king of Mysore who is also the author of Bhārata in Telugu prose.

Beginning :

క. శ్రీరామ చరణ సేవక
కారుణ్యపయోధి యాదిగర్భేశ్వర దు
ర్వార విరోధి విభేదన
ధీరాగ్రణి వీరరాజ ! దినకర తేజా !

గీ. అవధరింపుము దేవా మహానుభావుఁ
డైన శబ్దానుశాసనుండవనిఁ గలియు
గాది రాజరాజ నరేంద్రుననుమతి నుడి
వినతదాంధ్రోక్తి కౌముది తెనుఁగొనర్తు.

యతినిరూపణము.

శబ్దానుశాసనమూల సూత్రము.
వళిరాద్యమనంత రాక్షరం ప్రాసః.

గీ. పాదపాదంబు మొదలిటి వర్ణములవె
యతులగునవియె యా యాదియంఘ్రులందు
జెప్పఁబడినట్లి తావులఁ జేర్పవలయు
వినుతకవితాబ్జ దినరాజ వీరరాజ !

End :

చ. రణమున నుగ్రసాయకపరంపర భానుకులం బరామ ల
క్ష్మణము జగం బవానరముగా విలునేర్పును మద్భుజా విజృం
భణమును జూపి తండ్రిమదిఁబట్టినభీతిఁ దొలంగఁబెట్టి శూ
ర్పణఖకు నిట్లువాటిలినబన్నము నీగుదు నేఁడవశ్యమున్.

ఉద్యోగపర్వమునందు.

ఉ. ద్రోణుఁడు భీష్ముఁడుం గృపుఁడు ద్రోణసుతుండును గర్ణశల్యులున్
ప్రాణములాసుయోధనునిపాలివయంద్రు నిజానుజన్మ ల

క్షీణపరాక్రముల్ సుతులజేయులు బాహ్లికసోమదత్తులా
స్థాణునకైననోడరు వశంబెటు . . . . .

కాళహస్తి మాహాత్మ్యము.

మ. ప్రణుతుల్ సేయుచుఁ గాంచెఁగుంభజుఁడు లోపాముద్రఁతోఁగూడిద

క్షీణకైలాసము నంబికావహరకృత శ్రీపాదుకాభ్యాసముఁ
మణిమంత్రౌషధవాసముఁ భవమహామాయావిపర్యాసముఁ
గణనాతీతనటీవిలాసము సమగ్రశ్రీసముల్లాసముఁ.

(వి-వి.)—

ఈ సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రశబ్ద చింతామణికిఁ దెలుఁగుగా నప్పకవీయమువలె నీలక్షణ గ్రంథము రచితమయ్యెను. ఇది కళులె వీరరాజుపేర నంకితము. అతఁడు పూర్వము మైసూరి ప్రభువుగా నుండినవాఁడు. ఈ వీరరాజు "ఆంధ్రవచన భారత" మునురచియించినాఁడు.

No. 1380. సరసాంధ్ర వృత్తరత్నాకరము.

SARASĀNDHRAVṚTTARATNĀKARAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 9½ inches. Pages, 86. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new. Mode of writing, not good and not free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is.—Āndhrabhāṣā-bhūssṇamu 86 (*b*) .

Incomplete.

In the five chapters contained herein, the different varieties of Vṛtta, Yati and Prāsa are illustrated

The author is Vellatūri Lingana, son of Venganāmatya. He was a devotee of Nṛsimhaswami worshipped at Mālyādri (Mālekonda) in Kandukūr taluk, Nellore district.

Beginning:

తే. ఛందములయందుఁగల వృత్తసంచయంబు
లందుఁగొన్నియు వృత్తంబు లాంధ్రభాషఁ

బద్యములఁ జేతు లక్షణ పద్ధతిగను
గృతికిఁబతివీవె శ్రీమాల్యగిరి నృసింహ.

తే. వృత్తములఁ గల్గుగణములు . . .
పద్యములనిల్పి గవియింతుఁ బ్రౌఢకవులు
లక్షణంబన లక్షణ లక్ష్యములకు
చందమగునట్లు మాల్యాద్రిమందిరేశ.

తే. పరగ సమ వృత్తములు నాల్గు పాదములను
అక్షరంబాదియెకక అక్షరంబు
నతిశయిల్లుచు సగణములగుచుబలుచు
నిరువదారగు చందాలనిందిరేశ.

వ. చందంబులవి యెయ్యవియంటేని ; ఉక్త, అత్యుక్త, మధ్య, ప్రతిష్ఠ, సుప్రతిష్ఠ, గాయత్రి, ఉష్ణిక్, అనుష్టుప్, బృహతి, పంక్తి, త్రిష్టుప్, జగతి, అతిజగతి, శక్వరి, అతిశక్వరి, అష్టి, అత్యష్టి, ధృతి, అతిధృతి, కృతి, ప్రకృతి, ఆకృతి, వికృతి, సంకృతి, అభికృతి, ఉత్కృతి, అగు నీచందంబులకు నుత్పత్తి స్థానంబులై శుభాకారంబులై రత్నంబుల కాధారంబైన విశ్వంభరయుంబోలె నొప్పుచున్న చందంబు లిరువదాఱు వేలువేలు రచియించెదనందు నుక్తాచ్ఛందంబునం దొకక్షరంబు పాదంబుగా రెండు వృత్తంబులు పుట్టెనందు శ్రీయను వృత్తము.

శ్రీ। శుభా। గో। ల్తుభా॥

అత్యుక్తచ్ఛందంబునందు రెండక్షరంబులు పాదంబులుగా నాలుగు వృత్తంబులు పుట్టెనందు శ్రీ పెంపను వృత్తము.

శ్రీప। ద్మాప్తుం। డైపెం। పొందుభా॥

చందంబులు రెండు ; ఇటనుండి లక్షణలక్ష్యంబులు విశదంబుగా వివరించెదఁ జిత్తగింపుము.

తే. అర్ధగీతుల నెఱిగీతులందుఁగంద
పద్యములనిల్పి గణములు బాగుగాను
రత్నములుగూర్పు నైపడి రమ్యముగను
రచనచేసెద రుక్మిణీ రమణకృష్ణ.

Er Li
maya
purān
river
Cikk

పదలక్షణము.

స్వరలఘువులైదుగల త్రిగణరవిగణము
సరసగణయుగముపై జతయతిక్రమము

వరపదాంతమునందువలెఁ బ్రాససమము
పరఁగనరసింహ వాపదము వైకొనుము.

గురులఘు విశదము.

తే. విను విసర్గలు దీర్ఘముల్ ద్వివిధములుగ
నూదిపలికెడి వర్ణంబు లూనర నివియు
గురువులనఁదగు లఘువులు కుఱుచలుగను
బలుకు వర్ణంబులవియగుఁ బంకజాక్ష.

Colophon :

గద్య. ఇది శ్రీ మన్మాలె కొండ నృసింహావరప్రసాదలబ్ధ కవితా విశేష శ్రవణానందభరితాంతఃకరణీకృతాశేషవిద్వజ్జన వెల్లటూరి వెంగనామాత్య పుత్రలింగయ మంత్రి ప్రణీతంబైన సరసాంధ్ర వృత్త రత్నాకరంబను లక్షణ లక్ష్యప్రసంగంబగు ఛందంబునందు మధుర మాలా వృత్తంబులు సహచతుర్విధ దండకంబులు నన్నదిచతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. మొదటి నుండి నాల్గాశ్వాసములు సమగ్రముగా నున్నవి. ఐదవ యాశ్వాసమునఁ గొంతగలదు. వ్రాఁత బాగుగా లేదు. తప్పు లెక్కువ. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు అల్పముగాఁ గలవు.

'మాల్యాద్రి నృసింహచ్ఛందమని నామాంతరముగల యీ ఛందో గ్రంథమున నిందుఁగల నాల్గాశ్వాసములలోను, నిర్వదియాఱు ఛందస్సులలోను బుట్టినవృత్తములు గొన్నియు, నింకను మాత్రావృత్తములును, జాతులు, నుపజాతులును, సూర్యచంద్రేంద్ర గణఘటితములయిన దేశి వృత్తములును, మొదలగు వాని లక్షణములును యతిప్రాస లక్షణములును, నందుకు నితర గ్రంథములనుండి కొన్ని లక్ష్యములును ఉపరింపఁబడినవి.

గ్రంథకర్త వెల్లటూరి లింగనమంత్రి. వెంగనామాత్యుని కుమారుఁడు. మాల్యాద్రి నృసింహస్వామి భక్తుఁడు. ఈ కృతి ఆ నృసింహస్వామికే సమర్పింపఁబడినది. మాల్యాద్రినే మాలెకొండ యందురు. అది నెల్లూరు జిల్లా కందుకూరు తాలూకాలో నున్నది.

ఇందీ యితర గ్రంథము గలదు.

86 ఆంధ్రభాషా భూషణము.

No. 1321. సరసాంధ్ర వృత్తరత్నాకరము.

SARASĀNDHRAVṚTTARATNĀKARAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 18⅛ × 1¼ inches. Pages, 49. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, not bad but not free from mistakes.

Begins on fol. 1 (*a*). The other work herein is Āndhrabhāṣā bhūṣaṇamu 25 (*b*).

Incomplete.

Same as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత యొకమాదిరిగా నున్నది. నిర్దుష్టము గాదు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమునోలె.

ఇది పూర్వవర్ణిత ప్రతికిది మాతృకయు నగును.

ఇందీ యితర గ్రంథము గలదు.

25*b* ఆంధ్రభాషా భూషణము.

No. 1322. సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, paper. Size, 8⅜ × 6¾ inches. Pages, 58. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, old. Mode of writing, not good and contains mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is.—Rūpāvatīcaritra 31 (*a*).

Almost complete.

A work on prosody, in 9 chapters describing Gaṇa, Yati, Prāsa, Samavṛtta, etc. Several stanzas are taken from Sanskrit and Telugu works by way of illustration.

Lingamakunta Rāmakavi is the author. Timmāmba and Lakṣmaya were his parents. Rāmakavi the author of Matsya and Vāmana purāṇās was his elder brother. Lingamakunṭa, close to Gundlakamma river in Guntur district was his native place. He was a pupil of Cikkayabhaṭṭāraka who was the teacher also of Tenāli Rāmaliṅga.

Beginning:

శ్రీవనితాసమభూతన
యావత్కోజార్ద్రకుంకు మాంకితవక్షుఁ
భావన తరచారిత్రుని
సేవించెదఁ జదలువాడ శ్రీరఘురాముఁ.

సీ. శ్రీవైష్ణవహితుండఁ జికటయభట్టారు
శిష్యుండఁ గవితా విశేష శేష
తులితసర్వార్య పౌత్రుండఁ లక్ష్మయకుఁ ది
మ్మాంబకుసుతుఁడఁ బేరనకు మాచ
నకు రామకవివరునకు ననుజన్ముఁడ
నారామకవి చెప్పినట్టి మహిత
మత్స్యపురాణ వామనపురాణాది స
త్కృతులకెల్ల లేఖకుఁడ వృద్ధ
కుండికాతీర లింగమకుంట నామ
పట్టణస్థితికుండ సౌభాగ్యయుతుఁడ
నాదిశాఖా ప్రవర్తన మమరువాఁడఁ
గాశ్యపసగోత్రుఁడను దిమ్మకవిని నేను.

క. లక్షణశాస్త్రము లెల్లఁబ
రీక్షించుటఁ గొంతగొంత యెఱిఁగినవాఁడన్
లాక్షణికాదులు మెచ్చను
లక్షణసారంబొనర్తు లక్ష్యము లమరన్.

తే. కొందఱెంచులక్షణములు కొంద ఱెంచ
రందరును నెంచునవికొన్ని యవియునవియుఁ
దొరయఁగాఁగూర్చి కవిసమ్మతులను వ్రాయు
దొకటికొకటికి సంస్కృతాంధ్రోక్తులెనయ.

తే. గ్రంథసామగ్రి గలుగుటఁ బ్రతిపదమున
కన్నిలక్షణములు వ్రాయుదనిననందు
గ్రంథవిస్తారమగుఁగానఁగవిత సూత్ర
మెన్నిఁటను దేఁటపడు నన్నియే లిఖింతు.

End:

విజయమంగళము—

ద్విగుణతురగ వల్గనము మతించి నాల్గు విశ్రమముల
ధీరవిజయమంగళంబు దేరునిట్లు పదయుగమున.

గతిరగడ—

దగతి దశలఘుయతింబరగు నొకక్కడ
  నిరువదిలఘువుల వసియించుఁగావ్యులు పొగడ

* * * *

ఇతి జాతి ప్రకరణం సమాప్తమ్.

* * * *

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులు చాలఁ గలవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు గలవు.

ఇది, సంజ్ఞా, గణ, ప్రాస, యతి, సమవృత్త, షట్ప్రత్యయ, విషమవృత్త, మాలావృత్త, జాతు, లను తొమ్మిది ప్రకరణములుగాఁ గల ఛందోలక్షణ గ్రంథము. ఇందు ప్రాచీన సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథముల నుండి పెక్కు పద్యములు లక్ష్యములుగాఁ గొనఁబడినవి.

లింగమకుంట తిమ్మకవి యేతద్గ్రంథకర్త. తిమ్మాంబా లక్ష్మయ లీతని తల్లి దండ్రులు; మత్స్య వామనపురాణములు రచియించిన రామకవి యీతని యన్న. తత్కృతుల కీతఁడే లేఖకుఁడుగా నుండెనట! గుంటూరు మండలమున గుండ్లకమ్మనది దరినున్న లింగమకుంట యీతని నివాసస్థలము. చిక్కయ భట్టరీతని గురుఁడు. తెనాలి రామలింగ కవికూడ నీ చిక్కయ భట్టారకుని శిష్యుఁడే.

ఇందీ యితర గ్రంథముగలదు!—31*a* రూపవతీ చరిత్ర.

No. **1323.** సులక్షణ సారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, paper. Size, 9¾ × 6⅛ inches. Pages, 298. Lines, 15 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but contains mistakes.

Incomplete.

Breaks off in the middle of Yatiprakaraṇa. A copy of this work has been preserved in MS. No. 1326. But that copy is not so accurate as this. This copy seems to have been specially prepared for Mr. Brown.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. గ్రంథారంభము కొంత లే[illegible] మునఁ గొంత దాఁకఁగలదు. వ్రాఁత తిన్ననిది. [illegible] తములు పాడిపాడియై పోయినవి. శైథిల్యము గ్ర[illegible] లేనన్ని గలవు.

పూర్వమువోలె.

నె 1326 రు పుస్తకము దీని ప్రతిక.

No. 1324. సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅝ × 1¼ inches. Pages, 16. Lin[es, 5 on a] page. Character, Telugu. Condition, injured and worm eat[en. Appear]ance very old. Mode of writing, bad. Contains mistakes.

Incomplete.

Breaks off in the middle of Avatārika.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. గణా క్షురస్వరూప నిరూపణమున నించుక పట్టు గలదు. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

కాని పెక్కులు భేదములున్నవి. ఇది సంక్షిప్తముగా నున్నది.

No. 1325. సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 94. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance very old. Mode of writing, not good and contains mistakes.

Incomplete and imperfect; breaks off in the beginning of Yatiprakaraṇa.

Same work as the above

ద్విరద

ద్విరగ్రము. యతిప్రకరణమునఁ గొంతదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత

ఏ. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

్రము వోలె.

వ.ని యిందు భిన్న పాఠములున్నవి సులక్షణ సారము వ్రాఁత

లు భిన్నభిన్న విధముల నున్నవి

No. 1327. సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, paper. Size, 12 × 9¾ inches. Pages, 88. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Incomplete and imperfect. This was copied from MS. described under No. 1323.

Same work as the above.

(వి-౧.)—

అసమగ్రము. యతి ప్రకరణములోని వృద్ధి యతిదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁ.. తిన్ననిదే కాని తప్పు లెక్కువ. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

ఇది నె 1323 రు ప్రతికిఁ బుత్రిక. ఈ సులక్షణసార ప్రతులు ఒకదాని కొకటి పోలిక యున్నవి. గ్రంథము చాల సాంకర్యమును బొందినది.

No. 1328 సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1⅝ inches. Pages, 45. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, good, contains mistakes, but with better readings.

Incomplete.

Breaks off in the beginning of Satpratyaya prakaramu.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. షట్ప్రిత్యయ ప్రకరణారంభముదాఁక గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము. గ్రంథపాతములు లేవు. ఈ ప్రతి కొంత సరియైనదిగా నున్నట్టున్నది.

పూర్వము వోలె.

కాని పూర్వపువానితోఁగొంత భేదమునుగలదు.

No. 1928. సులక్షణసారము.

SULAKṢAṆASĀRAMU.

Substance, paper. Size, $10\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 20. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old. Mode of writing, good but contains mistakes.

Begins on fol. 1*a*. This contains also ten pages of English translation by C. P. Brown.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆరంభభాగము లేదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువోలె.

ఆంధ్ర పద్యములకు ఇంగ్లీషు పరివర్తనము బ్రవునుదొరగారు వ్రాసినదితుదిని 10 పత్రములలో గలవు.

No. 1929. లక్షణ దీపిక.

LAKṢAṆA DĪPIKA.

Substance, paper. Size, $12\frac{3}{8} \times 8\frac{3}{8}$ inches. Pages, 483. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 168. The other works, herein are :—
Kaviśirō bhūṣaṇāmu 1*a*, Andhrabhāṣā bhūsanamu 100 *b*.

Complete.

Deals with various topics bearing on Grammar, prosody and poetics. The name of the author is not known. It may be surmised that one Vārtākavi Raghunathaya referred to in other works on poetics, as the author of Lakṣaṇadīpika is the author of this work.

Beginning:

క శ్రీరామారమణుండు (ణీయు)ను
మారామారమణు, వాగ్రమాహృదయేశుఁ,
గౌరిముఱారిఁబురారి న
ఘారివ్యాపీ కేశు నీశుసజుఁగొల్తు మదిన్.

క. శ్రీపూర్తి వెలయఁగబ్బము
లేపున రచియించువారలెల్లను బ్రతిభా
నైపుణ్యమెసగ లక్షణ
దీపికతగఁజూచి కవితఁ జెలియఁగవలయున్.

క. లక్షణశాస్త్రములెల్లఁ బ
రీక్షించుట కొంతకొంతయెఱిఁగినవాఁడన్
లాక్షణికానుగ్రహాతను
లక్షణ దీపిక యొనర్తు లక్ష్యములలరన్.

* * * *

End:

ధూర్త ప్రయోగము.

గీ. గ్రహము ములికి గణము గరి యక్షరము పింజె
పద్య మెసగ కోల సోద్యమైన
జిహ్వ విల్లు నలుక శింజిని లక్ష్యంబు
ధూర్తజనుఁడు సుకవివార్త జోదు.

క. శంకింపక సభలోదు
శ్శంకలుగావించి కేలుసఱచుచు సారెం
గొంకక కేరెడు హీనుని
నంకింపఁగఁ గవి పిశాచ మండ్రు ధరిత్రిన్.

క. ప్రకటిత లక్షణ లక్ష్యము
లొకయింతయుఁ దెలిసి తెలియకొగి దుశ్శంకల్
ప్రకటించు హీనమనుజునిఁ
గుకవి పిశాచంబటండ్రు కోవిదులెల్లన్.

గీ. అద్దమునఁగరి గాన్పించునట్టిపగిది
నంచితంబుగఁ గవితాప్రపంచ లక్ష
ణంబులన్నియు నిందె యున్నవి గణించి
తెలియ ఘటనాఘటన శక్తిగలుగుఁగృష్ణ.।

క. శ్రీరుక్మకాంతిచేలా
నారద సంగీతలోల నరవరపాలా
వారిజభవనుతశీలా
శ్రీరమ్య కృపాలవాల శ్రీగోపాలా !

* * * * *

Colophon:

ఇది శ్రీమ దుభయకవిసమ్మత సర్వలక్షణ సారసంగ్రహాంబుగు లక్షణ దీపికయను గ్రంథంబునందు పంచాశద్వర్ణోద్భవంబును,' అచ్చు హల్లుల సంగతులును ఓంకార ప్రభావంబును, శ్రీకారమహిమయు, ప్రయోగ సిద్ధాక్షరంబులు, ప్రయోగనిషిద్ధాక్షరంబులు పంచాశద్వర్ణాధి దేవతలు, తత్ఫలంబులు, పృధివ్యాది పంచభూత భీజాక్షరంబులు, తత్ఫలంబులు శ్వేతారుణపీతనీల వర్ణాక్షరంబులు బ్రహ్మక్షత్రవిట్ఛూద్రా న్వయాక్షరంబులు పంగు బధిర మూక కాణాక్షరంబులు సురనరతిర్య గ్గౌరవగత్యక్షరంబులు అల్పప్రాణ మహాప్రాణ ఘోషాక్షరంబులు, విషామృతాక్షరంబులు సమముఖ పార్శ్వముఖోర్ధ్వముఖాక్షరంబులు, తత్ఫలంబులు, స్త్రీపున్నపుంసకాక్షరంబులు సూర్యాది నవగ్రహాధిష్ఠితాక్షరంబులు దేవతావాచక భద్రవాచక శబ్దంబులు, మాతృకార్చన విధానంబును, తత్ప్రయోగలక్ష్యంబులు గురులఘుసంజ్ఞలు, మగణాద్యష్టగణోత్పత్తియు తదధిదైవత కాంతినక్షత్రగ్రహ రాశియోనికుల గోత్రరస జనక యామ దేశస్వరవస్త్ర గంధమాల్యాభరణంబులును, తత్ప్రయోగోదాహరణలు, గణవిరోధంబులు, గణానుకూలంబులు గణప్రభావంబులు నవరసాధి దైవతంబులు, రసవిరోధంబులు, రసానుకూలంబులు నక్షత్రవిరోధంబులు నక్షత్రానుకూల్యంబులు దగ్ధజ్వలిత ధూమితవ్యాధి నిర్జీవ సజీవ నక్షత్రంబులు, నామ నక్షత్రంబులు రాసు లేర్పఱచు లక్షణంబులు, రాశ్యధిపతులు, రాశివిరోధంబులు, రాశిమిత్రతలు షష్ఠాష్టక వైరంబులు, రాశి పొంతనంబులు గ్రహమైత్రులు గ్రహసమతలు, గ్రహ శాత్రవులు, అన్యోన్యమిత్రులు, అన్యోన్యసములు, అన్యోన్యశాత్రవులు, సమమిత్రులు, సమశాత్రవులు, గ్రహచేష్టలు, గ్రహవీక్షణములు, గ్రహోచ్చలు,

తన్నిచలు, తత్ఫలంబులు, గ్రహావర్ణంబులు, గ్రహకాంతులు, పున్నపుం సక స్త్రీగ్రహంబులు, చతుర్విధ పాంతనంబులు, పంచతత్త్వ వేళలు, పంచస్వర వేళలు, సత్త్వరజస్తమోగుణ వేళలు, తత్ప్రయోగ గణాంబులు, గాసులు తత్ఫలంబులు నాందీపద్య లక్షణంబులు, కవిస్వరూపంబును కవులనామంబులునుంకృతినాయకుల వైచక్షణ్యంబును, చతుర్విధ కవన చాతుర్యంబులును, మహాప్రబంధ లక్షణంబును, క్షుద్రప్రబంధ మార్గంబును, చతుష్షష్టి విశ్రమ భేదంబులును, చతుర్వింశతిప్రాస ప్రయోగంబులును, సమవృత్తాధికారంబును, విషమవృత్త ప్రకరణంబును, మాలావృత్తచయంబును నవవిధ దండక భేదంబులును, జాతిప్రకరణంబును, చతుర్దశ కందభేదంబులును, ఆర్యాకందభేదంబులును, ఆర్యాగీతులును వైతాళీయాకర భేదంబులును, ఏకపద ద్విపద త్రిపద చౌపద పంచపాదిషట్పదాష్ట పదంబుల లక్షణంబులును, నవవిధ గీతులును, ద్వాదశవిధ సీసపద్యంబుల లక్షణంబులును, నవవిధ రగడ భేదంబులును, తదుదాహరణ లక్షణంబులును, చిత్రకవిత్వ మార్గంబును, యక్షగాన లక్షణంబును, పద లక్షణంబును, సిద్ధ సాధ్య సుసిద్ధారిచక్ర లక్షణంబును, తత్ఫల నిర్ణయ మహాకవి ప్రయోగంబులు ప్రస్తారాదిషట్ప్రత్యయంబుల లక్షణంబును, రేఫశకటరేఫలభేద విచక్షణతయు తల్లక్ష్యంబులు గలుగునది సర్వంబునేకాశ్వాసము.

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఛందోవ్యాకరణ కావ్యలక్షణాది విషయములుగల యీ ప్రశస్త లక్షణ గ్రంథమున, మీఁదిగద్యమున పేర్కొనఁబడిన విషయము లెల్లఁ గలవు. దీనికర్త (పేరెఱుఁగరాదు.) ఇతర లక్షణ గ్రంథములందు 'వార్తాకవి రఘునాథయగారి లక్షణదీపిక' అని పేర్కొనఁబడు లక్షణ దీపిక యిదియగునేమో! దీని కర్తపేరిందుఁగానరాదు. ఇందు ప్రాచీనాంధ్రగ్రంథములనుండి లక్షణములును లక్ష్యములునుగూడఁ గైకొనఁబడినవి.

ఇందీ యితర గ్రంథములున్నవి :—

1(a) కవి శిరోభూషణము. 100(b) ఆంధ్రభాషా భూషణము..

No. 1330 ENTIRE GRAMMAR OF TELUGU.

Substance, paper. Size, 12⅝ × 8 inches. Pages, 531. Lines, 33 on page. Character, Telugu and English. Condition, fair. Appearance old. Mode of writing, good.

Complete.

A Grammar of the Telugu language purporting to explain in English the language used in daily business, the poetical dialect and the prosody; by Charles Philip Brown of the Madras Civil service. A brief account of the work as well as of the author is to be seen in his numerous notes and prefaces. The work is intended only for English knowing men who wish to study Telugu language.

సమగ్రము. మార్పులనేకములున్నవి. 1837 వ సం॥ మార్చి యందారంభింపబడిన శుద్ధప్రతిలేఖనమును బ్రౌను దొరగారే ముగించిరట. దీనికి సంబంధించిన విషయము లనేక మక్కడక్కడ వ్రాయబడియున్నది.

ఇది యాంగ్లేయమున బ్రౌను దొరగారిచే వ్రాయబడిన యాంధ్ర వ్యాకరణము. ఇది విదేశీయులు తెలుగు తెలిసికొనుటకు మాత్రముప యోగపడును.

Beginning :

Vowels.

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఌ ౡ ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ

Consonants.

		Hard.	Aspirate.	Soft.	Aspirate.	
Class	1	క	ఖ	గ	ఘ	Nasal ఙ or ం Thus అఙ్క, అంక, అఙ్గ, అంగ.
,,	2	చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ or ం అఞ్చ, అంచ, అఞ్జ, అంజ.
,,	3	ట	ఠ	డ	ఢ	ణ or ం అణ్ట, అంట, అణ్డ, అండ.
,,	4	త	థ	ద	ధ	న or ం అన్త, అంత, అన్ద, అంద.

		Hard.	Aspirate.	Soft.	Aspirate.		
Class	5	ప	ఫ	బ	భ	మ or ం	అమ్ప,
						అంప,	అమ్బ,
						అంబ.	

య ర ల ళ వ శ ష స హ ః క్ష శ్రీ

End :

When ః Visargah as substitute for R is followed by any Vowel, by H or by a sonant consonant, it is restored to its former state : i.e., becomes R. Thus అంతః గతః becomes అంతర్గతః.

The above short abstract is intended to assist such learners as may not have read the Sanscrit Grammar from which this chapter is transcribed.

No. 1331 TELUGU VOCABULARY AND GRAMMAR.

Substance, paper. Size, 15¼ × 9½ inches. Pages, 439. Lines, 30 on a page Character, Telugu and English. Condition, injured. Appearance, very old.

Complete.

In the alphabetical list this volume was named " Āndhrabhāṣāmanjari " (with English translation) which name is not to be found in the manuscript.

This volume contains a number of works most probably by the same author whose name is not given in any of them. From a note of the author which is dated 25th November 1812, it seems that the works werecomposed about 1812.

Page 1 Telugu–English vocabulary in alphabetical order.
293 Familiar Dialogue English and Gentoo.
300 English words with their Gentoo signification.
306 A collection of short expressions used frequently in conversation and at table.
316 Several verbs and nouns exemplified in affirmative and negative sentences either with or without an interrogation.
322 Telugu dialogues with English equivalents taken from Stewards Hindostani Grammar Pages 150 to 180
341 Telugu Grammar explained in English.
401 Appendix (Telugu words with English equivalents).

417 Appendix (English words with Telugu equivalents).
433 A Grammar of the Gentoo language—Table of contents.
437 General contents of the work.
439 Mr. Brown's note.

The following note apparently from the pen of Mr. C. P. Brown which appears on page 439, completes the description.

"This is a folio manuscript volume: containing a Telugu vocabulary and grammar explained in English. This book was written before Mr. Campbells Grammar and Dictionary. It was evidently compiled originally in Latin, and probably was written by one of the French Romish priests who were in the Telugu country about A.D. 1780.

"It is an ignorant book; the spelling is so bad as to be unintelligible unless to those who are well acquainted with Telugu. Many of these errors are the fault of the transcriber who evidently knew little of English and less of Telugu.

"In page 180 he translates shin, as being the heel! this however like many other blunders must evidently be attributed to the transcriber.

"Many Hindustani, English and French words are here given as if they were Telugu words.

"The author was but slightly acquainted with Telugu Grammar see page 365. The Telugu spelling book and grammar placed at the end of the volume show great ignorance.

"There is an appendix containing a brief list of English words with Telugu explanations. It is not free from error. Hearth is rendered నెయ్యడం which means Weaving."

On page 321, he writes;—

"The above corrections of some ludicrous blunders in both language were made in 1845.

C. P. BROWN."

A similar note appears on page 315.

Beginning:

అకర్మకధాతువులు ... ...

అక్కడ ... ... There.

అక్కడికి ... ... Thither.

అక్కడినుంచి ... ... Thence.

అక్కర 1 జరూరు 1 కావలసినది. Ne(cessity or ed).
అక్కర కలిగివుండడం .. Need(ful).
అక్కర ... ... Need.
అక్కరగా ... ... Needfully A. D. from Needful.

End:

24th. The participle because is expressed by అందువల్ల which follows an adjective participle, according to its being convenient or suitable, as because he has eaten too much or by having eaten too much he is indisposed. Indisposed—incommoded విశేషించి భోంచేశినందు వల్ల లేస్సాగా కప్పండి or else వాడి వల్లు లెస్సాగా వుండింది వానికి. Because he behaved well, I reward him, వాడు చక్కగా నడిచినందువల్ల బహుమానం యిస్తిని.

No. 1332. ఆంధ్రదీపిక.

ĀNDHRADĪPIKA. A. B.

Substance, paper. size, 14 × 9¾ inches. B size, 17 × 11 inches. A pages, 650. Lines, 35 on a page. B pages, 795, Lines, 29 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete in two volumes.

Telugu and Sanskrit words with their meanings are arranged here in the alphabetical order.

The name of the author is Māmiḍi Venkayārya, a Vaisya by caste. He is known also to be the author of Viśēṣaśabdacintāmani Gurubālaprabōdhika and a commentary on Nāmalingānuśāsana.

Beginning:

శ్లో. వందేవందారు సందోహమందారం గిరి మందిరం
కుందేందు సుందరం దేవం నందనందన వందితం.

ఉ. శ్రీజగదీశ్వరు న్నిగమసేవితు సేవకసేవధిన్ హృదం
భోజమునందు నిల్పి మతిపుష్పము పాదమునందుఁ గొల్పి వి
భ్రాజితభక్తి సల్పి సుకరంబుగఁ గొల్చెద నన్నువిశ్వమూ
ర్తి జగతీసతీరథరతీ సుదతీశహృతీసతీపతీ.

* * * *

క. త్వష్ట్రభివందిత పదసా
రాష్ట్రాంచద్ఘానలోల రాజమకుట సౌ
రాష్ట్రిక కంఠా శ్రేయో
రాష్ట్రప్రద పాలకొలని రామేశ శివా.

*　*　*　*

తే. నేనుమామిడివంశాంబు నిధివిధుండ
సూరనార్యాయ పౌత్రుండ సుజనహితుఁడ
వెంకనార్యునిపుత్రుండ వినుతయశుఁడ
వేంకటార్యసమాఖ్యచే వెలయువాఁడ.

వ. నాయొనర్పంబూనిన విన్నపంబవధరింపుము. సంస్కృత శబ్దంబుల పర్యాయంబులు తెలియుటకై తొల్లి యమరసింహుఁడొనర్చిన నామలింగాను శాసన త్రికాండంబువేయు నాలు నూఱు శ్లోకంబులలో విశేషపర్యాయంబులు నెక్కుడెక్కుడ భక్కికలు పూర్ణంబు లౌటకును నేను రెండువేల శ్లోకంబులు గూర్చియంతయు మూఁడువేలు నాలు నూరు శ్లోకంబులకు విశేషశబ్ద చింతామణియను వ్యాఖ్యానంబు రచియించి యా పిమ్మట సంస్కృత శబ్దంబులకు నానార్థంబులు దెలియుటకు పదునాలుగు నిఘంటు లేకీభావంబుచేసి వాటియందుఁగల శబ్దంబులు సంకేత రూపంబుగాఁగూర్చి ముప్పదిమైఁదు కాండంబులు మూఁడు భాగంబులుగా శబ్దార్థకల్ప తరువను గ్రంథంబొనర్చియున్నంత యస్మన్మిత్రులు విద్వజ్జనంబులుంగూడి యాంధ్రంబున పెక్కు నిఘంటువులు లేవనియు నాంధ్రనామ సంగ్రహంబు మిక్కిలి క్లుప్తంబనియును నీవు నన్నయభట్ట కృతాంధ్రశబ్ద చింతామణి వ్యాకరణంబును తద్వివేచకంబులగు నహోబల పతీయాది [illegible]ంబులు నాథర్వణ వ్యాకరణంబు నాంధ్ర కౌముది వ్యాకరణంబును వికృతిచంద్రికా వ్యాకరణంబు నప్పకవీయంబు మొదలగు ఛందోగ్రంథంబులయందు పరిచ్ఛితిగలవాఁడవు గావున నీయాంధ్రంబున సకల శబ్దంబులు సంకేత రూపంబులుగాఁగూర్చి యేకార్థనానార్థం (ర్థం)బు లేర్పడునట్టుగా నొక గ్రంథంబు నిర్మింపుమని యుపదేశించుటంజేసి వారి యనుమతి యంగీకరించియుండునంత, స్వప్నంబున మద్గురుస్వామి పుత్రుండు నుద్భట్టారాధ్య వంశపావనుండు ముదిగొండ మల్లనారాధ్య వర్యుండు దర్శనంబిచ్చి నీవుసేయు నుద్యోగంబు సమీచీనంబు సద్ధర్మకరంబని యానతిచ్చుడు నదియ గుహేశ్వరుండవగు నీ యనుగ్రహంబుగా [illegible]ంచి యాంధ్రశబ్దజాల సంకేతరచనా చాతురీధురీణంబగు నీ యాంధ్రదీపికా నామగ్రంథంబుసేయ సమకట్టితి.

*　*　*　*

అక్.	——	అకారాదికకారప్రాసము.
అ ...	జ. తె. ...	ఇది తర్వాతి యక్షరమునకుద్విత్వముపుట్టించి తచ్ఛాబ్దార్థమగును, అక్కాఁలము, అద్దేశము అక్కోఁమలియని.
అక్కఁ ...	స్త్రీ. తె. ...	జ్యేష్ఠభగిని.
అక్కఁటిక ...	జ. తె. ర్మ. ..	దయారసము.
అక్కఱ ..	జ. తె. ...	ప్రయోజనము, నిమిత్తము.
అక్కఁరము ...	జ. భ. ...	అక్షరము.
అక్కఁడ ...	జ. తె. ది ...	తత్ప్రదేశము.

అక్.	——	అకారాదికకార ప్రాసలు.
అక్కఁటా అక్కఁట అకటా అకట	జ. తె. వ్య. ...	సంతాపార్థము, అయ్యోయనుట.
అక్కాఁలము ..	జ. మి. కా. ...	ఆకాలము.
అక్కుఁ ...	జ. తె. ...	వక్షస్థ(స్థ్స)లము.

End :

క్షుజార్.	——	క్షౌకారాదిరేఫ ప్రాసలు.
క్షౌరము ..	జ. స. ...	గొఱుగడము.
క్షౌరకుఁడు ...	పు. స. ...	మంగలవాఁడు.

Colophon :

(గద్య) ఇది శ్రీమద్గుహేశ్వర పదపద్మారాధన పారీణ తత్కృ on ? M
కటాక్ష లబ్ధసరస సాహిత్యాంధ్ర గీర్వాణ కవితా చాతురీధురీ
టారాధ్యాన్వవాయగురు మల్లికార్జున భక్తి పరాయణ వైశ
కర పద్మమిత్ర మామిడివంశ పాథోరాశినిశీథినీ కళత్ర

గోత్రపవిత్ర విద్వదనుగ్రహపాత్ర భద్రమాంబా సూర్యనారాయణ పౌత్ర విజయలక్ష్మీ వేంకటవర్యపుత్ర వేంకటార్య విరచితంబగు నాంధ్ర దీపికా నామక గ్రంథంబునందు సర్వంబును నలుఁవది నాలుగు కాండలు.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. రెండు వాల్యుములుగాఁగలదు. వ్రాఁత చకగని. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రదీపికయని పేరుగల యీ నిఘంటువు మామిడి వెంకయార్యుఁడను వైశ్యునిచే రచియింపఁబడినది. అకారాదివర్ణాను క్రమణిచొప్పున సంస్కృతాంధ్ర పదములును వాని యర్థములు నిందు వివరింపఁబడినవి. ఈ గ్రంథకర్త యీ గ్రంథమునకుముందు విశేషశబ్ద చింతామణియని నామలింగాను శాసనవ్యాఖ్యానమును, గురుబాల ప్రబోధికయని సంస్కృతశబ్ద నిఘంటువును రచియించెనట! ఉదాహృత గ్రంథ భాగమునుబట్టి విశేషవిషయము తెలియఁగనగును.

No. 1833. ఆంధ్రదీపిక.

ANDHRADĪPIKA.

Substance, paper. Size, $11\frac{5}{8} \times 7\frac{5}{8}$ inches. Pages, 672. Lines, 40 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

Same as the above.

The following note of Mr. C. P. Brown appears on a fly-leaf in the beginning of the work:—

C. P. Brown,
Masulipatam 12th August 1824.

"This copy was prepared under my directions and is very accurate—It was transcribed from the original copy in the author's own handwriting. To reduce the bulk of the volume, which in the original a large folio I omitted the column of etymological definitions—which edless—In other respects the work is complete as the author left tirely correct.

—In this as well as other native Telugu Dictionaries all verbs in the3rd person singular in the present tense as is the case vriac and Arabic. In the great Grammar the Nannaya

Bhattiyam too the verbs are thus exemplified. See the Comment by Bāla Saraswati"

The Andhra Deepica a Telugu Dictionary
Composed of Mamedi Venkaya.

This book will serve as a foundation for a more perfect work, explaining the entire language in easy Telugu. But as it at present stands it is far from complete, and many of the interpretations are erroneous."

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున "శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౨౮ అగు నేటి వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమాన అక్షయ నామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ శుక్రవారం ది 7 మయి ఆన 1806 సంవత్సరంనకు ఈ గ్రంథము సంపూర్ణంబుగా చెయ్యబడ్డది."

అని గ్రంథరచనాకాలము తెలుపఁబడెను.

No. 1334. ఆంధ్రదీపిక.

ANDHRADĪPIKA.

Substance, paper. Size, 11¾ × 9 inches. Pages, 704. Lines, 28 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, free from mistakes.

Complete in two Volumes.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. రెండు సంపుటములుగానున్నది. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లే... శైథిల్య... లదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము... లె.

No. 1335. ఆంధ్రదీపిక.

ANDHRADĪPIKA.

...ubstance, paper. Size, 8¾ × 6¾ inches. Pages, 798. Lines, 12 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair, free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. అవతరణిక లేదు. సకారాదిపదముల తుదివర కుఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. కాని యిది చిత్తు ప్రతి గాఁదోఁచుచున్నది. సంస్కరణములు గలవు.

పూర్వమువలె.

No. 1336. ఆంధ్ర దీపిక.

ĀNDHRADĪPIKA.

Substance, paper. Size, 13¼ × 8⅝ inches. Pages, 749. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత చక్కనిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది సి. పి. బ్రౌను దొరగారు 1842 వ సం॥ 25 ఫిబ్రవరికి వ్రాయించుకొన్న ప్రతి.

పూర్వమువలె.

No. 1337. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, 12⅜ × 8⅝ inches. Pages, 120. Lines, 21 Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 107-*b*. The other works herein are:—

Ahōbalapaṇḍitīyamu. 1 (*a*). Āndhrabhāṣābhūṣaṇamu 100 *a*. Lakṣaṇadīpika 168-*a*, Dhūrtakavi prayōgamu 242-

Incomplete.

ntains synonyms for Telugu words arranged categorically in five s. The author is Paidipāṭi Lakshmanakavi the son of Ekam- belonging to Kauṇḍinya gōtra.

Beginning:

క. శ్రీపతివంద్య విశాలా
శ్రీపతిని భజించి యిష్టసిద్ధులు వరుసన్
ప్రాపింపఁగ గణనాథుని
శ్రీపాదంబులకు మ్రొక్కి చెందిన వేడ్కన్.

క. నతభక్త లోకరక్షా
రతికిన్ జంచత్కృపాతరంగితమతికిన్
శతమఖముఖ సురవిధిసం
గతికిన్ మహిమోన్నతికిని గాశీపతికిన్.

తే. అంకిత మొనర్తుఁ దెలుఁగుపే ళ్లరసికూర్చి
గరిమతో నాంధ్రనామ సంగ్రహ మనంగ
నమరుకృతి పైఁడిపాటి యేకామ్రమంత్రి
సుతుఁడఁ గవి లక్ష్మణాఖ్యుఁడ సుజనహితుఁడ.

తే. దేవమానవస్థావర తిర్యగాఖ్య
వర్గులొనరింతు నానార్థవర్గునాఁగ
వర్గములు గాఁగఁగూర్తు నాహ్వయములందు
నిడుదువివరించు నెడల సంస్కృతపదంబు.

క. ఫాలాక్ష మదనశిక్ష వి
శాలాక్షీ ప్రాణనాథ శతమఖముఖది
క్పాలాధిష్ఠితపద శుభ
శీలా కాశీనివేశ శ్రీవిశ్వేశా.

సీ. ముక్కంటి యరపదిమోములుగల వేల్పు
మినుసిగదయ్యంబు మిత్తిగొంగ
గట్టువిల్తుఁడు కఱకంఠుఁడు మిక్కిలి
కంటిదేవర బేసికంటివేల్పు
వలిమలల్లుఁడు మిన్నువాఁకదాలుపు కొండ
వీటిజంగము గుజ్జువేల్పు తండ్రి
వలరాజునూఁడు జక్కులఱేని చెలికాఁడు
బూచులయెకిమీఁడు పునుకదారి
విసపుమేతరి జన్నంపువేఁటకాఁడు
బుడుతనెలదాల్పు వెలిఁయూలపోతురౌతు

తోలుదాలుపు ముమ్మొనవాలుదాల్పు
నాఁగ భవదాఖ్యలొప్పు నంధకవిపక్ష.

End :

క. ఎదయనఁ బేరగుభీతికి
హృదయమునకు వక్షమునకు నిల్క జోడనఁగా
నదిదనరునామ మగుచును
సదృశమునకు వర్మమునకు షణ్ముఖ జనకా.

క. నానార్థ వర్గమిది స
న్మానముతో వినినఁ జదివినను వ్రాసిన న
మ్మానవుల కొదవు నెప్పుడు
నానార్థంబులును విశ్వనాథునికరుణన్.

క. శ్రీగౌరీ నాయకనిగ
మాగమనుత భూతనాథ హర భర్గ శివా
భోగిగ్రైవేయ దండా
సాగర కాశీనివేశ జగదీశభవా.

Colophon :

ఇది శ్రీమ దేకామ్రనాథామాత్యపుత్ర కౌండిన్యసగోత్ర పవిత్ర సదారాధిత దిశాపటలశాటి పైడిపాటి లక్ష్మణకవిప్రణీతంబైన యాంధ్రనామ సంగ్రహంబను కృతియందు సర్వంబును నేకాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. పత్రమున కొకట్ట్ ప్రకట్ నే గ్రంథము గలదు. రెండవ ప్రకట్ నితరప్రతులలోని పాఠభేదములు చేర్పఁబడినవి.

దేవ, మానవ, స్థావర, తిర్య, జ్ఞానార్థ ములను పేర నైదు వర్గములతో రచితమైన తెలుగు పలుకుల పద్యనిఘంటువిది : కౌండిన్యగోత్రుఁడును ఏకామ్ర మంత్రి కుమారుఁడునగు పైఁడిపాటి లక్ష్మణకవి దీనికిఁగర్త.

ఇందీయితర గ్రంథములు గలవు.

1 a అహోబలపండితీయము, 100 b ఆంధ్ర భాషా భూషణము 168 a లక్షణదీపిక, 242 b ధూర్తకవి ప్రయోగము.

1338

No. ~~1168.~~ ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{8}$ inches. Pages, 92. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Begins on fol. 141*b*. The other works herein are :—Nāmaliṅgānuśāsanatīka 1*a*, Āndhranāmaśēṣamu 187*b*, Ragadalakṣanamu 205*a* Dēśipadanighaṇṭuvu 226*b*, Vaiśyaṣōdaśakarmavidhi 251*a*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. పత్రమున కొక్కప్రక్క మాత్రమే కలదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వము వలె.

ఇందే యితర గ్రంథము లున్నవి.

1*a* నామలింగాను శాసన టీక, 187*b* ఆంధ్రనామ .శేషము, 205*a* రగడ లక్షణము, 226*b* దేశిపదనిఘంటువు, 251*a* వైశ్యషోడశకర్మ విధి;

1339

No. ~~1919.~~ ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{7}{8} \times 8\frac{1}{8}$ inches. Pages, 96. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Begins on fol. 195*b*. The other works herein are :—Ānandaraṅgacchandassu 1*a*, Lakṣaṇasārasaṅgrahamu 76*a*, Kāvyālaṅkāracudāmaṇi 108*a*, Āndhrabhāṣābhūṣaṇamu 190*b*. Āndhranāmaśēṣamu 243*b*, Abhinayadarpaṇamu 257*a*, Tāḷalaksaṇasaṅgrahamu 278*b*, Mṛdaṅgalakṣaṇamu 285*a*, Vāstuśāstramu 297*a*, Viśvabrahmapurāṇamu 333*a*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. వ్రాఁత పత్రమున కొక్క ప్రక్కనే కలదు. పాఠభేదములు బంతులనడుమ:

జేర్పఁబడినవి. అందు శుద్ధపాఠములు ప్రకట పుటలలోఁ జేర్పఁబడి నవి.

పూర్వమువలెే.

ఇందీ యితర గ్రంథములున్నవి.

1*a* ఆనందరంగ ఛ్ఛందస్సు, 76_a లక్షణ సారసంగ్రహము, 108*a* కావ్యాలంకార చూడామణి, 190*b* ఆంధ్రభాషా భూషణము, 243*b* ఆంధ్ర నామ శేషము, 257_a అభినయ దర్పణము, 278*b* తాళలక్షణ సంగ్రహము, 285*a* మృదంగ లక్షణము, 297*a* వాస్తుశాస్త్రము, 333*a* విశ్వబ్రహ్మపురాణము.

—— 14-13-1

No. **1340**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 28. Lines, 7. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలెే.

గ్రంథాంతమం దిట్లు గలదు :—

"కీలక సంవత్సర మార్గశిర బ ౮ వర్కు ఆంధ్రనామ సంగ్రహం సంపూర్ణంగా వ్రాసెను."

—— 10-4-1

No. **1341**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 56. Lines, [illegible] on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

This was transcribed on Monday the 3rd day of the dark fortnight in the lunar month Vaiśākha of the Year Śukla, from a manuscript belonging to Mukkanṭi Vīrabhadrayya.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు చాల హెచ్చు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున నీ వ్రాంతగలదు :—" శుక్లనామ సంవత్సర వైశాఖ బ 3 సోమవారం వరకు ముక్కంటి వీరభద్రయ్య ప్రతినున్న క్రమానను, ఏలూరి జయరామస్వామి దండ్డెపనయ్యకు వ్రాశి యిస్తిని."

No. 1342. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, 9⅜ × 7¾ inches. Pages, 31. Lines, 23 on a page, Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

Name of the scribe :—Callapilla Narasanna. Date of transcription. Monday the 11th day of the dark-fortnight in the lunar Month Aśvayuja in the year Śrīmukha.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు హెచ్చు.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమందిట్లు గలదు :—

" శ్రీముఖ సంహ్వాత్సర ఆశ్వీజ బ ౧౧ సోమవారం వరకు, కడియంలో చళ్లపిళ్ల నరసన్న ఆంధ్రనామ సంగ్రహంచోప్పున వ్రాయనయినది."

No. 1343. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅜ inches. Pages, 48. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(ఐ-ఐ.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్య ము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 1344. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1¼ inches. Pages, 31. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are :—Āndhrabhāṣā-bhūṣanamu 17*a*. Sulakṣaṇasāramu 28*a*.

Complete.

Same work as the above.

(ఐ-ఐ.)—

సమగ్రము. వ్రాత చిన్నది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథి ల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమం దిట్లు గలదు :—

"శార్వరి సంవ్వత్సరమాఘ శు ౧౫ గురువారం మాజేటి సాల్ల కయ్య ఆంధ్రనామ సంగ్రహం వ్రాసికున్నాడు."

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు :—

17*a* ఆంధ్రభాషా భూషణము, 28*a* సులక్షణసారము.

No. 1345. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 22. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair and full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. దేవవర్గ ముగియ లేదు. వ్రాఁత యొకమాదిరిగా నున్నది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 1346. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 36. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి నానార్థవర్గమునఁ గొంతదాఁకఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 1347. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{2} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 30. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి నానార్థవర్గమునం గొంతదాకం గలదు. వ్రాంత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అత్యధికముగానున్నవి.

పూర్వమువోలె.

గ్రంథాంతమున మనుచరిత్ర ద్వితీయాశ్వాసములోని పద్యములు రెండు పత్రములలోగలవు.

No. **1348**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 11. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good, and full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత యంత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. **1349**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 44. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)

అసమగ్రము. అశిథిలము. ఆదినుండి తిర్యగ్వర్గమునం గొంతదాకంగలదు. వ్రాంత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

10-4-3

No. **1350.** ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{4} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 13. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి మానవవర్గు కొంతదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

గ్రంథాంతమున నొక పుటలో "ఇలుకు-మంత్రము, శత్రునాశన మంత్రము" గలవు.

No. **1351.** ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{3}{8} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 29. Lines, 25 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, not good and full of mistakes.

Begins on fol. 25*a*. The other work herein is :—
Āndhranāmasaṅgrahamu 1 (a).

Incomplete.

Same work as the above.

(పి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆద్యంతములందుఁ గొన్ని పద్యములు కొరతగా నున్నవి. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము హెచ్చు. గ్రంథపాతములుగలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందు 1 a, ఆంధ్రనామ సంగ్రహముగలదు.

14-16-10

No. **1352.** ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 32. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. దేవవర్గునఁ గొంతనుండి మానవర్గునఁ గొంత దాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

10-4-6

No. 1353. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $10\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 59. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి దివ్యగ్వర్గమునఁ గొంతదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 1354. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Pages, 32. Lines, 14 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆదినుండి మానవవర్గునఁ గొంతదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాత ములు లేవు.

పూర్వమువోలె.

No. 1355. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 46. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తుది పద్యములు పండ్రెండు లేవు. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

ఈ పుస్తకము 'తోంట రాజన్న'దిగా ముఖపత్రమున వ్రాంత కలదు.

గ్రంథాంతమున నొక యాకుమీంద గోపాల కీర్తన మొకటికలదు.

No. 1356. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅛ × 1⅜ inches. Pages, 28. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తొల్త ౧౦ పద్యములు లేవు. వ్రాంత తిన్ననిదే. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అత్యధికముగాం గలవు.

పూర్వమువలె.

No. 1357. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము.

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅝ × 1¼ inches. Pages, 13. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. de of writing, not good and contains mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(ఐ-ఐ.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథి ల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. **1358**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము (సటీకము).

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU (WITH MEANING).

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 49. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes. Breaks off in the middle.

Begins on fol. 23 a.

The other work herein is :—Āndhranāmasaṅgrahamu 1 a.

Incomplete.

Same work as the above. But this contains meaning word for word.

Beginning :

క. శ్రీపతి వంద్యు విశాలా
క్షీ పతిని భజించి యిష్టసిద్ధుల వరుసం
బ్రాపింపఁగ గణనాథుని
శ్రీ పాదంబులకు నెఱఁగి చెలఁగిన వేడ్కన్.

పదచ్ఛేదం.—శ్రీ పతివంద్యు। విశాలాక్షీ పతిని। భజించి। ఇష్ట సిద్ధులు। వరుసన్। ప్రాపింపగ। గణనాథుని। శ్రీ పాదంబులకు। ఒరగి। చెలగిన। వేడ్కన్.

అర్థం.—శ్రీ। లక్ష్మీదేవికి। పతిని। పెనిమిటి అయినటువంటి ఈశ్వ రుణ్ణి। భజించి। భజనచేసి। ఇష్ట। అభీష్ట మయినటువంటి। సిద్ధులు। కార్య సిద్ధులు। వరుసన్। క్రమముగాను। ప్రాపింపగ। పొందింపశాయ డానకు। గణనాథుని। విఘ్నేశ్వరునియొకన్। శ్రీ। శోభాయుక్తమయి నటువంటి। పాదంబుఖకును। పాదములకు। ఒరగి। వంగి। చెలగిన హెచ్చినటువంటి। వేడ్కన్। సంతోషముచాతను।

End :

సీ. చట్టుపల్ దెగనంటఁగొట్టినజట్టి నూ
ఱంచులవాలు చే నుంచువేల్పు

దుగబొట్ల పిఱుఁదనైదు కనుంగవలజోడు
పాటు తపసియింటి పంచకోడి
యొడలుమా పాడయడెకుఁడు మొగుల్ గలప్రోడ
నికుఁ పీనులజక్కి నెకుఁరౌతు
తెల్లయేనుఁగు నెక్కి తిరిగెడి దొర తూర్పు
మాగాణి యేలెడు మణియగాడు
జమిలి చౌవంచి పదులు జన్నములఁ జేసి
నట్టివేలుపు సోమాజి పెట్టిజట్టి
పొట్టి తమ్ముఁడు గలిగినయట్టిదిట్ట
నాఁగనింద్రుని పేళ్లొప్పు నగనివేళ.

అర్థం.—చట్టుపల్ దెగనంట గొట్టిన జట్టి। చట్టు। పర్వతాల యొక్క। పల్। రెక్కలను। దెగనంట గొట్టిన। తెగ। తెగేటట్టుగా। అంటగొట్టిన। జట్టి। జెట్టి అన్నా। నూఱంచుల వాలుచే నుంచువేల్పు। నూఱంచుల। నూఱు అంచులు గలిగిన। వాలుకత్తి। చేనుంచు। చే। చేతియందు। ఉంచు। ఉంచేటి। వేల్పు। దేవుడు। దుగబొట్ల పిఱుఁద నైదు గనుంగవలజోడు। దుగ। రెండు। బొట్లు। సున్నాలు। పిఱుద। పిఱుదులయందు (తర్వాత)। ఐదు। అయిదు(యొక్క)?। కనుంగవల జోడు।

(ఖి-ఖి.)—

అసమగ్రము. తొలివర్గున గొంతదాఁకఁ గలదు. వ్రాఁత తిన్ననిదే. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇది పూర్వ వర్ణితమైనదే కాని యిందు తప్పుతప్పు పదవి భాగములు అర్థములుగూడఁగలవు.

ఇందీ గ్రంథాంతరమున్నది.

1-a. ఆంధ్రనామసంగ్రహము.

No. **1359**. ఆంధ్రనామ సంగ్రహము (సటీకము).

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU (WITH MEANING).

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¾ inches. Pages, 72. Lines, 5 on a page. Character Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes

Complete.

Same work as the above.

Beginning:

ఆంధ్రనామ సంగ్రహ మనెడు గ్రంథమునుఁ జేయనుద్యమించిన (పైడిపాటి) లక్ష్మణ మంత్రియనెడి కవియగు నీ గ్రంథకర్త తాను సేయ బూ . . యీ గ్రంథము నిర్విఘ్నముగాఁ సమాప్తి నొందుటకు గాను తన యిష్టదేవతలగు, విశ్వేశ్వర, గణేశ్వరులను దనమనంబున . . . ప్రార్థించి యిట్లు గ్రంథాదిఁ జేయవలసిన యుత్తమాచారము ధనశిష్యవర్గ . . నకుఁ దెలుపుటకై గ్రంథ రూపముగా శ్రీపతి యను మొదటిపద్యముచే నాదేవతల ప్రార్థన చేయుచున్నాడు ; రెండవ పద్యముచేత, తన గ్రంథ నాయకుడైన కాశీవిశ్వనాథుని స్తుతిచేయుచున్నాడు ; మూడవ పద్యముచేత గ్రంథనాయకాంకిత ప్రతిజ్ఞనున్ను, గృహనామ సహిత జనకనామ స్వనామ గ్రంథ నామాను వర్ణనలనున్ను చేయుచున్నాడు. ఈ మూడు పద్యములున్ను యేకాన్వయము గలవిగాన "కుళక" మని చెప్పఁబడుచున్నది. ఇట్లయిదారు పద్యములను కుళకముఁగాఁ జెప్పెడు వాడుక కావ్యాదులయందు మెండుగాఁగలదు.

End:

క. ఎదయనఁగఁబరఁగుఁ భీతికి,
హృదయమునకు వక్షమునకు నిలఁజోడనఁగా।
నదిదనరునామ మగఁ దును
సదృశమునకు పర్మమునకు జననీజనకా ॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు కొలఁదిగఁగలవు.

ఇందు టీక గ్రంథారంభమునఁ గొన్ని పద్యములకే కలదు.

పూర్వమువోలె.

No. **1360.** ఆంధ్రనామ సంగ్రహము (సటీకము).

ĀNDHRANĀMA SAṄGRAHAMU (SAṬĪKAMU).

Substance, palm-leaf. Size, $9\frac{3}{8} \times 1$ inches. Pages, 62. Lines, 4 and 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. దేవవర్గు కొంతలో టీక వ్రాంత నిలిచిపోయినది. వ్రాంత తిన్నని దేకాని తప్పులెకుఁడ

పూర్వమువలె.

No. **1361**. ఆంధ్రనామ శేషము.

ĀNDHRANĀMA ŚĒSAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Pages, 11. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

Contains synonyms for words which are not iucluded in Āndhra nāmasangrahamu.

By Aḍidamu Sūrakavi, who dedicated this work to Rāmalingeś-varaswami, worshipped at Rāmacandrapuram.

Beginning:

క. శ్రీగౌరీ ప్రియవల్లభ
రాగద్వేషాది రహితరమ్య చరిత్రా
యోగిధ్యేయ పదాంబుజ
భోగివలయ రామచంద్రపురవర నిలయా ॥

ఆ. ఆంధ్రనామ సంగ్రహమునందుఁ జెప్పని
కొన్ని తెనుఁగు మఱుఁగు లెన్ని కూర్చి
యాంధ్రనామ శేష మను పేరఁ జెప్పెద
దీనిఁ జిత్తగింపు దేవదేవ

End:

తే. ఉకఁడఁ కెఁ జేవదొలఁగెను స్రుకెఁనఁగ
జడనుపడియెననన్ బయల్పడిరొ ననఁగ
డీలుపడె డిందుపడె డస్సెఁదూలెననఁగ
క్షీణపడనయ్యెననుటకుఁ జెల్లుఁబేర్లు ॥

తే. గడ్డుబెట్టగ్గలంబు వెకఁ సమనంగ
నాఖ్యలై యొప్పును దురాప మనుటకవనిఁ
దేలఁ చులఁన యలుచనతేప యనఁగ
నాఖ్యలయ్యెనిరర్గళంబనుట కభవ॥

Colophon:

క. తెలుఁగుంగబ్బపు మర్మము
తెలుఁగు కవీంద్రులకుఁ దేటతెల్లముగాఁగన్
దెలియఁగనడిదము సూరన
చెలువలరఁగ నాంధ్రనామ శేషముఁ జెప్పెన్ ॥

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రనామ సంగ్రహమునఁ జేరని తెలుఁగుఁబలుకుల పెక్కింటి సేకరించి యడిదము సూరకవి దీనిని రచియించెను. ఈ కృతి రామచంద్రపురమున నెలకొన్న రామలింగేశ్వరస్వామి కర్పింపఁబడినది.

No. 1362. ఆంధ్రనామ శేషము.

ĀNDHRANĀMA ŚĒṢAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{8}$ inches. Pages, 29. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, good but not free from mistakes.

Begins or fol 187 (b).

The other works herein are:—

Nāmaliṅgānusāsanatīka 1 *a*, Āndhranāmasaṅgrahatīka 141 *b*, Ragaḍa lakṣaṇamu 205, Dēsīyapada nighaṇṭuvu 226 b, Desiyapada nighaṇṭuvu 238 *a*, Vaisyaṣōdasakārmavidhi 251 *a*.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు :—

1(a) నామలింగానుశాసన టీక, 141(b) ఆంధ్రనామ సంగ్రహ టీక, 205 (a) రగడలక్షణము, 226 (b) దేశీయపద నిఘంటువు, 328 (a) డిటో, 251 (a) వైశ్యషోడశకర్మవిధి.

No. 1363. ఆంధ్రనామ శేషము.

ĀNDHRANĀMA ŚĒṢAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1¼ inches. Pages, 19. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(ని-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు

పూర్వము వ్రోలె.

No. 1364. ఆంధ్రనామ శేషము.

ĀNDHRANĀMA ŚĒṢAMU.

Substance, paper. Size, 11⅞ × 8⅛ inches. Pages, 21. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 243*b*. The other works here in are :—Ānandaraṅgarāṭchandassu 1*a*, Lakṣaṇasārasaṅgrahamu 76*a*, Kāvyālaṅkāracūḍamaṇi 108*a*, Āndhrabhāsābhūṣaṇamu 190*b*, Āndhranāmasaṅgrahamu 196*b*' Abhinayadarpaṇamu 257*a*, Tālalakṣaṇamu 278*b*, Mṛdaṅgalakṣaṇamu 285*a*, Vāstuśāstramu 297*a*, Viśvabrahmapurānamu 333.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువ్రోలె.

ఇందు యితర గ్రంథములున్నవి :—

1*a* ఆనందరంగరాట్ఛందస్సు, 76*a* లక్షణ సారసంగ్రహము, 108*a* కావ్యాలంకార చూడామణి, 190*b* ఆంధ్రభాషా భూషణము, 196*b* ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, 257*a* అభినయ దర్పణము, 278*b* తాళలక్షణము, 285*a* మృదంగలక్షణము, 297*a* వాస్తు శాస్త్రము, 333 విశ్వ బ్రహ్మపురాణము

No. 1365 ఆంధ్రనామ శేషము.

ĀNDHRANĀMA ŚĒṢAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 16. Lines, on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత యొక మాదిరి గానున్నది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

గ్రంథాంతమున నిట్లు గలదు :—

క. చిత్తము శ్రీరాములపై
హత్తించియు నాంధ్రశేషమనియెడి గ్రంథం
దత్తాత్రేయులుగారికి
నిత్తామని లక్ష్మీనరసు ఇంతయు వ్రాసె.

తారణ నామసం॥ జ్యేష్ఠ బ ౬ భృగువారము భట్టుముగసాటి గురుమూర్తిరాజు ప్రతిలో ఉన్న ప్రకారం నడగోట లక్ష్మీనర్సు వ్రాసుకున్న ఆంధ్రనామశేషం సంపూర్ణం.

మఱియు శ్రీరామునిమీఁది మంగళారతి యొకటియు, హనుమంతుని స్తుతి పద్యములు మూడును, గ్రంథాంతమునఁగలవు.

No. 1366. ఆంధ్రభాషార్ణవము.

ĀNDHRABHĀṢĀRṆAVAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Pages, 131. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is :—Āndranāma-śēṣamu 70 (*a*).

Complete.

This is a lexicon of synonymous words, arranged categorically viz., Svarga, Vyōma, dik, etc., by Nudurupāṭi Venkana Kavi son of Sītārāmārya—This was written at the instance of Kōṭarāya Raghunātha-bhūpāla, the chief of Pudukōṭa.

Beginning :

శ్రీమాతృప్రకటీకృతాంగరుచిసారెంజూచి భాషింపుచో
నామేరైనత్రిలోకమాతయగుట నైశ్వర్యాంగనందల్లినై
ప్రేమంబ్రోచుటజూడ వింతయెయనన్ శ్రీమాతృభూతేశ్వరుం
డా మోదంబునఁబ్రోచుఁగాత రఘునాథాధీశచూడామణిన్.

*　　*　　*　　*

వ. అని యిష్టదేవతా నమస్కారంబును సుకవికుకవిపరిష్కార తిరస్కారంబులుంజేయు నవసరంబున.

సీ. . . . .
పాండ్యమహీమండలాధ్యక్షు బాహుదండ
కలితశిత తేజిత చకచ్చకత్కృపాణి
దాన విద్యా సశిష్యసంతానపాణి
రంజితజనాళి రఘునాథరాయమౌళి.

వ. ఒకర్ఁ శుభదినంబున . . . . సభాంతరాళంబు నం గొలువుండి నన్నురప్పించి సన్మానంబు సేయుచు సవినయంబున.

క. ఖచరీకచకుచవిచల
ద్విచికిలహారప్రసవన్నపీనమరంద
ప్రచురరుచి పెనఁగొనుఁ గచా
కచిగా నీకవితలెన్నఁ గవి వెంకన్నా.

తే. ఆంధ్రగీర్వాణకవనములందు నీకుఁ
గలుగుజ్ఞానం బదేరికిఁ గలుగనేర్చు.
నాశ్రితుఁడవంచు నుతియించు నట్లుగాదు
కాని యవియేల యిపుడు వెంకనకవీంద్ర.

తే. దేవతలభాషగావునఁ జెనుఁగుకన్న
సంస్కృతమెమిన్నయాయుక్తి సరియె తెలిసె
రసికుఁడగువాఁడు తనదు జారుసికలోనఁ
దులసినేయిడుకొనునో జాదులనెయిడునో.

తే. కాన నీ యాంధ్రకృతులనుగలుగునట్టి
పదములకునెల్ల నర్థమేర్పడెడు రీతి

నద్భుతంబుగఁ గృతిని జేయంగవలయు
నర్థమైన రసస్ఫూర్తియగుటయరుదె.

తే. కృతికినాయకు మాతృభూతేశుఁ జేయ
వలయునన నేనునట్ల నేతలఁచితి ననఁ
బసిఁడిసొమ్ములు సేయించి వంటరాలఁ
జెక్కినను మేలె గతనము లెక్కకున్న.

వ. అనిన నేనునుం దదీయపరమేశ్వరచరణారవిందభక్తికి మెచ్చుచు సత్కులప్రసూతుండవగు నీకు నేతాదృశమనీషావిశేషం బరుదేయని తత్కుల ప్రశంస సేయందలంచి.

సీ. . . . .
కల్పకమునీడ వినువాక గట్టుతలఁపు
మానికపుఁదిన్నెఁ గిన్నరీగానఫణితి
నాలకింపుచు నానంద మనుభవించు
నల్లదేవేంద్రుఁ డలవియే యతనిఁబొగడ.

క. అతఁ డొకనాఁ డొకమానవ
సతిని వరించెను దదీయసౌందర్యం బ
ద్భుతమగుఁగద యా యింతికి
సుతులంతటఁ గలిగి రతులసుగుణాన్వితులై.

క. ఆయన్వవాయమందలి
రాయక్షితిపాలమౌళి రాజిల్లె యశ
శ్శ్రీయుక్తిని బ్రహ్మాండం
బౌయెడ నాపాలకడవ యట్లు చెలంగెన్.

క. ఆరాయనృపతిగాంచెఁ గు
మారులరఘునాథరాయమహిపతి నమన
త్ర్మారమణుఁడు పచ్చనహం
వీరుఁడు పేరమవిభుఁడన వీరలలోనన్.

* * * *

ఉ. ఆరఘునాథభూపతి మహాద్భుతచర్యుఁడటంచు నిచ్చలున్
ధీరజనంబులెల్ల వినుతింపఁగ ధారుణినేలెఁ గాని యా
పేరుకుఁదగ్గకార్యములు పెక్కువితమ్ములు చెల్పశక్యమె
వ్వారికి శైవధర్మపరిపాలన మొక్కటి యెక్కుడైతగున్.

తే. అతఁడుగాంచెను బెద్ద రాయక్షితీంద్రు
భుజబలవిహారు శ్రీముద్దువిజయధీరు
ధర్మగుణశీలుఁ దిరుమల ధరణిపాలు
రవితులితదేహు విభునిఁ జిన్నాయవిభుని.

క. వారలలోపలఁదిరుమల
భూరమణుఁడు ఖ్యాతిగాంచె భుజబల దృప్య
ద్ఘోరాహితవారాహిత
సారాహితతీవ్రదీప్తశరజాలుండై.

* * * *

తే. అతఁడుగాంచెను శ్రీవిజయరఘునాథ
నరపతిశిరోమణినిముద్దున[మన]రసవిభుని
రాజగోపాలధీరుఁ దిర్మలవజీరు
మఱియురణభాషికాఖ్యుఁగ్రమంబుతోడ.

వ. ఆకుమారులందు

* * * *

సీ. త్రిశిరః పురీపరివృఢమనోనలినికి
బాలవిభాకరులీలఁదోఁచి
చోళరాజాస్థాన కేళీగృహంబున
మణిదీపికావళిమాడ్కిఁదనరి
మహిసూరినరపాల మానసాంభోధికి
బాడబంబోయను పగిదివెలసి
తత్ప్రియాన్యతుమాధవ శుపర్వనులకు
దావపావకమనుదారి నెగడి
త్రిపురదైతేయవారణ సంకుపితనిటల
నయననయననటద్ధనంజయ జయావ
హంబుశ్రీవిజయ రఘునాథావనీంద్రు
సత్ప్రతాపంబు గనుపట్టు సంతతంబు.

తే. దక్షిణామూర్తి సేవావిచక్షణుండు
సంతతాద్వైత సిద్ధాంతసక్తచిత్తుఁ
డతఁడు తద్గర్భజలధిహిమాంశుఁడీవు
రాయరఘునాథ నృపచంద్ర రణమృగేంద్ర.

* * * *

ఉ. శ్రీరమణీమణీచరణశింజసమంజసరత్నపుంజమం
జీరనినాదవద్గృహవిశేషుఁడవౌచు సపుత్రపౌత్రతన్
ధారుణినేలు సౌభరివితమ్మున సర్వమహీపతుల్మనున్
సారెకుఁగొల్చులీల రఘునాథనృపాల విశాలవైభవా.

మ. హృదయావాలముచక్కఁ భక్తిరసవారిన్ జ్ఞానబీజంబులో
నుదయంబంది ప్రరూఢపాదమగుచున్ గర్ణనాథాభిధ
త్రిదశానోకహసంగతిందనరుచున్ శ్రీమద్బృహన్నాయికా
ఖ్యఁదగునల్పకవల్లిరాయరఘునాథాధీశునిం బ్రోవుతన్.

వ. అని తలంచిన కార్యంబు నాశీర్వాద పూర్వకంబుగా నెఱవేర్చి మహారాజ నియుక్త ప్రకారంబున.

క. శ్రీమత్సుగంధి కబరీ
కామికిని మునీంద్రహృదయగామికిని క్షమా
భూమికిని మాతృభూత
స్వామికిని నమస్కరించి సద్భక్తిమెయిన్.

వ. అంకితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన యాంధ్ర భాషార్ణవంబను మహాకృతికి సందర్భంబనినంత సకలాంతర్యామి గావునం బ్రత్యక్షంబై యెట్టులని యడిగినట్టులదోఁచె వినుము వివరించెద.

సీ. గట్టులయెకిమీఁడుగన్న వాల్గంటిని
జెట్టఁబట్టుక యేలినట్టిదిట్ట
మున్నీటిరాచూలి ముక్కంటి జెడలోనఁ
గ్రోల్విరిగాఁదాల్చుకొన్న మేటి
గబ్బిచెంక మెకంబుగట్టి కళవసంబు
కుబుసంబుగాఁ జేసికొన్నదంట
ప్రాఁబలుకగుబ్బముల్పన్ని సిస్తగునట్టి
పుడమితేరెక్కెడి పోటుకాఁడు
జముపగఱబూచులదొర తోల్జంగమయ్య
వినుసిగగలాఁడు ముక్కంటియనఁగ నిట్లు
యౌగికంబుగ భవదాఖ్యలలరియుండు
ధాతృనుతపాదజలజాత మాతృభూత.

End:

తే. శ్రీలు వెలయంగనీపేరఁ జేయుకతనఁ
బరగుశాశ్వతముగ క్రియావర్గమిట్లు

గైకొనుముదీనిభక్త సంఘాభిమాని
మాతృభూతజగత్త్రయీ మాతృభూత.

తే. అశ్రుతగ్రామ్యవిశ్రుత వ్యర్థసులభ
శంకితాలస్య నిర్ముక్త శబ్దవితతి
దకఁ రచియించు నీకృతి దయను గొనుము
మాతృభూత జగత్త్రయీమాతృభూత.

* * * *

మాలిని. సకలభువన నాథా సంతతస్వావబోధా
మకుటఘటితసోమా మంగళాధారనామా
సుకవిహృదయగేహా సుందరస్వచ్ఛదేహా
యకలుషనిజచర్యా యాశ్రితామోదకార్యా.

Colophon:

గద్య. ఇది శ్రీమత్పరమేశ్వర కరుణాకటాక్ష సంప్రాప్త సర్వజ్ఞత్వాది కతిపయగుణ స్వసామ్య తదితర సకలగుణ నిరౌపమ్యా సేతుహిమాచలఖ్యాత మహోద్దండకవి బిరుదప్రశస్త సీతారామార్యవర్యతనూజాత శౌర్యధైర్య స్థైర్యాది సకలగుణచి రత్నరత్నాకరకోటి సమాఖ్య వంశ సుధాపయోధిరాకాశశాంక ఘుంటి కాతురంగనీ లాతపత్ర హనుమద్ధ్వజమకరకేతన దివాదీప నవవిధభేరికాదినిఖిల బిరుదాంక బృహదంబికాకటాక్ష సంజాతసామ్రాజ్య ధురంధర విమలయశోబంధుర కర్ణాట పాండ్యచోళమహీపాలాది సంస్తూయమాన శ్రీరాయరఘునాథమహీనాథసభాంకణ బిరుదాయమాన ఆర్యనుతచర్య వెంకనార్య ప్రణీతంబైన యాంధ్రభాషార్ణవంబునందుఁ దృతీయకాండము సంపూర్ణము.

క. బృహదంబికా కటాక్షం
బహరహముఁను గాంచి సమధికైశ్వర్యముతో
మహి నేలుము శాశ్వతముగ
రహిదిక్కుఁ లందోపరాయ రఘునాథనృపా.

(ఖి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము, లేదు. గ్రంథపాతములు గలవు.

నామలింగాను శాసనమును బోలిన యీ ప్రశస్త శబ్దకోశము, స్వర్గవ్యోమ దిక్కాలాది వర్గముల విభాగముతో మూఁడు కాండములు

గాఁగలదు. గ్రంథకర్త నుదురుపాటి వెంకనకవి. కోటిరాయ రఘునాథ భూపాలుని ప్రేరణమున నీకృతి తిరుచినాపల్లిలో వెలసిన మాతృభూతేశ్వరస్వామి కంకితము సేయఁబడినది. మహోద్దండకవి బిరుదాంకుఁడైన సీతారామార్యుఁ డీకవికి తండ్రి. రాయరఘునాథ నృపాలుఁడు పుదుకోట ప్రభువు.

ఇందీ గ్రంథాంతరము గలదు :—70*a* ఆంధ్రనామ శేషము.

No. **1367.** ఆంధ్రభాషార్ణవము.

ĀNDHRABHĀṢĀRṆAVAMU.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 40. Lines, 30 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 112*a*. The other works here in are :—Kāvyālaṅkāracūḍamaṇi 1*a*, Appakavīyamu 76*a*, Vēnkaṭēśāndhramu (Sarvalakṣaṇaśirōmaṇi 132*a*.)

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమ కాండము మాత్రము గలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందీ యితర గ్రంథములు గలవు :—

1*a* కావ్యాలంకార చూడామణి, 76*a* అప్పకవీయము, 132 వేంకటేశాంధ్రము.

No. **1368.** ఆంధ్రభాషార్ణవము.

ĀNDHRABHĀṢĀRṆAVAMU.

Substance, paper. Size, $9\frac{1}{8} \times 7\frac{5}{8}$ inches. Pages, 57. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 81*a*. The other works here in are :—Viṣṇucittīyamu (with Tātparyabōdhini) 1*a*, Appakavīyamu 57*a*, Sasyānandamu 133*a*,

Reṭṭamatamu 49*a*, Samvatsaraphalamu 152*a*, Jyōtissiddhāntaviṣayamu 153*a*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ప్రథమ కాండము తుదదాఁకఁగలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్యము లేదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

ఇందీ యుతర గ్రంథములు గలవు:—

1a విష్ణు చిత్తీయము తాత్పర్య బోధినీ సహితము. 57a అప్ప కవీయము, 133a సస్యానందము, 149a రెట్టమతము, 152a సంవత్సర ఫలము, 153a జ్యోతిషసిద్ధాంత విషయము.

1369 —

No. 1369. ఆంధ్రభాషార్ణవము.

ĀNDHRABHĀṢĀRṆAVAMU.

Substance, paper. Size, 12½ × 7⅞ inches. Pages, 203. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good, contains mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. తొలి రెండు కాండములు గలవు. వ్రాఁత పత్రమున కొక ప్రకరణ నేకలదు. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు గలవు.

పూర్వము వలె.

1370 —

No. 1370. ఆంధ్ర భాషార్ణవ శబ్దసూచి.

ĀNDHRABHĀṢĀRṆAVAŚABDASŪCI.

Substance, paper. Size, 11⅝ × 8½ inches. Pages, 239. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair.

Complete.

The work is written in two columns on each page. After each word, is given the number of Kāṇḍa and stanza in which it is to be found in the original work.

The following notes of Mr. Brown will furnish the necessary information regarding the work.

"The Andhra Bhash Arnavam is written in verse being in imitation of Amara Kosha: every verse containing the various synonyms for one object.

"I caused a list to be made alphabetically of the words therein: with the meaning, in telugu: it is arranged in this volume, on the plan used in my Telugu-Engligh Dictionary."

"This work contains perhaps one fourth of the language: certainly not more."

Beginning:

అ-తృ-౧౨౨-ఏవకారార్థము.
అంకవన్నె-ద్వి-౩౭౪-అశ్వపార్శ్వాలంబిరజ్జువు.
అంకకాడు-తృ-౧౬-ప్రధానుడు.
అంకు-ద్వి-౨౬౪-దంష్ట్రామూలము.
అంకుసము-ద్వి-౩౬౪-అంకుశము.
అంకె-ద్వి-౫౦౫-గోణ్యర్థము-తృ-౪౭-సమయము.
అంగ-ద్వి-౩౭౧-ఆస్కందితము.
అంగడి-ద్వి-౧౬-ఆపణము.
అంగద ప్ర-౧౭౩-మనోవ్యథ.
అంగదట్టము-ద్వి-౨౯౪-యోగాంతరీయము.

End:

హేమాహేమీలు-తృ-౨౬-బహువచనముచేత అన్యుల
తెలిపెపట్ల పూజ్యులు.

హైసరే-తృ-౧౨౧-యాథార్థ్యము.
హోంతకారులు-ద్వి-౩౯౦-బిరుదువేసిన జెట్టి పరిహాసము
హోన్ను-ద్వి-౫౩౦-కాంచనము.
హోమ్ము-తృ-౩౧-స్థూలము.
హొయలు-ప్ర-౧౭౭-విలాసము.
హొయల్బండి-ద్వి-౩౭౬-కంబళివాహ్యము.
హొరగు-ప్ర-౧౭౭-విలాసము.
హోరవలి-ద్వి-౨౮౫-వన్నెగల కోక.
హోరాహోరి-తృ-౧౧౫-అవిచ్ఛిన్నము.

యీ గ్రంథములో పాత స్థలములు రెండో కాండలో ౧౫-౧౨౩-౧౫౪-౧౬౦-౧౮౬-౨౧౯-౨౨౦-౨౩ -౨౩౩-౨౪౬-౩౧౩-౩౭౬-౩౭౮-౪౩౮-౪౫౦-౪౫౯ మూడో కాండలో ౨౮-౧౭౪-౧౯౨.

Finished August 1850.

(Signed) C. P. Brown.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

నుదురుపాటి వేఁగన రచియించిన ఆంధ్రభాషార్ణవమునందలి శబ్దములెల్ల ఆకారాద్యక్షర క్రమమునఁగూర్చి టీక వ్రాయఁబడినది. ఆయా పదములు మూల గ్రంథమున నెన్నవ కాండలో నెన్నవ పద్యములో నున్నవో యిందు కాండాద్యక్షరములచేతను పద్య సంఖ్యలచేతను దెలుపబడినది. ఇది బ్రౌను దొరగారిచే వ్రాయింపబడెను. బ్రౌను దొరగారి యింగ్లీషు పీఠికమీఁదఁజూపఁబడినది.

No. 1371. ఆంధ్ర రత్నాకరము.

ĀNDHRARATNĀKARAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1¼ inches. Pages, 14. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but contains mistakes.

Complete.

A lexicon of Deśi words.

By Paiḍipāṭi Lakṣmaṇāmātya.

Beginning:

క. కడిమనఁగా వడియనఁదగు
నాడికంబన వేగమనుట కొనరఁ బడినాఁ
బుడమినిజకర్త నను టకుఁ
దొడరునన్ జెలఁగెనంట తోరమగుభువినిన్.

End:

క. కెన్నాఁగను జెన్నఁగను
బొన్నగఁగబ్బెరుపు పేరు పొన్నా పొన్నా

నెన్నఁగఁబంగరు పేరకుఁ
జెన్నగమలచూలితోడఁ జెలఁగెడు జేఁడా !

గద్య. ఇది శ్రీ మహేశ్వర వరప్రసాదలబ్ధసాహిత్య అమరనామాత్య పుత్త్ర పైడిపాటి లక్ష్మణా మాత్య ప్రణీతంబైన ఆంధ్ర భాషా రత్నాకరంబునందు సర్వంబును దృతీయాశ్వాసము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము మూఁడా శ్వాసములు. వ్రాఁత తిన్ననిదే. ఁతప్పు లున్నవి. శైథిల్య గంధపాతములు లేవు.

ఆంధ్ర రత్నాకరంబను నీ చిన్న నిఘంటువునందు దేశీయ పదములు కొన్నింటి కర్థములు వ్రాయఁబడియున్నవి. గ్రంథకర్త పైడిపాటి లక్ష్మణామాత్యుఁడు.

No. 1372. ఆభాసాంధ్ర నిఘంటువు.

ĀBHĀSĀNDHRANIGHANṬUVU.

Substance, paper. Size, 13 × $8\frac{1}{8}$ inches. Pages, 663. Lines varying from 4 to 34 on a page. Character, Telugu, English and Persian. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Seems to be complete.

The following extracts from Mr. Brown's notes in the MS. describe the work fully,

" A Glossary of mixed Telugu explaining such terms as are Foreign Local, or Corrupt.

By Charles Philip Brown 1832."

" It was my intention to print the Persion words in Persian characters; but as these were not provided in the printing office, the Italic letter has been used instead."

" ......It was originally grounded on the vocabularies drawn up in 1824 planed by order of Government in the office of the Board of Revenue at Madras; but it has since been greatly enlarged by me while the pure Telugu and Sanskrit words in those lists are omitted; having their proper place in the Dictonary."

For further information see the advertisement begining on Fol. 326 a of the MS.

ginning:

అంకారించు = To set sail (P and G on Kuke VIII.23).

అ. See note on the letter హ H. and on U the vowel O.

అంగరకా = A mans Jacket or coat. Hindustani.

అంగీ Aangī (Hindustani) A loose gown or rest.

అంగుస్తాను Angustan (Hindustani) A thimble.

(Tel. తొడుపు).

End:

హౌ హౌ yes yes. for అవు. అవు.

హౌదా A seat on an elephant Baj 1—123.

ఛరీ A switcle.

క్ష్మమించు Error for క్ష see క్షమించు.

"The end Rajahmandry 1834."

No. **1373.** కర్కంబాడి నిఘంటుసముచ్చయము.

KARKAMBĀḌINIGHANṬUSAMUCCAYAMU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{8} \times 8\frac{7}{8}$ inches. Pages, 166. Lines, 17 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, good and free from mistakes.

Complete.

This is a combined alphabetical index, prepared under the instructions of Mr. C. P. Brown, of the words and their meanings, contained in the four well known Telugu Vocabularies.—Āndhranāmasaṅgrahamu, Āndhranāmaśēṣamu, Venkatēśvarāndhramu and Sāmbanighanṭu.

It is not known as to why the word Karkambādi is included in the title of the work. Perhaps this was prepared in a village by name Karkambāḍi or by a person whose surname was Karkambāḍi. This work was consulted by Mr. C. P. Brown in the preparation of his dictionary, and his remarks on this work are found on a flyleaf in the beginning of the manuscript.

Beginning:

అ- అంగద - విపత్తు-పీడ.

అంగడి - విపణి. అంగలారుపు - పీడ.

అంగలార్పు - విపత్తు-పీడ.
అంచ - హంస.
అంచతత్తడిచెలి - సరస్వతి.
అంచతేజిపొలతి - సరస్వతి.
అంచతేజీనెక్కి-యాడురౌతు-బ్రహ్మ.
అంచయేలికమావంతు - మన్మథుడు
అంచలబిడిది - ఆకాశగంగ.
అంచలు - హంసలు.
అంచె - ప్రస్థితుజేసె.

End:

హాయి - నిరాతంకము.
హోళి - ఆనందము.
హురుమా - హయము.
హుళక్కి - అసత్యము.
హుళిక్కి - అసత్యము.
హెచ్చరిక - ఆనందము.
హెచ్చు - అధికము.
హెచ్చుమీరె - విజృంభించె.
హొన్ను - సువర్ణము.
హొమ్ము - స్థూలము.
హొయలుబండి - శతాం(?) ము - గంత్రి - అనగా ... లు యీడ్చే శకటము.
హ(?)సుతోట - ఉపవనము

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పు లంతగా లేవు. శై(?)ల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, ఆంధ్రనామ శేషము, వెంకటేశాం(?)ము, సాంబనిఘంటువు నను పద్యనిఘంటువులలోని శబ్దములు అకా(?)ద్యనుక్రమమున నిందు అర్థ సహితముగాఁ జేర్పఁబడినవి. కర్రంబా(?)యని యీ నిఘంటువునకున్న పేరు పుస్తకము దొరకిన యూరిపేరుగా(?) గ్రంథ సంధాత యూరిపేరుగాని అయియుండవచ్చును. ఈ గ్రంథ(?) బ్రౌను దొరగారి యాంధ్రాంగ్లేయకోశ రచనకుఁ గొంత యుప(?)చినదట.

No, 1374. దేశిపదనిఘంటువు.

DĒSIPADANIGHANṬUVU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches. Pages, 32. Lines, 5 on the page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

A few Dēsi Telugu words are arranged in alphabetical order and their meanings are given. The arrangement of words in some places is not in order.

Beginning:

అరిది - అబ్బురము.	అచ్చికము - కొదవ.
అలమి - వుంచి.	అగక - దుకిః, అడలు.
అగ్గించి - పొగడి.	అంగద - వ్యథ.
అట్టిద - అటువంటిద.	అన్నువ - సైకము.
అసలు - బురుద.	అన్ను - (స్త్రీ).
అలవు - బలిమి.	అరచె - కూశె.

End:

ఆబ్బులు - దబ్బరలు.	ఉచ్చబడి - విస్మయమంద్ది.
ఒొప్పె - అరచె.	ఉంగ్గులువారకట్టి - చుంగ్గులువారకట్టి.
ఓంప్పె - వెధూరు, వేరావు.	ఊశి - కమ్మి.

తుది. నీక్రింది పద్యము గలదు.

క. తుడుపులు సందిగ్ధంబులు
తడబాటుగఁ బంక్తిలోపతటవటవ్రాలె
కర్ణడవ్యతి రిక్తంబయినను
నెడనెడఁదట్టకయ చదువుఁడెలమి రసజ్ఞుల్.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

దేసి తెలుఁగు పలుకులు గొన్ని యిందు అకారాద్యను క్రమణితోఁ గర్పఁబడి వాని యర్థములు తెలుపబడినవి. అనుక్రమణి కొన్ని యెడల నసందర్భముగానున్నది

No. 1375. దేశిపదనిఘంటువు.

DĒŚIPADANIGHANṬUVU.

Substance, paper. Size, 13⅝ × 8⅝ inches. Pages, 161. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Complete.

Similar to the above.

Three copies of this work were secured and Mr. Brown says that one of them was from Masulipatam, another from Madras and the third from Conjeevaram.

Beginning :

అరిది - అబ్బురము.
అలమి - మేళనముచేసి, ఉంచి.
అగ్గించి - పొగడి ; అగ్గించి అనే
దేన్యాయము.
అట్టిద - అటువంటిదే.
అసలు - బురద.

అలవు - బలిమి.
అచ్చికము - కొదవ.
అరకట - దుకిఱ.
అడలు - అఁగద, వెత.
అన్నువ - సూక్ష్మము, సైక
ము.

End :

రొప్పె - అఱచె.
ఱోంపె - వెఱాఁవు ; వెదూ
ఱ. ?
ఱిచ్చ (వ ?)డి - విస్మయంబడి.

ఱుంగులువారగట్టి - చెంగులు
వారగట్టి.
ఱాశి - గమ్మి ?

(వి-వి.)—

సమగ్రము. ఒకటే గ్రంథము మూఁడు ప్రతులు గలవు. ఆ మూఁడు ప్రతులు భిన్నస్థలములనుండి సేకరింపబడినవి. అందొకటి బందరులోను, ఇంకొకటి, మద్రాసులోను, వేఱొకటి కంచిలోను, దొరకెనని బ్రౌను దొరగారు వ్రాసిరి. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు మిక్కిలి హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆకారాద్యక్షర క్రమమున దేసి తెలుఁగు పలుకులకుఁ బెక్కిట కిందు అర్థము వ్రాయఁబడినవి. పెక్కు పదములయు, నర్థములయు స్వరూపమిందు తార్కాణగా వ్రాయబడినది.

No. 1376. దేశిపదనిఘంటువు.

DĒŚIPADANIGHAṆṬUVU.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 7\frac{7}{8}$ inches. Pages, 30. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

Begins on fol. 226*a*. The other works herein are Amaratīka 1 Āndhranāmasaṅgrahamu 141*b*, Āndhranāmaśēṣamu 187*b*.

Incomplete.

Same work as the above.

(క్రి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాత తిన్ననిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు గలవు.

బ్రౌను దొరగారు దీనిని 1838 సం॥ జనేవరు నెలలో చూచిరట.

పూర్వము వోలె.

ఇందే యితర గ్రంథములున్నవి :—

1b అమరటీక, 181b ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, 187 ఆంధ్ర నామ శేషము.

No. 1377. దేశిపదనిఘంటువు.

DĒŚIPADANIGHAṆṬUVU.

Substance, paper. Size, $12\frac{6}{8} \times 8$ inches. Pages, 95. Lines, 26 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old. Mode of writing, good but full of mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-పి.)—

సమగ్రము. వ్రాత మంచిది తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు. ఇందు దేశిపదనిఘంటువు రెండు ప్రతులు గలవు.

పూర్వము వోలె.

No. 1378. దేశిపదనిఘం[illegible]వు.

[illegible]ĒŚIPADANIGHAṆṬUVU.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{6}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 53. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair and free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులు లేవు. శైథిల్య గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. **1379.** నానార్థనిఘంటువు.

NĀNĀRTHANIGHAṆṬUVU.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not bad and not free from mistakes.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is :—Nānārthasārasaṅgrahamu 6*a*.

This is a homonymous lexicon of some sanskrit words, written in metrical form. The name of the author is not known.

Beginning :

క. శ్రీరామవిభుని సీతా
చారుముఖాంభోజమిత్రు సౌమిత్రియుతున్
మేరునగధీరు దనుజవి
దారుఁ శ్రీకంఠచాపదళను నుతింతుఁ. ఆటి

క. అమృతమన మోక్ష యజ్ఞము
లమృతంబనఁ బాలునీళ్లు నంబుజమిత్రుం
డమృతమనఁ బులియు సింహము
నమృతంబన నాకసంబు హస్తియునయ్యెన్.

End :

గీ. పుండరీకము పేరు పులుఁగందు రెలుగంద్రు
పుండరీకము పేరు పుట్టుబావ
పుండరీకము పేరు పురుహూతనిభమంద్రు
పుండరీకమరణి పురుషసంజ్ఞ

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు లేవు.

కొన్ని సంస్కృతపదముల నానార్థములఁ దెలుపు నీ పద్య నిఘంటువునకుఁ గర్త యెవరో తెలియదు. పద్యములు చాల దోషగ్రస్తములుగానున్నవి.

No. 1380. నానార్థనిఘంటువు.

NĀNĀRTHANIGHAṆṬUVU.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1¼ inches. Pages, 19. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Incomplete.

Same work as the above.

(శ్రీ-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత తిన్ననిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు. ఒకే గ్రంథ మిందు రెండు ప్రతులుగా వ్రాయఁబడినది.

పూర్వమువలె.

No. 13~~79.~~81 నానార్థనిఘంటువు (సటీకము).

NĀNĀRTHANIGHAṆṬUVU (SAṬĪKAMU.)

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅞ inches. Pages, 49. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair, but full of mistakes.

Incomplete.

Similar to the above, but contains meanings in the ordinary spoken language. The name of the author is not known.

Beginning:

చ. శరధి సమస్తయోగ్యగుణ చంద్రమరీచి సుధాంబుపూతనా
ధ్వరశితముక్త తిష్యఫలవాలములున్న మృతాభిధానముల్
తరుశిఖ విప్రవహ్నికుజ తామ్ర కిరీట మయూరవర్ణముల్
ఉరగశిరోధ్వజౌషధములున్నతితో శిఖినామ మొప్పగున్.

టీ. సముద్రం, అశేషం, యోగ్యత, గుణం, చంద్రుడు, కిరణాలు, అమృతం, ఉదకం, కరక చెట్టు, యజ్ఞం, తెల్పు ముక్తి, ఉసిరిక చెట్టు, వెంట్రుకలు యీ ౧౨ న్ను అమృతశబ్దం. వృక్షం, తుది, బ్రాహ్మడు, అగ్ని, మంగళుడు, రాగి, కిరీటం, నెమలి, జోడు, సర్పం, శిరస్సు, ధ్వజం, మూలిక యీ ౧౩ ను శిఖ శబ్దం.

End:

మ. కలికామోహకమండలూచణకభంగ ప్రోల్లతల్ గూడను
త్కలికం బొరద నాగ్రదర్పణ(ల) సత్పాంచాలికానీక ని
ర్మలముల్ ధాత్రపతి మాఖ్యమున్ త్రిపుర వక్త్రిత్మౌజపూగోపవ హా
త్తలు లాయంబులు ఖంబురంబు సుర సత్కారంబునర్ఘ్యంబగు న్.

టీ. పూ మొగ్గ, విరహం, కమండలం, సనిగె, నీటితెరలు, లీల యీ ౬ న్నూ ఉత్కలికా శబ్దం. ఏనుగ కోరలతుది, అద్దం, ప్రతిమలు, నిర్మలం యీ ౪ న్ను నిర్మల శబ్దం. త్రిపురం, ఘోరకం, వృక్షం, పోక, ఉపమానం, ఎనప్పోతు యీ ౬ న్ను కపుర శబ్దం. దేవాలయం, సత్కారం యీ ౨ న్ను అర్ఘ్య శబ్దం.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. ఆది నుండి 88 పద్యములు మాత్రము గలవు. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పులు హెచ్చు. శైథిల్యమించుక గలదు. గ్రంథపాతములు లేవు.

అర్థ భేద వివరణముతో అనేకార్థపదములుగొన్ని యిందుఁ జెప్పబడినవి. ఇందలి పద్యములెల్ల వృత్తములు. వానికి వాడుక భాషటీక గూడఁగలదు. గ్రంథకర్త పేరిందుఁ గానరాదు.

No. **1382** నానార్థసారసంగ్రహము.

NĀNĀRTHASĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{5}{8} \times 1\frac{7}{8}$ inches. Pages, 10. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, bad and contains mistakes.

Begins on fol. 62(*a*). The other work herein is Naiṣadhamu 1(*a*).

Incomplete.

The different meanings of some Sanskrit words are given here.

The name of the author is Lakṣhmaṇa kavi.

Beginning:

ఉ. శ్రీ కమలాకళత్ర సరసీరుహమిత్ర సునేత్రగోత్రభి
ద్భీకర వజ్రదైత్యకుల భేదన సన్మని చిత్ర ర

త్నాకర గర్వ సంహారణ నబ్జబిడౌజకపర్ది సన్నుతా
నీకు నొనర్చి వందనము నెమ్మి నుతించెద సత్కవీంద్రులన్.

క. భాసురముగ వాల్మీకుల
భూసురులగు కాళిదాసు, పుణ్యులకరుణన్
జేసెద నానార్థంబులు
వాసించు కథా ప్రసంగ వరవైఖరినిన్.

End:

గీ. రుద్రాక్షనభమంత్రుడు రుద్రాక్షశివుఁడాంధ్రుడు
రుద్రాక్షభద్రాక్ష రుహాము వేరు
రుద్రాక్షపెను వేము రుద్రాక్షముద్రాక్ష
రుద్రాక్షరక్షేంద్రు రుద్రు పేరు.

గీ. రామమగ్నిదప్పి రాజ్యంబువనమును
రామచిలుక మొలక రమణిసుతుఁడు
రామ నలుపు తెలుపు రత్నంబు కలహంబు
రామనల్లనిదియు రాముఁడగును.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిదిగాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథపాతములు అమితముగాఁ గలవు.

కొన్ని సంస్కృత పదముల నానార్థములీ నిఘంటువున వివరింపఁబడినవి. లక్ష్మణ కవి దీనికిఁ గర్త.

ఇందు శృంగార నైషధము 1(*a*) గలదు.

No. **1383**. నానార్థసారసంగ్రహము.

NĀNĀRTHASĀRASAṄGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{5}{8} \times 1\frac{7}{8}$ inches. Pages, 8. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, not bad and not free from mistakes.

Begins on fol. 6(*a*). The other work herein is Nānārthsārasaṅgrahamu 1(*a*).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిదే. తప్పు లున్నవి. శైథిల్య
ము గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వము వోలె.

ఇందు నానార్థసార సంగ్రహము 1(*a*) గలదు.

No. **1384**. నానార్థసారసంగ్రహము.

NĀNĀRTHASĀRASAṆGRAHAMU.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 1¾ inches. Pages, 12. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol 12(*a*). The other work herein is Nānārthanighaṇṭuvu 1(*a*).

Incomplete.

Same work as the above.

(వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత తిన్ననిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము
గ్రంథపాతములు లేవు.

ఇందీ యితర గ్రంథముగలదు:—నానార్థ నిఘంటువు 1(*a*).

పూర్వము వోలె.

No. **1385**. పదనిధి.

PADANIDHI.

Substance, paper. Size, 13⅓ × 8½ inches. Pages, 1618. L... page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, ... of writing, good but not free from mistakes.

Complete in three volumes.

The following note of Mr. Brown appears on a fly-leaf ... beginning of the first vol.

"The

Pada Nidhi.

పదనిధి.

A Telugu dictionary in 3 volumes compiled by Charles Philip
·own with explanations in Telugu (Including the Sanscrit Expres-
·ns) Commenced December 1841.

Having now sufficiently completed the Telugu-English and the
·g·ish Telugu Dictionaries, I have been requested by learned natives
·omit the English interpretations and to write a copy explained in
·lugu or Sanscrit. I therefore have caused the words in alphabetical
·ler written in these three Volumes, and propose to add the meanings
Telugu. This compilation being intended to aid natives unacquain-
·l with English, in a perusal of Telugu poems."

·ginning :

అ

అం

అంకం = సుర్తు, తోడ, తొంటి, భాగం, కలహం, చాడిమాటలు,
·ము.

అంకకాడు = దుష్టుడు, కలహప్రియుడు.

·nd :

క్ష్వేడ

క్ష్వేల

క్ష్వేళ

క్ష్వేళహారం.

(·)-వి —

గము. (మూడు సంపుటముల గ్రంథము.) వ్రాఁత భాగు
· ర్దుష్టముగాదు,

bstance, దొరగారు తమ యాంధ్రాంగ్లేయ నిఘంటువున, ఆంగ్లే
page. ఘంటువును ముగించిన తరువాత నాంధ్ర నిఘంటువును
of ·ప్రార్థితులై ౧౮౪౧ వ సం॥న నీ పుస్తకములను వ్రాయింప
రంభించిరి. ఇందు శబ్దములు మాత్రమే వ్రాయఁబడియున్నవి.
·ర్థమకొడకొడఁ గొన్ని పదములకు మాత్రమే యియ్యఁబడియు
తత్సమపదము లిందు విశేషముగా గ్రహింపఁబడినవి.

No. 1386. సర్వలక్షణ శిరోమణి.
SARVALAKṢAṆAŚIRŌMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 105. Lines, 4 o page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, Mode of writing, good but not free from mistakes.

Complete.

This contains the second Āśvāsa in Sarvalaksaṇaśirōmaṇi. I also called Vēnkaṭēśāndhramu. It is similar to Amarakōśa and conta meaning in 12 stanzas for words belonging to Dēva, Mān Sthāvara, Tiryak and Nanartha species

The author is Gaṇapavarapu Venkaṭakavi. Perumbūdūri Rā nujacārya was his teacher. The author's parents were Mangama and Appayamantri. For more particulars see under R. No. 134.

Beginning:

క. శ్రీభామానర్మోక్తి సు
ధాభవజమందహాస ధంగధగశ్రీ
శోభితశుభతత్కృచకుం
భాభోగవిలాస వేంకటాచలవాసా॥

వ. అవధరింపుము

సీ. శ్రీకరంబుగను దేశీయము త్తద్భవ
ములు తెన్గుపదములు గలపికూర్చి
దైవతమానవస్థావర తిర్యగా
ఖ్యలు నాల్గువర్గువు లలర మఱియు
నానార్థవర్గముతో నూటయిరువది
యెనిమిది పద్యముల్ననువుమీఱ
సీసమ్ములుగ విరచించియా ఖ్యాయకుల
తుదలందు సంస్కృతపదములునిచి
యమరసింహాసమానమై యమర సకల
కవులుపొగడంగ లోకోపకారముగను
క్షితిని నా ధ్రనిఘంటువుఁ జేసినాఁడ
నంకితంబుగ నీపేర వేంకటేశ॥

సీ. పెరుమాళ్లునల్లదేవర కట్టిసంగాతి
వెడవిల్తునయ్య మచ్చన్నదండమేటి
యడుగు చెమ్మగలాఁడు గుడుసువాల్నెఱజోదు
బూరగొమ్ముతుపాసిపుట్టి వడుగు

పంటవలఁతినంటు పాపపానుపుదిట్ట
తఱిగట్టుమోపరిగరుడి రవుతు
జిడ్డు సంద్రపుటల్లుఁడుడ్డకెల్లొరబిడ్డ
వేఁగంటిస్థైదోఁడు వెన్నముచ్చు
తాతతండ్రి సిరిమగఁడు తమ్మికంటి
మొసలివాయొంట్లదారి క్రొంబసవుడాలు
సాలువాదాల్పు వెలిదీవపాలెగాఁడు
వెన్నుఁడన నీదుపేళ్లు శ్రీవేంకటేశ.

End:

సీ. తమియనఁజెల్లు మోహామునకు రాత్రికి
నారినా నల్లెకు నాతికలరుఁ
బురియనఁగానెమ్మిపురికిఁ బట్టణమఁన
కగుఁబత్తియన గింజదిగిచినట్టి
పత్తికినె సంగబరగు మనువన?
మనెడిచోటికి . . ?
వడియానడగనికి మనువునకగురుజా
నమరాద్రికగు మరువనఁగమరువ
మనుటకు మరువమునకొప్పు మస్తనమెయి
పొగరునకుఁ బాలపొరకును దగురతియనఁ
బచ్చవిడికిరతికి నిబ్బబలుసరమన
వెలయుసరసికి దండకు వేంకటేశ॥

Colophon:

గద్య. శ్రీమత్పెరుంబూదూరి రామానుజాచార్యవర్య కరుణాకటా సంప్రాప్తాంధ్రకవితా సామ్రాజ్యధురంధర నందవరకుల కలశజలనిధిపూర్ణచంద్ర వాసిష్ఠగోత్రపవిత్రగోత్ర ప్రశస్తాశ్వలాయన సూత్ర కార్యఖడ్గప్రవీణ కామినీ పంచబాణ కర్ణాట తుండీర చోళ పాండ్య మండలాధీశ ప్రముఖాఖిల మహీమండలాఖండల దత్తమత్త సింధుర సైంధ వాందోళికా రత్న రత్నాంబరాదివస్తు ప్రశస్తమందిర నిరంతర దిందిర సకలకలా విచక్షణ నిఖిల శుభలక్షణ లక్షణకవి వేంకటపత్యామాత్య వీరవిరచితంబును, మంగమాంబా సమేతగణప వరాప్పయ మంత్రిమణి విఖ్యాతి మజ్జనకరూపాలమేల్మంగా సనాథ తిరువెంగళ నాథాంకితంబునగు సర్వలక్షణ శిరోమణియును నాంధ్ర నిఘంటునందు దేవతా

ప్రకరణంబును మానవ ప్రశంసయు స్థావర నిర్ణయంబును దిర్యగ్జాతి భేదంబును నానార్థపరనిర్ణయంబును తిర్యగ్జాతి భేదంబును నానార్థవర్గ నిర్మాణంబును గల ద్వితీ యోల్లాసము సంపూర్ణము.

(వి-వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పులున్నవి. శైథిల్యము గ్రంథ పాతములు లేవు.

సర్వలక్షణశిరోమణియను పేర గణపవరపు వెంకటకవి రచియించిన చందోవ్యాకరణకావ్యలక్షణనిఘంటు ముఖ్య విషయకలితమయిన మహాగ్రంథమునిది నిఘంటురూపమయిన ద్వితీయాశ్వాసము. ఈ యాశ్వాసమునకే వేంకటేశాంధ్రమని నామాంతరముగలదు. దేవ మానవస్థావరతిర్యఙ్నానార్థవర్గము లయిదు నమరకోశమునఁబోలె నిం(?)దు నూటయిర్వది పద్యములలోఁ జెప్పబడినవి. పెరుంబూదూరి రామానుజాచార్యుఁడీ కవికిఁగవితాగురుఁడు. మంగమాంబాప్పయమంత్రు లీతని తల్లిదండ్రులు. ఆశ్వలాయనసూత్రము వాసిష్ఠగోత్రముగల నందవరిక బ్రాహ్మణుఁడీతఁడు. ఈ కవినిగూర్చి ఆర్. నె 134 రు కూడఁ జూచునది.

No. 1387. సర్వలక్షణశిరోమణి.

SARVALAKṢAṆAŚIRŌMAṆI.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 50. Lines, 32 on a page. Character, Telugu. Condition, very much injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Begins on fol. 132*a*. The other works herein are :—Kāv[illegible]ra-cūḍāmaṇi 1*a*, Appakavīyamu 76*a*, Andhrabhāṣarṇavamu 112*a*.

Incomplete.

Same work as the above.

(వి.వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాఁత మంచిది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము అత్యధికము గాఁగలదు. కాగితములు పాట్టి పోయి ముక్కలు ముక్కలయినవి. గ్రంథపాతములు విపరీతము గాఁగలవు.

పూర్వమువలె.

ఇందు యితర గ్రంథములు గలవు :—

1a కావ్యాలంకార చూడామణి, 76a అప్పకవీయము, 112a ఆంధ్రభాషార్ణవము.

No. 1388. సర్వలక్షణశిరోమణి.

SARVALAKṢAṆAŚIRŌMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 28. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old. Mode of writing, not good.

Begins on fol. 162a.

Incomplete.

Same work as the above.

వి-వి.)—

అసమగ్రము. నలువది యారు పద్యములు మాత్రమున్నవి. వ్రాంత మంచిది గాదు. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము, గ్రంథపాతము లు గలవు.

పూర్వము వలె.

No. 1389. సర్వలక్షణశిరోమణి.

SARVALAKṢAṆAŚIRŌMAṆI.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 54. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but not free from mistakes.

Complete.

Same work as the above.

వి-వి.)—

అసమగ్రము. వ్రాంత చక్కనిది. తప్పు లంతగా లేవు. శైథిల్యము, గ్రంథపాతములు లేవు.

పూర్వమువలె.

No. 1390. సాంబనిఘంటువు.

SĀMBANIGHAṆṬUVU.

Substance, paper. Size, $8\frac{1}{2} \times 6\frac{5}{8}$ inches. Pages, 45. Lines, 23 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, very old. Mode of writing, fair but contains mistakes.

Begins on fol. 1a. The other work herein is :—Śukasaptati (prose 24a.

Complete.

The words are divided into four categories i.e., Dēva, Mānava, Sthāvara and Tiryak and their synonyms are given here in 11 stanzas in Sīsa metre.

The author is Kastūriranga Kavi who is also the author of Rangarāṭchandassu.

Beginning :

సీ. శ్రీ వెలయఁగను దేశీయము లైనఁగాలు
తద్భవంబులుఁ గూర్చి దైవ వర్గు
దనరుమానవవర్గు స్థావరవర్గు తి
ర్యగ్వర్గు లన నాలు గలవరించి
జల్లులుంపక వ్యర్థశబ్దముల్ రానీక
కుంటినడక గాక కొదువ లేక
యుర్వీజనంబుల కుపకారసరణిగా
నాంధ్రనామనిఘంటువ నెడు కృతిని
గవులకయ చేత నీ కటాక్షంబువలన
సీసశతకంబొనర్చెదఁ జిత్తగింపు
దనుజసమవర్తి భక్తహృదబ్జవర్తి
సకలసురచక్రవర్తి శ్రీ సాంబమూర్తి.

సీ. ముకరంట్రితోలిపట్టి మొట్టికాయల మెప్ప
గొప్పబొజ్జగలాఁడు గుజ్జువేల్పు
గబ్బిచెక్కిళ్ల వెకము మోముగలసామి
కలుగులాయపుఁ దేజిబలుసిపాయి
గుంజిళ్లు పెట్టించుకొనుమేటి పిళ్లారి
కుడుము దాలుపు జబ్బుకడుపువేల్పు
ఒంటిపంటి దొరముకరఁటి పండులమెకుర
దేవరచిలువజందెముల మేటి
జమిలితల్లులబిడ్డ పెద్దమొయిప్రోడ
?కేట వీనులదణిపనిచెలిపువాఁడు
మొదటివేలుపు వెనకయ్యపుంజుదారి
పెద్దయనఁదగుగణపతి పేళ్లసాంబ.

d :

సీ. గురువనవొజ్జకు బరువునకుఁ జెలంగు
నారినా నల్లకు నాతి కెనయు
నూరనఁబల్లెకు నూరువునకుఁ బోల్పఁ
దమియన రాత్రికిఁ దమికినమరుఁ
గరియనదంతికిఁ గప్పునకుఁ దనర్పఁ
జింతనా చెట్టుకుఁ జింతకొనరు
మూలయనఁగఁగోణమునకు రిక్కకుఁ జెల్లి
మనువన బ్రతుకుకు మనువునకగుఁ

గూటమనశిఖరమునకు గుంపునకవు
జాతియన నన్వయమునకు జాతి కెనయుఁ
బురియనఁగ నెమ్మితోఁకకుఁ బురికిఁబరగు
సకలసుర చక్రవర్తి శ్రీసాంబమూర్తి.

Colophon :

క. సిస్తుగ లక్షణకవియగు
కస్తురిరంగాఖ్యసుకవి ఘటి యించిన యీ
సిస్తగునాంధ్ర నిఘంటు ప్ర
శస్తంబై వెలయుఁగాత జగతిన్ సాంబా.

క. ఈరుచిరాంధ్ర నిఘంటు మ
హారూఢివహించి మించి యారవిశశిభూ
తారకమై తారకమై
తా రకమాఁగాక సుకవితతులకు సాంబా.

వి.)—

సమగ్రము. వ్రాఁత యొక మాదిరిగానున్నది. తప్పు లున్నవి. శైథిల్యము హెచ్చు. గ్రంథపాతములు లేవు.

ఆంధ్రనామ సంగ్రహమును బోలె, దేవ, మానవ, స్థావర, తిర్యగ్వర్గములను విభాగములతో, నచ్చ తెలుగు పదములిందు సంకలనము చేయఁబడినవి. సీసములు నూట పందొమ్మి దిందుఁగలవు.

గ్రంథకర్త కస్తూరి రంగకవి. రంగరాట్ఛందస్సు రచించినవాఁడే.

ఇంకీ గ్రంథాంతరముగలదు.—

24 శుక సప్తతి (వచనము).

No. 1391. BROWN'S TELUGU-ENGLISH DICTIONARY.

Substance, paper. Pages, 8004. Character, Telugu and English.

	Size.	Condition,	Appearance.
Vols. I and II.	13 × 8½ inches	much injured.	Very old.
Vol. III.	13 × 8¾ ,,	slightly injured.	Old.
Vol. IV.	12½ × 8½ ,,	do.	do.
Vols. V and VI.	13 × 8¾ ,,	much injured.	do.
Vol. VII.	12¼ × 8¼ ,,	first 130 pages are injured.	do.
Vol. VIII.	12⅜ × 8¼ ,,	much injured.	do.
Vol. IX.	14¾ × 9½ ,,	injured.	do.

Mode of writing, not bad.

Complete in 8 volumes, the 9th volume containing addenda to the Dictionary and notes by Mr. Brown, regarding the work in question.

This is a very rough copy and the words are not accurately arranged in alphabetical order.

The following notes of Mr. Brown will furnish the description of the work.

On a fly leaf in the beginning of Vol. I :—

"A Dictionary
of the Telugu Language.
Explaining also the Sanscrit dialect,
used in the poets, and a variety of
Sanscrit words
explained in no work hitherto published
To which is added a glossary of the
Mixed Dialect
of words borrowed from Hindustani and other
foreign languages
The whole illustrated with quotations from the
Telugu and Sanscrit Poets and Grammarians
by Charles Philip Brown
Member of the Royal Asiatic Society and
of the Civil Service at Madras."

"This manuscript is in Eight volumes to which is added a Glo of Mixed Telugu in a separate volume. At Page 9 of the last vol. there is an account of this Dictionary."

Call this book—

అక్షయపాత్ర, నామ నిధి, కమఠం, జలధారం a fountain! ·jaladhara mina decides in favour of బ్రౌణీయ్యం పుష్కరం as it occupied one 12 years బ్రౌణ్యం.

"I began to compile this Dictionary in March 1824 adopting pbell's Dictionary as a basis. Campbell contains 14,862 words in May 1829 I found that I had added 16203, and continued add to it up to 1836 upto 1840 up to 1842.

"I began to reverse it, and to compile the English Telugu Dict. 10th August 1830. That task concluded on 21st July 1832. at is I had then reversed my T.E.D. But I still continue up to 1836 make additions to this translation of Johnson.

(See. T. 21 Me. 32.)

"On 10th November 1832 on which day I was 34 years old, I gan to copy out (the present volume)—the T.E. Dict. which task ded on 20 May 1836, when I was in London.

"My book on Sanscrit and Telugu Prosody was printed at Madras 1827. And the edition and translation of Vemana in 1829. In 32 I wrote a translation into Telugu of St. Luke, and in 1835 prered a Grammar of the Telugu Language.

"The library of Sanscrit and Telugu Manuscripts which I have lected cost me more than 30,000 Rupees.

"My Essay on Telugu Literature was presented to the Royal iatic Society in 1834.

"A prospectus and specimen of My Dictionary was presented to the lege at Madras in 1832 but no notice has been taken of it and my ter remains unanswered.

"C. P. BROWN.

London, June 1836."

In a note added to the Vol. II of this work, Mr. Brown proposes call the work "బ్రౌణనిఘంటు" or "బ్రౌణీయం" after his own name.

On fol. 554a of Vol IV is written "Here divide the work so that s far may form volume 1st." The printed Edition might have en formed into two volumes, of which the first may correspond with fi four volumes of this manuscript copy where నకార Nakara finished.

fol. 637b. Vof ol. V is written "finished printing this page on h December 1847."

In the begining of Vol. VI, appear the original and copy of a lett of Mr. M. Branson, dated 22nd July 1848, regarding copyright.

In the end of Vol. VI. i.e. from fol. 312 b. to 318a is giv " explanation of marks used in the reference ", wherein is noted "T word *Done* written in the pencil at the top of any page denotes th that volume is thus far transcribed for the press : the press copy w made from the present copy, but the quotations are omitted. "

In the end of Vol. VII, it is noted "finished on 2nd Februa 1850." And between fol. 363 and 364 is inserted a letter fro Morris, dated 17th October 1831.

In the end of Vol. VIII it is noted " Finished in London 20 May 1836 " and "I began printing the Telugu English Dictiona in June 1844." On fol. 172a is copied the new law of copy rig passed at that time, and on fol. 357, are suggested a number of redic lous titles to the work.

Beginning :

అ. The note on this letter is in this copy placed at the end .
బొత్వం.

అం. See ibid.

N.B. Let all Tadbhava words be marked ft. ie. St. or Sansc Telugu Ft.

అంకం N. S. A mark, a numeral figure, the High, the lap. Ba 4, 2, the groin. In theatrical language, an act, a canto or chapter, Ila 3—131.—1 Radha 2. 97 వ్రాంకమందు on her soft lap. తరంక భాగంబున Mand. 2. 108 near the hill. Also Dispute B. D. 4.435 or . . . 10 War Battle.

అంకటాడు } Basu Dwip IV—164 (A pack of cotton is అంకె
అంకటాంచాలం } BD. 4. 660.

See టాంచాలం a troop of rogues.

End:

క్ష్మాభృత్తు N. S. } A god of this world
క్ష్మావరుడు G. 5 : 60 } భూసురు = ద్విజ
క్ష్మానురుడు N. S. } " Lords of creation. "

One of the arragant titles assumed by Bramins in books written b themselves.

Utt Ram VI. 448.

క్ష్వేడ }
క్ష్వేల } NS. A cry, shout, screaun BRY III. 128 Squeal T. 5·2 Swa 5·8. Vijvilas. 3·264. Venom poison. Calidasa says in the Chandr Avalokanam.
క్ష్వేళ }

గుణదోషౌ బుధోగృహ్ణా ఇందుక్ష్వేళా వివేశ్వరః
శిరసా శ్లాఘతే పూర్వం పరంకంఠే నియచ్ఛతి.

సర్వౌషధం A specific, a cure for all evil Myst Acasa Bhaim p. 17ß. line 10.

రోగక్షౌషధందివ్యం.

A remedy supreme for every ill.

శేషి A. 3·110 a. Serpent.

'This is a very rough copy and the words are not accurately arranged alphabetical order. There is nothing quite free from mistake: but the whole it gives great deal of useful information most of which is to be found in the printed Edition.

In the alphabetical list all these 9 volumes are treated as separate omplete copies of the work.

This is only written on one side of the leaf but the other side also lmost filled with additions and alterations.

No. 1392. BROWN'S TELUGU TRANSLATION OF JOHNSON'S ENGLISH DICTIONARY.

stance, paper. Size, 10½ × 8½ inches. Pages, 4528. Lines, 30 and below on a page. Character, Telugu and English. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Complete in four volumes.

All these four are printed volumes of Johnson's English Dictionary, rleaved with white sheets. On these interleaves is written Mr. wn's translation. In the end of each volume there is an appendix in ch are to be found such words and their meanings as could not find n in their proper place and order. This is not a regular translation ohnson's English Dictionary but is mainly based upon it. From other side of Vol. I is written a long preface.

In a note appearing on a fly leaf in the beginning of Vol. I. Mr. wn says.—

" I was taught the Telugu Alphabet in 1817. In 1822 I talked it ı ease: in 1824 I began to study poetry.

I 1824 I began writing the Telugu English Dictionary and conti- t it with little intermissions for more than ten years.

In 1830 I began to reverse my Telugu English, thus forming an glish Telugu Dictionary. This was completed on 21st July 1832.

In 1838 I began to revise and condense that work in the prese volume : and I concluded the Telugu Translation of Johnson in D 1840.

. . . .

. . . .

I also commenced a strict re-examination of my translation Johnson which in the end led to my recasting the whole work an The final revision began in 1841 and in August of the following 1842 letter 'I' was finished.

As the work proceeded and I gained more experience, I was di tisfied with the earlier pages : and accordingly began letter A ane the year 1843."

Beginning :

A. ప్రథమాక్షరం. the broad A ఆకారం, the slender A ఏకారం, An the యివి articles ఉపపదములు, a house వక యిల్లు, a man వక మ కొన్ని స్థలములలో A, An వీటికి వక అనే అర్థము లోపిస్తుంది-యేలాగంటె a h యిల్లు, an elephant యేనుగ, a vowel అనగా అచ్చు silent H అనగా ఉచ్చ బడని హకారము వీటికిముందు A అనే ఉపపదమునకు బదులుగా An వస్తుంది. గంటె an honourable man, an offering. A అనే ఉపపదమునకు-కి-కు అర్థ మవుతుంది. యేలాగంటె He has three hundred a year వానికి యా మున్నూరు వస్తుంది. A అనే ఉపపదమునకు లో-గా-అని అర్థ మవుతుంది - గంటె Asleep నిద్రలో he is asleep వాడు నిద్రలో వున్నాడు। athirst దాః he is athirst వానికి దాహంగ్గా వున్నది। arow వరసగా all of those pillar arow ఆ స్తంభములన్నీ వరసగా వున్నవి। he came afoot yesterday నిన్న చారిగా వచ్చినాడు। twice a week వారానకు రెండు మాట్లు thrice a year త్సరానకు మూడు మాట్లు। twice an hour గడియకు రెండు మాట్లు। for a కొన్నాళ్లదాకా। three times a month నెలకు మూడు మాట్లు। to fall a laug నవ్వుట। A D. అనగా Anno Domini స్వామి సంవత్సరం అనేదానికి సంజ్ఞ.

End :

Zoography, Zoology జీవరాసి వివరణం, యేమంటే పశువులు పక్షులు లను గురించిన శాస్త్రం.

Zoological gardens పరదేశ వృక్షములను మృగములను పెంచే స్థలము.

Zoomagnetism—Cobridge on Weslay 1-193.

Zoophyte వృక్షాకారంగల జంతువు పురుగు.

Zoroaster పారిసీ మతస్థుల గురు నామము.

Zumorin Seep : 29.

End of the Dictionary.

written by C. P. BROWN.

Finished at Madras on 28th December 1840.

In the following year the revisal began.

* * * *

Prefix to this Dictionary Essay on Telugu Literature.

At the close of this Dictionary reprint my tract on Scriptural render- ings and note on names of places viz. Madras=చెన్నపట్నం. Vellore రాయ వేలూరు as see in old manuscripts opposite : opposite " Weak "

No. 1393.

BROWN'S TELUGU TRANLATION OF JOHNSON'S ENGLISH DICTIONARY.

Substance, paper. Size, $11\frac{1}{2} \times 9$ inches. Pages, 2048. Character, Telugu and English. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Vols. 3 and 4 containing L. to Z. Same as and also the original rough copy of the work described under previous No.

The printed part is inter leaved and on the inter leaves are written by Mr. Brown the Telugu meanings for the English words.

The following note of Mr. C. P. Brown appears on a fly leaf at the end of vol. IV :—

" Transcribed this page 2nd September 1839. I have now been employed one year in making the fair copy I hope another year will complete it. Thus far the Lord hath help'd me on. Finished on 28th December 1840 at Madras."

C. P. BROWN."

Mr. Brown has then given a long note regarding the dates and method of preparation of his dictionary.

No. 1394.

TELUGU ENGLISH DICTIONARY.

Substance, paper. Size, $14\frac{3}{8} \times 9\frac{5}{8}$ and 15×9 inches. Pages, 823. Lines, 35 and 40 on a page. Character, Telugu and English. Condition, injured. Appearance, old. Mode of writing, fair but full of mistakes.

This work seems to be complete in two volumes.

This is a Telugu-English Dictionary by Peremottel. The English meanings are given only for some words. Most of the pages contain

mere Telugu words and phrases. The Telugu language used in t work is very bad and some of the English meanings do not seem to accurate.

The following notes of Mr. Brown appear on a fly leaf in the begi ning of the first volume.

" In the preface to the Telugu Dictionary published by A. D. Cam bell he speaks of one prepared by the Perre Mottel and arranged r according to the Telugu alphabet but in that of French.

This is the work alluded to.

C. P. BROWN,
1845.

" The Spelling in this book is in general erroneous. Much of t Telugu is written I suppose by a Frenchman. He evidently kn little of the language. In the dialogues his ignorance appears eve where."

Beginning :

అబ్బ ... ... Father ; a common word.
అబ్బ ... ... Ha Ha my god.
అబక ... . A spoon made of a coconut shel
అబకముంచిపోశేది ... ... To take with a pet ladle.
అభక్తి . ... Indevotion, Luke warmness.
అభక్తుడు ... ... Irreligious without affection.
అబద్ధం ... ... Falsehood, False words.
అబద్ధం చెప్పేది ... ... To tell falsehoods.
అబ్బద్ధంచేశేది ... ... To hold false, not to believe.
అబద్ధకాడు ... ... Liar, a Forger of writings.
అబద్ధకత్తె ... ... A lying man or woman.
అబద్ధ ... ... False, Fabulous.
అబద్ధపు ... ... The same.
అబద్ధంఅయిన ... ... False oath.
అబద్ధమాటు ... ... False word.
అబద్ధంమాట్లాడెశి ... ... To speak falsily.
అభాగ్యం .. ... Misfortune, Illfortune, Disaste
అభాగ్యంపొందేవి ... ... To endure misfortune, unhappin
అభాగ్యంచుట్టుకునేది ... ... To be overcome by misfortunes
అభాగ్యుడు ... ... Unfortunate, Unlucky, unhap
అభాగ్యురాలు ... ... The same a woman.

End :

వూరు ... ... A borough.
ఫూరు ... ... A large village,

వూరుబిండి ...	... A pickle of a particular description.
వూరుగాయ ...	... A pickle.
వూరుగాయలువేశేది ..	... To make pickles.
వూసరవెల్లి ...	...
వూంత	...
వూంత	... Leaning, the action of leaning.
వూంతయిచ్చేది ...	... To give the hand or arm for any one to lean on.
వూంతకోల ...	.. A stick to lean on, walking stick.
వూంట ...	... A spring of water
వూంట ...	... The juce of pickles.
వూంటదిగేది ...	... The juce of pickles, to go to the bottom.
వూంటయెత్తేది ...	... The source, To spring from the earth.
వూంటవూరేది ...	... The sourse to spring, to run.
వూటావుటిపైనం ...	... A quick voyage journey.
వూటావుటిపైనం నడిచేది	... To travel quick without stopping.

No. 1395.

BROWN'S PREFACE TO HIS ENGLISH TELUGU DICTIONARY.

Substance, paper. Size, 12 × 7½ inches. Pages, 116. Lines, 30 on a page. Character, English and Telugu. Condition, much injured. Appearance, very old.

Imperfect.

This is a rough note-book of Mr. C. P. Brown in which besides the preface to the English-Telugu Dictionary, are written several other things including his essay on the Telugu Literature. All are very imperfect and some are fragmentary.

Beginning :

To Brim v. a. To bring—v. a. ౨౦ (Continued from Bring v. a.) to bring up or educate సాకుట to bring about or effect సాధించుట, సాగ్లాచేయుట, to bring about కా చేయుట to bring to his notice విశదపరచుట, మనవిచేయుట to bring to the hammer వేలంవేయుట.

End :

In spelling I have adhered to the common custom. Webster has thought proper to deviate from Johnson by oddities in spelling as chimistry, pretense, defense.

GENERAL INDEX.

Telugu Descriptive Catalogue, Vol. 5.

[ప.రా.—అడుగున గీతగీయఁబడిన పేళ్లుగల గ్రంథము
లీ క్యాటలాగునందు వర్ణింపబడినవి.]

అక్షరగుచ్ఛము 1543
అధర్వణ 1569
అనంత వ్రతోపాఖ్యాన 1569
Analysis of Telugu Prosody 1587
అప్పకవి 1565, 1567, 1583
అప్పకవీయ 1585, 1588 to 1593, 1595, 1613, 1636, 1638, 1643, 1644, 1688, 1689, 1706
అప్పన 1514
అప్పయ-జూలూరి 1559
అప్పయమంత్రి 1704
అప్పయమంత్రి-గణపవర 1705
అభినయదర్పణ 1552, 1553, 1595, 1609, 1642, 1667, 1668
అభినవదండి 1549
అభినవనన్నయభట్ట 1566
అమరకోశ 1704
అమరటీక 1696, 1697
అమరినామాత్య 1692
అమరేశ్వర 1616
అయోధ్య 1556
అ[illegible]పంచక 1607, 1608
అళియరామరాయ 1621
అహోబలపండిత 1564, 1565
అహోబలపండితీయ 1566, 1567
ఆంధ్రకౌముది 1223, 1224, 1545
ఆంధ్రదీపిక 1547, 1699, 1662 to 1664
ఆంధ్రధాతుపాఠ 1547
ఆంధ్రనామశేష 1553, 1595, 1609, 1635, 1640, 1642, 1667, 1668, 1679, 1680 to 1682 1688, 1693, 1696, 1697
ఆంధ్రనామసంగ్రహము 1552, 1553, 1595, 1666 to 1675, 1687, 1693, 1696, 1697
ఆంధ్రనామసంగ్రహము (సటీకము) 1676 to 1678, 1680
ఆంధ్రభాషాభూషణము 1548, 1549, 1551 to 1554, 1590, 1595, 1609, 1613, 1642, 1644, 1647, 1652, 1655, 1664, 1666 to 1668, 1670, 1681
ఆంధ్రభాషామంజరి 1657
ఆంధ్రభాషారత్నాకర 1692, 1682
ఆంధ్రభాషార్ణవ 1682, 1686 to 1689
ఆంధ్రభాషార్ణవశబ్దసూచి 1689
ఆంధ్రరత్నాకర 1691
ఆంధ్రవచనభారత 1644
ఆంధ్రవ్యాకరణ 1554
ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహ 1557
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి 1557, 1560, 1564, 1571 to 1573, 1576, 1577, 1644
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటీక) 1562
ఆంధ్రశబ్దచింతామణివృత్తి 1563
ఆదిత్యకవి 1575
ఆదినారాయణవిలాస 1638
ఆదిపురాణ 1638
ఆథర్వణ 1544
ఆథర్వణకారికలు 1559
ఆనందరంగచ్ఛందస్సు 1552, 1553, 1593 to 1595, 1609, 1636

1638, 1640, 1642, 1667, 1668, 1681
అభాసాంధ్రనిఘంటు 1692
ఇల్కుమంత్రను 1673
Entire grammar of Telugu 1656
ఉత్తరమణిసార 1544
ఉభయకవిమిశ్ర 1549
ఎఱవెంకట 1617
ఎఱతిమ్మ 1618
ఏకామ్రమంత్రి పైండిపాటి 1664, 1665
ఏకామ్రమంత్రి 1666
ఓబ 1615, 1617 to 1619, 1621
ఓబమ 1617
ఓబమ 1617
ఓరుగల్లు 1550
ఔభళ 1617
కంచి 1550
కంజీవరం 1696
కందుకూరు 1644
కణ్వ 1544
కరవాలభైరవ 1610
కరికాలచోళ 1617
కర్కంబాడి 1693, 1694
కర్కంబాడినిఘంటుసముచ్చయ 1693
కర్నాటదేశ 1618
కవికంఠాభరణ 1638
కవిచింతామణి 1596, 1597
కవిజనాశ్రయ 1598, 1599, 1601 to 1606, 1624, 1627, 1628, 1636
కవివాగ్బంధ 1508
కవిశిరోభూషణ 1557, 1559, 1560 1563, 1566, 1652, 1655
కవిసర్పగారుడము 1608
కవిసార్వభౌమచ్ఛందస్సు 1608
కస్తూరి రంగకవి 1708, 1709
కాంబెల్ 1559
కాంబెల్‌గ్రామరు 1547
కాణ్వ 1544
కాణ్వవ్యాకరణ 1569
కామదేవమిశ్ర 1544
కావ్యానుశాసనము 1597
కావ్యాలంకారచూడామణి 1552, 1553, 1595, 1609, 1612 to 1614, 1640, 1642, 1667, 1668, 1681, 1688, 1707, 1708
కావ్యాలంకారసంగ్రహ 1615, 1620, 1621, 1622, 1623, 1625
కాళహస్తి మాహాత్మ్య 1644
కుతుపనమల్కు 1698
కుమారవాస్తు 1552, 1553
కూరత్తాళ్వార్ తనియన్ 1607, 1608
కృష్ణయ 1573, 1574, 1577, 1551
కేతనకవి-మూలఘటిక 1549, 1551
కొండాంబ 1617
కోటి రఘునాథరాయలమీఁది పద్యములు 1633
కోటిరాయరఘునాథ భూపాల 1688
కోనక్షితిపతి 1618
కౌముదీ నాటక 1513, 1575, 1577
గంగనామాత్య—కూచిమంచి 1641
గడిదుర్గ స్థాపనాచార్య 1615
గుంటూరు 1647, 1649
గుండ్లకమ్మ 1647, 1649
గురుబాల ప్రబోధిక 1635, 1659
గురుమూర్తి-రావిపాటి 1559
గురుమూర్తి రాజు 1682
గోపీనాథమిశ్ర 1544
గోవిందమంత్రి 1609
గోవిందామాత్య 1612
చంద్రగుప్త 617
చంద్రికా పరిణయ 1573, 1575 1577
చదలువాడ 1626, 1629, 1648
చిక్కయభట్టారక 1647, 1648 1649
చినతిమ్మ 1617
చిన్నాయ 1685

ఛందోవిషయ 1625, 1626, 1628, 1629, 1630
జయదేవచ్ఛందస్సు 1603
జయరామస్వామి-విలూరి 1669
జ్ఞానాంజన 1607, 1608
జ్యోతిష సిద్ధాంతవిషయు 1689, 1590
తదీయారాధన వైభవ 1607, 1608
తాతంభట్టు-వెల్లంకి 1596
తాళ లక్షణము 1681
తాళలక్షణ సంగ్రహము 1552, 1553, 1595, 1609, 1642, 1667, 1668, 1640
తిక్కన సోమయాజి 1608
తిప్పన్న 1574
తిప్పరాజ 1617
తిప్ప 1617
తిమ్మ-గంగాంబ 1617, 1618
తిమ్మకవి-కూచిమాచి 1640, 1641, 1648, 1619, 1617
తిమ్మరాజ 1616
తిమ్మాంబ 1617, 1647—1649
తిరుచినాపల్లి 1688
తిరుమల 1574
తిరుమలధరణిపాల 1685
తిరుమలరాజ 1617
తిరుమ్మలాంబ 1619
తిలికిచెర్ల 1583, 1585
Telugu English Dictionary 1715
Telugu vocabulary and grammar 1657
తొరగంటి 1620
తోటరాజన్న 1675
త్రిలింగ శబ్దాను శాసన 1544, 1545, 1568, 1569
త్రిశిరఃపుర 1685
దండి 1597, 1616
దశకుమార చరిత 1549, 1551
దశవిధ వైష్ణవములు 1607, 1608
దేశీయపదనిఘంటు 1635, 1667, 1680, 1694, 1695
ధూర్తకవి ప్రయోగ 1631, 1664, 1666
నన్నయ 1549, 1551, 1559, 1564, 1565, 1574, 1576, 1579, 1560
నన్నయ భట్టీయ 1663
నమన విభు 1685
నరసన్న-చెల్లపిళ్ల 1669, 1670
నరస భూపాలీయ 1620
నరసవిభుసిరంగభూనాథ 1619
నరసింహ 1616, 1617
నాగన 1574
నానార్థ నిఘంటు సటీక 1699
నానార్థనిఘంటు 1698, 1699, 1702
నాంచారమాంబ 1544
నానార్థ సార సంగ్రహ 1698, 1700—1702
నామలింగాను శాసన 1659, 1667 1680
నీతి భూషణ 1638
నృసింహ భూప 1619, 1621, 1615
నెల్లూరు 1644, 1550
నైషధ 1700
పంచధారలు 1609, 1612
పండువా 1620
పచ్చనహంవీర 1684
పట్టాభిరామ పండితీయ 1547, 1570, 1571
పట్టాభిరామ శాస్త్రి 1547, 1548
పదనిధి 1702, 1703
పదివార్త్రలు 1607, 1608
పాకనాడు 1574
పానెమ 1617
పానెమరాజు 1617
పినవీరన-పిల్లలమర్రి 1597
పిన్నమరాజ 1618
పీఠపుర 1641
పీనమల్క 1620
పుదుకోట 1682, 1688
పుష్పదంత 1544
పెద్దన 1610
పెద్దయ-విన్నకోట 1612

పెద్దరాయక్షితీంద్ర 1685
పేరన 1648
పేరయ-చల్ల 1584
పోచిరాజ 1617
ప్రతాపరుద్రీయ 1615, 1621
ప్రబంధాంకసిమ రాజ, 1616
ప్రశ్నోత్తర రత్నమాల 1571
బరీద 1619
బాణ 1616
బార్హస్పత్య 1544
బార్హస్పత్య (సూత్రము) 1569
బాలబోధిని, 1586
బాల సరస్వతి { 1564, 1567 / 1563, 1577
బాల సరస్వతీయ 1559, 1560, 1573, 1577 to 1579
బాహట 1573, 1575, 1577
బుక్క - ఆర్వీటి 1618
బైచమ-1617
సి - బ్రౌను, సి. పి. 1547
బ్రౌన్-చార్లెస్ 1555, 1556, 1558, 1598, 1601, 1635, 1649, 1652, 1662, 1664, 1689, 1691, 1692, 1693, 1696, 1702, 1703, 1710, 1711, 1713, 1715, 1717
Brown's Telugu English Dictionary 1710
Brown's preface to the English and Telugu Dictionary 1717
Brown's Telugu translation of Johnson's English Dictionary 1718, 1713
భద్రమాంబ 1662
భవభూతి 1616
భామహ 1597
భారత 1583
భారతము 1643
భాషావివరణము 1573, 1575, 1577,
భాస్కర 1616
భీమకవి 1598, 1601, 1627 1604
భీమనాగ్రసుత 1599
భోజరాజవంశ 1615
భైరవ 1574
భైరన్న 1574
భ్రామరగీతీ ప్రబంధ 1573, 1575, 1577
మంగమాంబ 1704, 1705
మండువ 1620
మక్షా 1620
మత్స్యపురాణ 1647, 1648
మయూర 1616
మణిఛందము 1628, 1629
మత్త్రికంటివారి ప్రయోగము 1638
మల్కా నిజాము 1618
మల్లియరేచన 1598, 1599, 1602, 1603
మహాభారత 1579
మహెూద్దండకవి 1689, 1686
మదరాసు 1692, 1696
మసూలిపటం 1696
మాఘ 1616
మాచన 1648
మాధవ - పోలూరి 1565
మాధవ యజ్వ-పోలూరి 1564, 1565, 1645
మాలెకొండ 1644, 1646
మాల్యాది నృసింహచ్ఛందము 1646
ముదుగల్లు 1618
ముద్దు విజయధీర 1685
మురారి 1616
మూర్తి 1615 to 1621
మృదంగలక్షణము 1552, 1553, 1595, 1609, 1640, 1642, 1667, 1668, 1681
మైసూరు 1643
యజ్ఞన్న 1574
యడవల్లి 1514
యతినిరూపణ సీసమాలిక 1633
యాదవ రాఘవపాండవీయ 1575, 1577
రగడ లక్షణ 1634, 1667, 168[illegible]

రఘునాథభూపాల 1682
రఘునాథయ్య వార్తా కవి 1653, 1655
రఘునాథరాయలు 1684
రహస్యత్రయ, 1607, 1608
రాఘవదేవ 1618
రాచూరు 1618
రాజగోపాల 1685
రాజనారాయణ 1610
రాజనీతి సంగ్రహం 1587
రాజనరేంద్ర 1643
రాము 1617
రామకవి - లింగమకుంట 1647, 1648, 1649
రామచంద్రపుర 1679, 1680
రామధీమణి 1574
రామనృప 1618, 1574
రామయ 1619
రామ రాజు 1618
రామలింగ - తెనాలి 1647, 1649
రామవిభు 1619
రామానుజాచార్య 1544, 1545
రామానుజాచార్య - పెరుంబుదూరి 1704, 1705
రాయగండ గోపాల 1610
రాయనృపతి 1684
రాయరఘునాథ మహీనాథ 1687
రావణ 1544
రావణీయ 1544
రూపవతి చరిత్ర 1647, 1649
రెట్టమత 1590, 1689
రేచన మల్లయ 1598
రేఫఱకారపద్ధతి జ్ఞాపక లోకోపకారము 1655
లక్కమ 1617
లక్కమాంబ 1610, 1615, 1618, 1619, 1622, 1615
లక్షణదీపిక 1652, 1653, 1655, 1664, 1666
లక్షణవిలాస 1636
లక్షణవిజయ 1638
లక్షణసారసంగ్రహం 1552, 1553, 1640, 1595, 1609, 1641, 1642, 1667, 1668, 1681
లక్ష్మణకవి - పైడిపాటి 1664, 1665, 1666, 1700
లక్ష్మణముని యానతి 1607, 1608
లక్ష్మణామాత్య - పైడిపాటి 1691, 1692
లక్ష్మమాంబ 1573, 1575, 1577
లక్ష్మయ 1647—1649
లక్ష్మీనర్సు - నడగోట 1683
లక్ష్మీనృసింహ 1544
లింగమకుంట 1647, 1648, 1649
లింగన - వెల్లటూరి 1644
లింగయమంత్రి 1646
వరదయజ్వ 1544
వరద వేదాంతాచార్య 1587
వరదేంద్ర 1617
వల్లభరాజ 1617
వాక్యగురుపరంపరా 1607, 1608
వాగనుశాసన 1575
వాచకాభరణ 1599, 1603
వాణీవిలాస వనమాలిక 1590
వాదీంద్రచూడామణి 1598, 1601, 1602, 1603.
వామనపురాణ 1573, 1575, 1577, 1647, 1648
వాస్తుశాస్త్రి 1595, 1640, 1642, 1667, 1668, 1681
వికృతివివేక 1567, 1569
వికృతివివేక 1581, 1582
విజయరఘునాథ 1685
విజయలక్ష్మీ వేంకటవర్య 1662
విజయవిలాస 1636
విజయసేన 1638
విద్యాప్రకృతి 1565
విద్యానగర 1574
విశాఖపట్నం జిల్లా 1609
విశేషశబ్దచింతామణి 1659
విశ్వబ్రహ్మపురాణ 1552, 1553, 1595, 1609, 1640, 1642, 1667, 1668, 1681